

**Звіт про Стратегічну екологічну оцінку проєкту
Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації
Стратегії розвитку
Івано-Франківської області на 2021-2027 роки**

Зміст

1. Зміст та основні цілі документа державного планування – проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, його зв'язок з іншими документами державного планування _____	4
1.1. Загальні положення _____	4
1.2. Стратегічне планування в Івано-Франківській області _____	4
1.3. Проекти Плану заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки _____	5
1.4. Зв'язок проекту Плану заходів на 2026-2027 рр. з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки з іншими документами державного планування _____	25
2. Характеристика поточного стану довкілля, у т.ч. здоров'я населення та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) _____	27
2.1. За станом атмосферного повітря _____	29
2.2. За екологічною ситуацією в галузі водокористування _____	31
2.3. За земельними ресурсами та станом ґрунтів _____	34
2.4. За управлінням відходами _____	37
2.5. Щодо еколого небезпечних об'єктів області та безпеки життєдіяльності _____	39
2.6. За біологічним та ландшафтним різноманіттям _____	40
2.7. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення проекту Плану заходів на 2026-2027 рр. із реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки _____	46
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях ймовірного впливу та їх прогнози зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено _____	50
4. Екологічні проблеми, у т.ч. ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) _____	87
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються проекту документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування _____	94
6. Опис наслідків для довкілля, зокрема для здоров'я населення, у т.ч. вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків _____	107
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту документа державного планування _____	114
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) _____	121
8.1. Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Плану заходів на 2026-2027 рр. із реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки _____	121
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання проекту документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення _____	127
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення _____	132
Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію _____	133
Список джерел _____	135

Перелік скорочень

ВВП	валовий внутрішній продукт
ВРП	валовий регіональний продукт
ГДК	гранично допустима концентрація
ДДП	документ державного планування
ДНЗ	дошкільний навчальний заклад
ЄС	Європейський Союз
ЖКГ	житлово-комунальне господарство
ЗУ	Закон/и України
МСБ	малий та середній бізнес
МТД	міжнародна технічна допомога
НС	надзвичайна ситуація
ОВА	обласна військова адміністрація
ОДА	обласна державна адміністрація
ОВД	оцінка пливу на довкілля
ОМС	органи місцевого самоврядування
ПАТ	публічне акціонерне товариство
ПВ	побутові відход
ПЗФ	природно-заповідний фонд
ПТНЗ	професійно-технічні навчальні заклади
РГ	робоча група
РДА	районна державна адміністрація
СЕО	стратегічна екологічна оцінка
СР	сільська / селищна рада
ТГ	територіальна громада
ТЗ	технічне завдання на проект місцевого розвитку
ЦНАП	центр надання адміністративних послуг

1. Зміст та основні цілі документа державного планування – проекту Плану заходів на 2026-2027 рр. з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки, його зв'язок з іншими документами державного планування

1.1. Загальні положення

Об'єктом оцінки даного звіту є документ державного планування (далі – ДДП) – проект Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки (далі – План заходів, Стратегія), розробка якого безпосередньо проводилася за керівництва Івано-Франківської обласної державної адміністрації (далі - ОДА).

Для проведення СЕО проекту Плану заходів Стратегії застосована методологія, що ґрунтується на вимогах Закону України (далі – ЗУ) «Про стратегічну екологічну оцінку» та досвіді інших (далі – ін.) країн, що дозволило оцінити потенційні впливи на довкілля від реалізації Плану заходів Стратегії.

В рамках розробки проекту Плану заходів з реалізації Стратегії відповідно ст. 9 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» було оприлюднено Заяву про визначення обсягу СЕО Департаментом економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської ОДА в Єдиному реєстрі СЕО Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України через Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема» від 01.12.2025 за реєстраційним номером справи 01-12-18358-25, на яку надійшли зауваження та пропозиції за №549/03-04 від 05.12.2025 - від Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА, що передбачено ст. 8 та пунктом 6 статті 10 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку», а саме: «Обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (відповідні підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я) ... у строк, що не перевищує 10 днів з дня внесення до Єдиного реєстру СЕО заяви про визначення обсягу СЕО, надають свої зауваження і пропозиції шляхом їх внесення до Єдиного реєстру СЕО».

1.2. Стратегічне планування у Івано-Франківській області

Стратегія розвитку області необхідна для визначення головних напрямків розвитку її інфраструктури, проведення системної роботи з поліпшення бізнес-клімату, розширення інвестиційних можливостей, покращення інфраструктури територій. Вона не просто вирішить її проблеми, а й буде чітким планом збалансованого розвитку області для визначення свого місця на економічній та культурній карті країни.

Для цього на підставі постанови Кабінету Міністрів України (далі - КМУ) від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» (зі змінами), а у зв'язку з масштабною агресією росії, що призвела до зміни стратегічних векторів розвитку Івано-Франківщини, соціально-економічної ситуації, що склалася в умовах воєнного стану, відповідно ЗУ «Про правовий режим воєнного стану», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій», Указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні (зі змінами)», постанов КМУ від 30 травня 2023 року № 600 «Про затвердження Порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна», від 27 вересня 2022 року № 1073 «Про затвердження Порядку управління відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов КМУ» з урахуванням Плану для реалізації програми Ukraine Facility до 2027 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 18 березня 2024 року № 244-р, стратегічних цілей і пріоритетів, визначених Державною стратегією регіонального розвитку України на 2021-2027 роки в редакції постанови КМУ від

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

13.08.2024 № 940 та наказу Мінрегіону від 31.03.2016 № 79 «Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації» був розроблений План заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 рр.

Розробка проекту Плану заходів з реалізації Стратегії мала висхідний характер. Він відпрацьовувався робочою групою (далі – РГ), що визначала напрями розвитку та сфери прикладання необхідних зусиль з розробки Плану заходів.

Строковість інструментів планування визначалася на основі поєднання довгострокового стратегічного плану та середньострокових циклів планування його реалізації. Визначені на основі цього підходу стратегічні цілі мають характер довгострокових (на 7 років) напрямів розвитку, тоді як операційні цілі / програми орієнтуються на реалізацію пріоритетних завдань (3 роки). Саме вони, будучи ключовими елементами Стратегії, визначають сценарії та шляхи досягнення стратегічних цілей.

Модель розробки Стратегії було обрано, виходячи з потреб регіону.

Основні завдання проекту Плану заходів виходять з нових викликів:

- необхідності переорієнтації значної частини господарського комплексу області на підтримку обороноздатності держави та післявоєнне відновлення економіки і соціальної сфери;
- потреби у посиленні енергетичної безпеки;
- реалізації в регіоні державної програми релокації бізнесу з районів, найбільш постраждалих внаслідок російської агресії;
- зростання навантаження на систему охорони здоров'я та соціального захисту, зокрема, внаслідок значної кількості внутрішньо переміщених в область осіб;
- змін у демографічній ситуації в регіоні (трудова міграція, зростання біженців від війни);
- Івано-Франківська область є однією з лідерів за кількістю підприємців та суб'єктів мікропідприємництва, які створюють більшість робочих місць в регіоні. Івано-Франківщина входить до лідерів за кількістю новостворених фізичних осіб-підприємців;
- Івано-Франківська область прийняла значну кількість внутрішньо-переміщених осіб, серед яких є чимала кількість представників бізнесу. Це сприяло зростанню кількості суб'єктів господарювання у регіоні.

Відправним пунктом розробки проекту Плану заходів з реалізації Стратегії була вона сама.

1.3. Проекти Плану заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Розробка проекту Плану заходів зумовлена необхідністю врахування викликів, відображених у Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки в редакції постанови КМУ від 13.08.2024 № 940, серед яких:

- наслідки повномасштабної війни росії проти України та їх вплив на територіальні громади регіону, підвищення ролі безпеки та стійкості до зовнішніх чинників;
- набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, поглиблення ступеня виконання положень Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її державами-членами, та переходу до початку переговорів про вступ України до ЄС;
- рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку щодо необхідності забезпечення зв'язку з процесом відновлення України;
- внесення змін до ЗУ «Про засади державної регіональної політики»;
- міжнародних кліматичних зобов'язань України.

Проект Плану заходів враховує такі базові сценарні припущення:

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

- Україна втратила значний економічний потенціал, податкові та митні надходження, робочі місця. Відтак, підтримка бюджету значною мірою здійснюється за рахунок зовнішньої допомоги;
- В умовах продовження воєнних дій такий стан справ не дозволяє прогнозувати динаміку ВВП;
- складні соціально-економічні, безпекові умови, у яких знаходиться Україна, а також початок вступу в Європейський Союз вимагають від української влади інтенсивного проведення реформ. Однією зі сфер, яка зазнає змін та набуде більшої ваги, буде державна регіональна політика. Ймовірно, будуть удосконалені цифрові інструменти для більш тісного зв'язку між елементами планування – фінансування – реалізації – моніторингу проектів регіонального розвитку;
- передбачається нарощення міжнародної грантової підтримки, що може мати позитивний вплив на поширення навичок проектного управління серед представників органів влади, місцевого самоврядування, організацій громадянського суспільства, бізнесу;
- зростання світового попиту на продукцію сільського господарства та харчової промисловості стимулюватиме виробників підвищувати якість продукції та у подальшому впроваджувати стандарти Європейського Союзу до виготовленої в Україні продукції;
- очікується, що внаслідок проведення низки реформ бізнес-клімат в Україні покращиться, а після припинення воєнних дій активізується процес залучення інвестицій в Україну. Додатковим чинником, який стимулює інвесторів шукати нові виробничі майданчики неподалік європейських ринків збуту, є відтік інвестицій з Китаю;
- покращиться доступ підприємств до позичкового капіталу та грантів, розшириться спектр можливостей, для яких бізнес (у тому числі, малий та мікро-) зможе отримувати кошти та інші види підтримки;
- внаслідок впливу повномасштабної війни в Україні зазнала суттєвої трансформації транспортна логістика, зокрема, на період воєнних дій закритися білоруський напрям та авіаперевезення, суттєво ускладнилися морські перевезення, посилилися залізничні та автомобільні перевезення у напрямках країн ЄС;
- посилення безпекових умов для забезпечення життєдіяльності, підтримка енергонезалежності стали більш актуальними та будуть залишатися в переліку пріоритетів у середньостроковій перспективі;
- у найближче десятиліття буде спостерігатися зростання попиту на послуги у сфері охорони здоров'я, а також реабілітації та реінтеграції постраждалих унаслідок війни осіб.

На основі цих базових сценарних припущень і сформовані проекти Плану заходів, які згруповані за стратегічними та операційними цілями Стратегії, які приведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1. Перелік проектів заходів на 2026-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.1. Стимулювання розвитку обраних ВЕДів в рамках смартспеціалізації регіону				
1.1.1. Розроблення та впровадження механізмів підтримки проектів регіонального розвитку, спрямованих на розвиток пріоритетних видів економічної діяльності, визначених на закладах смартспеціалізації	Актуалізація дослідження смартспеціалізації області	2026-2027	Кількість проведених досліджень	1

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

1.1.2. Всебічне стимулювання розвитку таких ключових секцій, як переробна промисловість (КВЕД 10, 16, 23), добувна промисловість (КВЕД 06, 08), постачання електроенергії та газу (КВЕД 35), тимчасове розміщення й організація харчування (КВЕД 55, 56), інформація та телекомунікації (КВЕД 62)	Створення умов для розширення діяльності та створення нових суб'єктів підприємницької діяльності у сферах переробної, добувної промисловості, енергетики, готельного бізнесу й організації харчування, ІТ сфери	2026-2027	Частка визначених видів економічної діяльності у структурі реалізованої продукції області, %	68
1.1.3. Міжнародна промоція визначених видів економічної діяльності, сприяння залученню інвестицій	Організація прийому і перебування в області делегацій з регіонів-партнерів, закордонні візити представників області	2026-2027	Кількість проведених заходів	6
	Розробка і актуалізація інвестиційного паспорта області та сприяння органам місцевого самоврядування області в розробці інвестиційних паспортів	2026-2027	Кількість розроблених/оновлених інвестиційних паспортів	20
	Просування, підтримка та супровід інвестиційного порталу Івано-Франківської області	2026-2027	Кількість переглядів порталу	10000
1.1.4. Стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва	Надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на участь в закордонних виставково-ярмаркових заходах	2026-2027	Кількість СПД, які отримали фінансову підтримку	4
	Розроблення та проведення навчальних програм для підприємців	2026-2027	Кількість проведених навчальних заходів	21
		2026-2027	Кількість створених офлайн-хабів розвитку жіночого підприємництва	3
	Розвиток підприємницької екосистеми в регіоні на базі Регіонального акселератора GCIP для інновацій, технологій та стартапів у Івано-Франківській обл.	2026-2027	Кількість проведених заходів	5
1.1.5. Сприяння науково-технологічному розвитку визначених ВЕДів шляхом організації співпраці з закладами освіти та науки	Сприяння створенню наукових центрів та розвиток освітніх ініціатив	2026-2027	Кількість проведених заходів для студентів	4

		2026-2027	Створено Міжнародний центр зустрічей студентської молоді України та Республіки Польща	1
		2026-2027	Створено Центр молекулярної медицини (МАММ)	1
	Реконструкція та облаштування наукових центрів та розвиток освітніх ініціатив	2026-2027	Облаштовано Міжнародний науковий центр «Обсерваторія» на горі Піп Іван	1
Оперативна ціль 1.2 Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки				
1.2.1. Стимулювання підприємницької активності шляхом стимулювання внутрішньо переміщених осіб працездатного віку, ветеранів/-ок війни та членів їх сімей, безробітних осіб до працевлаштування, заснування власного бізнесу	Сприяння створенню і підтримці ветеранського бізнесу	2026-2027	Кількість проведених навчальних, промоційних заходів для підприємців ветеранського бізнесу	10
	Надання грантів на розвиток ветеранського бізнесу	2026-2027	Кількість наданих грантів на розвиток ветеранського бізнесу	60
	Компенсація відсоткових ставок за кредитами, отриманими суб'єктами малого та середнього підприємництва (в рамках Державної програми 5-7-9) на реалізацію проектів ветеранського бізнесу	2026-2027	Кількість СПД, які отримали компенсацію	4
1.2.3. Забезпечення формування регіонального замовлення на підготовку здобувачів вищої та професійно-технічної освіти з урахуванням потреби регіонального ринку праці та перспектив розвитку регіону	Формування регіонального замовлення на підготовку здобувачів вищої та професійно-технічної освіти з урахуванням потреби регіонального ринку праці	2026-2027	Сформовано регіональне замовлення на підготовку здобувачів вищої та професійно-технічної освіти	1

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

1.2.4. Налагодження діалогу для ефективної кооперації та взаємодії між владою, бізнесом та наукою регіону	Об'єднання ресурсів Центру підтримки мікро, малого та середнього підприємництва та Молодіжного бізнес-Хабу/IF HUB та ін. інституцій для спільної діяльності задля розвитку підприємництва в обл.	2026-2027	Кількість залучених підприємств до кооперацій з владою	50
1.2.5. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій, популяризація інвестиційних можливостей області	Розробка і актуалізація інвестиційного паспорта області та сприяння органам місцевого самоврядування області в розробці інвестиційних паспортів	2026-2027	Кількість розроблених/оновлених інвестиційних паспортів	20
	Проведення інвестиційних, економічних форумів, промоційних турів	2026-2027	Кількість проведених заходів	10
1.2.7. Сприяння діяльності виробників крафтової, локальної та органічної продукції, підтримка креативних індустрій	Сприяння створенню та системній підтримці крафтового виробництва	2026-2027	Проведено презентації, ярмарки крафтових виробників	6
	Будівництво парку крафтових ремесел моделі "ЕКО"	2026-2027	Створено крафтовий парк	1
	Запуск Центру Карпатської культури в місті Косові для підтримки релокованого бізнесу та стимулювання розвитку креативних індустрій у регіоні	2026-2027	Створено центр для розвитку креативних індустрій	1
	Реалізація проекту "Крафтові ініціативи Прикарпаття"	2026-2027	Проведено інформативні заходи щодо діяльності крафтових виробників	2
1.2.8. Сприяння розвитку регіональних систем інноваційної інфраструктури (наукові парки та технопарки, хаби цифрових інновацій тощо)	Промприлад. Реновація - інноваційний центр на базі старого заводу	2026-2027	Створено інноваційний центр	1
	Створення і підтримка інноваційних екосистем	2026-2027	Створено сервісну екосистему проектного менеджменту та інновацій	1
1.2.9. Промоція ІТ-потенціалу регіону, зокрема на міжнародній арені. Сприяння залученню іноземних партнерів(-ок) та інвесторів(-ок)	Проведення ІТ форумів	2026-2027	Проведено ІТ форум	2

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

1.2.10. Сприяння розвитку виробництва аграрної продукції та продуктів її переробки, забезпечення їх відповідності стандартам ЄС	Створення і розвиток фермерських господарств	2026-2026	Створено виробничі комплекси із переробки сільськогосподарських культур	1
1.2.11. Стимулювання розвитку сільськогосподарської кооперації з метою збільшення обсягів виробництва продукції з доданою вартістю	Створення кооперативів сільськогосподарського виробництва	2026-2027	Кількість залучених підприємців до сільськогосподарських кооперативів	1000
	Створення ефективної сільськогосподарської дорадчої служби в Івано-Франківській області	2026-2027	Кількість фермерів, одноосібних господарств, які отримали консультації	1000
1.2.13. Стимулювання розвитку тваринництва в регіоні	Створення умов відродження та розвитку напрямів тваринництва	2026-2026	Збільшено поголів'я ВРХ	125
		2026-2027	Створено вівчарську ферму	1
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Реалізація проекту «Карпатські вузькоколійки – подорож слідами Карпатських лісових залізниць»	2026-2027	Збудовано новий сучасний музей залізничного вокзалу «Вокзал вузькоколійки»	1
	Будівництво гірськолижного комплексу на горі Михалкова	2026-2027	Створено туристичний комплекс	1
	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Створено рекреаційно-туристичну парково-відпочинкову зону	1
	Розвиток туристичної інфраструктури Дністровського каньйону шляхом облаштування оглядових майданчиків	2026-2027	Облаштовано у межах Дністровського каньйону площадки для оглядових майданчиків	3
	Облаштування оглядових веж на туристичних маршрутах Дністровського каньйону	2026-2027	Збудовано оглядові вежі	3

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Створення мережі глемпінгів у Дністровському каньйоні	2026-2026	Туристичних локацій - глемпінгових містечок	6
1.3.2. Забезпечення розроблення програми розвитку та використання рекреаційно-туристичного потенціалу територій обл.	Розроблення Регіональної цільової програми розвитку туризму в Івано-Франківській обл.	2027-2027	Розроблено програму	1
1.3.3. Забезпечення збереження (консервації) і ревіталізації об'єктів природної та культурної спадщини	Сприяння збереженню культурної спадщини	2026-2027	Кількість об'єктів пам'яток архітектури на яких проведено заходи з ревіталізації, консервації	3
	Збереження та популяризація унікальності культурної спадщини – ресурс для розвитку громад Прикарпаття	2026-2027	Кількість впроваджених сучасних цифрових технологій, інноваційних культурних продуктів	6
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1
	Створення мистецького хабу «Бойківська етноробітня»	2026-2027	Створено мистецький хаб	1
	Будівництво туристично-мистецького центру «Дзбан» в селі Старий Косів	2026-2027	Збудовано туристично-мистецький центр	1
	Створення планетарію як туристичної та інтерактивної науково-освітньої локації	2026-2027	Створено планетарій	1
1.3.5. Сприяння належному облаштуванню туристичних маршрутів та об'єктів туристичних відвідувань, їх цифровізації, створенню комфортних, безпечних, безбар'єрних умов для екскурсантів і туристів	Організація культурних заходів	2026-2027	Кількість проведених культурних заходів	10
	Створення веломаршрутної інфраструктури у громадах області	2026-2026	Відкрито веломаршрути	3
		2026-2026	Протяжність облаштованих велодоріжок, тротуарів, м	5800
		2026-2027	Протяжність прокладених туристичних маршрутів, м	150000

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

1.3.6. Сприяння створенню мережі туристичних кластерів, організацій з менеджменту і маркетингу дестинацій для реалізації спільних маркетингових ініціатив стейкхолдерів туризму	Створення та управління туристичними кластерами	2026-2027	Проведено фестивалів, промоційних заходів	3
1.3.7. Сприяння формуванню локальних туристичних брендів та популяризації туристичного потенціалу регіону і територіальних громад, зокрема з використанням цифрових технологій	Проведення конкурсу студентських туристичних проєктів і стартапів	2026-2027	Кількість підтриманих стартапів	8
	Створення і підтримка цифрових продуктів. Просування туристичних ресурсів у мережі Інтернет та соціальних медіа	2026-2027	Кількість створених цифрових продуктів	5
1.3.8 Проведення промоційних заходів (фестивалів, ярмарків та ін.), створення умов для організації етно-і гастротурів, залучення крафтових виробників до туристичних маршрутів	Організація і сприяння проведенню ознайомлювальних турів, інших рекламних, інформаційних акцій для суб'єктів туристичної діяльності, засобів масової інформації, блогерів	2026-2027	Кількість проведених заходів	10
1.3.9. Проведення навчальних і просвітницьких заходів для стейкхолдерів туризму	Організація та сприяння проведенню навчальних і просвітницьких заходів (семінари, тренінги тощо)	2026-2027	Кількість проведених навчальних заходів	6
Оперативна ціль 1.4. Промоція розвитку промисловості в регіоні				
1.4.2. Створення умов для промислового інвестування та розвитку кластерів різної спеціалізації	Сприяння створенню та розвитку кластерів різної спеціалізації	2026-2027	Розроблено програми навчання з проєктного та кластерного менеджменту	2
1.4.3. Відновлення виробництва калійних добрив	Створення виробництва калійних добрив	2026-2027	Запущено виробництво калійних добрив	1
1.4.4. Стимулювання створення та діяльності індустріальних парків в області в т.ч. еко-індустріальних парків	Створення і розвиток індустріальних парків в громадах області	2026-2027	Створено нові індустріальні парки	2
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.1. Відновлення та соціально-економічний розвиток гірських та сільських населених пунктів				
2.1.1. Здійснення першочергових заходів з безпеки життєдіяльності, відновлення та стимулювання економічної активності в територіальних громадах	Встановлення камер відеофіксації та відеоспостереження	2026-2027	Встановлено камери відеоспостереження	18

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

2.1.2. Визначення пріоритетних напрямів сталого розвитку гірських та сільських територій, створення необхідних умов для комплексного розв'язання наявних проблем в економічній, інфраструктурній, соціальній сферах	Реалізація комплексної програми розвитку агропромислового комплексу та сільських територій Івано-Франківської області на 2026-2030 роки	2026-2027	Кількість профінансованих проєктів, спрямованих на розвиток агропромислового комплексу	20
2.1.4. Сприяння диверсифікації економіки на місцевому рівні, сталому соціально-економічному розвитку територіальних громад шляхом стимулювання економічної активності, розроблення спільних проєктів з господарствами інших громад області та суміжних областей, розвитку туристичної галузі	Підготовка та реалізація спільних проєктів між громадами області та інших областей	2026-2027	Кількість реалізованих проєктів	5
2.1.5. Створення умов для розвитку сільських територій	Надання довгострокових кредитів індивідуальним сільським забудовникам, учасникам бойових дій та внутрішньо переміщеним особам «Власний дім»	2026-2027	Кількість будинків, введених в експлуатацію	20
Оперативна ціль 2.2. Забезпечення доступу населення громад до якісних адміністративних послуг та соціальних послуг				
2.2.1. Сприяння підвищенню спроможності мережі центрів надання адміністративних послуг та забезпечення якісного надання послуг суб'єктам звернення	Виконання капітального ремонту центрів надання адміністративних послуг	2026-2027	Площа приміщень ЦНАПів, в яких проведено капітальні ремонти, кв. м	292
	Придбання нового обладнання для діяльності ЦНАПів	2026-2027	Кількість придбаного обладнання для адміністративних послуг	117
2.2.2. Сприяння впровадженню цифрових документів у всіх сферах діяльності	Розроблення цифрових платформ та додатків електронного документообігу	2026-2027	Додатки для задоволення інформаційних потреб мешканців	1
2.2.3. Забезпечення оприлюднення органами місцевого самоврядування та ОДА публічної інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних (data.gov.ua).	Оприлюднення публічної інформації на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних	2026-2027	Публікації на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних наборів даних у машиночитаному форматі	62

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

2.2.4. Розвиток мереж доступу до високошвидкісного Інтернету в усіх населених пунктах, підвищення рівня цифрової грамотності населення	Створення та модернізація мереж доступу до Інтернету та мобільного зв'язку	2026-2027	Рівень покриття інтернет зв'язком населених пунктів області, %	99
2.2.5. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення шляхом модернізації наявних і запровадження нових видів соціальних послуг з урахуванням гендерних особливостей	Реалізація обласної комплексної програми соціального захисту населення Івано-Франківської області	2026-2027	Забезпечено надання 80 % осіб різних видів соціальних послуг з урахуванням гендерних особливостей	80
	Будівництво житлового корпусу на території Делятинського психоневрологічного інтернату	2026-2027	Площа побудованого житлового корпусу психоневрологічного інтернату, кв. м	280
	Придбання спеціально обладнаних автомобілів для Центрив надання соціальних послуг громад	2026-2027	Спеціальні автомобілі для надання соціальних послуг, %	2
2.2.6. Сприяння утворенню органами місцевого самоврядування та забезпечення функціонування у територіальних громадах надавачів соціальних послуг	Забезпечення надання соціальних послуг особам/сім'ям відповідно до визначених потреб, зокрема шляхом залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору	2026-2027	Забезпечено надання соціальних послуг 80 % осіб/сім'ей, які їх потребували	80
2.2.8. Створення умов для надання соціально спрямованих дорадчих послуг населенню, ветеранам(-кам) та членам їх сімей, внутрішньо переміщеним особам	Проведення оцінювання індивідуальних потреб внутрішньо переміщених осіб та забезпечення надання їм соціальних послуг з урахуванням виявлених потреб	2026-2027	Внутрішньо переміщені особи отримують не менш як 80 % соціальних послуг від їх потреб, %	80
Оперативна ціль 2.3. Підвищення якості надання освітніх, медичних послуг та рівня розвитку спорту та культури				
2.3.1. Покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, забезпечення якості освітніх послуг, зокрема, у сільській місцевості	Реалізація програми розвитку освіти Івано-Франківщини на 2024-2030 роки	2026-2027	Покращено матеріально-технічну базу закладів освіти у сільській місцевості, %	80

	Забезпечення закладів освіти засобами навчання, комп'ютерним і мультимедійним обладнанням/меблями	2026-2027	Оновлення обладнання закладів освіти, %	80
	Проведення капітальних ремонтів у закладах освіти	2026-2027	Площа освітніх закладів, в яких проведено капітальний ремонт, кв. м	5638
	Впровадження інноваційного підходу до вирішення проблем в громадах області через надання якісних освітніх послуг	2026-2027	Кількість навчальних закладів, в яких впроваджено новий інноваційний підхід	200
2.3.2. Забезпечення громад шкільними автобусами для забезпечення доступу до якісної освіти для учнів у віддалених населених пунктах	Закупівля нових шкільних автобусів	2026-2027	Кількість придбаних автобусів для підвезення учнів	50
2.3.4. Забезпечення функціонування оптимальної мережі різних типів надавачів освітніх послуг для дітей раннього і дошкільного віку у безпечних умовах	Здійснення капітальних ремонтів закладів дошкільної освіти	2026-2027	Капітальний ремонт закладів дошкільної освіти	5
	Будівництво закладів дошкільної освіти	2026-2027	Закладів дошкільної освіти	4
	Створення нових закладів вищої освіти	2026-2027	Військові навчальні заклади	1
	Модернізація закладів середньої освіти	2026-2027	Капітальний ремонт закладів середньої освіти	55
	Будівництво нових корпусів закладів загальної середньої освіти	2026-2027	Кількість корпусів закладів середньої освіти	8
	Створення симуляційних навчально-тренінгових центрів та STEAM-лабораторій	2026-2027	Площа створених та обладнаних навчальних центрів, кв. м	100

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

2.3.5. Сприяння розвитку поза-шкільної освіти відповідно до вільного, різнобічного розвитку особистості, інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей вихованців, учнів і слухачів та принципу гендерної рівності	Проведення освітніх курсів для дітей-вихованців шкіл-інтернатів	2026-2027	Проведено освітні заняття для дітей	16
2.3.6. Забезпечення функціонування спроможної системи громадського здоров'я в області та територіальних громадах	Формування регіональної Стратегії громадського здоров'я Івано-Франківської області	2026-2027	Затверджена Стратегія громадського здоров'я Івано-Франківської області	1
	Придбання нового медичного обладнання	2026-2027	Медичне обладнання	20
	Виконання капітального ремонту об'єктів медичної інфраструктури	2026-2027	Площа медичних закладів, в яких проведено капітальний ремонт, кв. м	14 463
		2026-2027	Проведено капітальний ремонт медичних закладів	7
2.3.7. Організація спроможної мережі кластерних та надкластерних закладів охорони здоров'я, зокрема із створенням реабілітаційних відділень	Будівництво нових закладів охорони здоров'я	2026-2027	Площа створених реабілітаційно-діагностичних центрів, м ²	1 064
2.3.9. Забезпечення надання якісних медичних послуг у сфері охорони материнства і дитинства	Покращення матеріально-технічного забезпечення закладів охорони материнства і дитинства	2026-2027	Забезпечення новим обладнанням медичний заклад материнства і дитини	1
	Забезпечення закладів охорони материнства і дитинства необхідним технічним обладнанням	2026-2027	Забезпечення новим обладнанням дитячі медичні заклади	8
2.3.11. Забезпечення розвитку фізичної культури та спорту, зокрема інклюзивної спортивної інфраструктури	Залучення інвестицій для проведення спортивних змагань	2026-2027	Кількість проведених спортивних заходів	6

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Проведення реконструкції об'єктів спортивної інфраструктури	2026-2027	Пропускна спроможність реконструйованого комплексу ДЮСШ	250
		2026-2027	Площа спортивних комплексів, в яких проведено капітальний ремонт, кв. м	8200
		2026-2027	Капітальний ремонт спортивних залів	2
		2026-2027	Капітальний ремонт спортивних комплексів	1
		2026-2026	Капітальний ремонт спортивних майданчиків	2
		2026-2026	Капітальний ремонт спортивного стадіону	1
		2026-2027	Площа збудованого спортивного комплексу, кв. м	4321
	Сприяння будівництву нових об'єктів спортивної інфраструктури	2026-2027	Площа побудованих спортивних залів, кв. м	3 522
		2026-2027	Площа побудованого відпочинково-спортивного водного комплексу, га	2
		2026-2027	Нові спортивні зали	6
		2026-2027	Нові футбольні поля	1
		2026-2027	Спортивні майданчики	3

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

2.3.12. Сприяння розвитку молодіжних центрів та забезпечення якості послуг, що ними надаються	Створення молодіжних центрів	2026-2027	Молодіжні центри	12
2.3.14. Формування оптимальної та інклюзивної мережі закладів культури і публічних бібліотек, яка задовольнятиме потреби різних груп населення	Створення центрів культурного розвитку	2026-2027	Площа центрів культурного розвитку, кв. м	400
2.3.15. Здійснення заходів з охорони та збереження культурної спадщини	Здійснення реставраційних робіт на культурних пам'ятках	2026-2027	Проведена реставрація пам'яток архітектури	3
	Оновлення та модернізація закладів культури та мистецтва	2026-2027	Модернізовано матеріально-технічне оснащення закладів культури	12
		2026-2027	Площа капітально відремонтованих приміщень культурно-мистецького центру, м ²	749
		2026-2027	Капітальний ремонт культурно-мистецьких центрів	103
		2026-2027	Капітальний ремонт музеїв та історичних центрів	1
2.3.16. Реалізація державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Зміцнення статусу української мови, сприяння її розвитку та популяризації	Проведення заходів з популяризації української книги, презентацій книжкової продукції видавництва області та вітчизняних видавничих підприємств	2026-2027	Проведено інформаційні заходи	4
2.3.17 Створення програм дистанційної освіти для студентів та фахівців з інших регіонів та країн	Створення лабораторії консультаційно-менторської підтримки громад та підвищення кваліфікації у сфері проектного менеджменту для відновлення та стійкості («Mentoring Lab for Resilient Recovery»)	2026-2027	Лабораторія консультаційно-менторської підтримки	1

Оперативна ціль 2.4. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів і представників інших вразливих груп				
2.4.1. Створення на місцевому та регіональному рівні умов для ефективної реадaptaції та соціально-економічної реінтеграції ветеранів/-ок війни	Проведення реконструкції соціального житла	2026-2027	Площа збільшення фонду соціального житла, кв. м	1778
	Створення та розвиток центрів соціальної допомоги	2026-2027	Створено інклюзивні хаби	1
2.4.2. Забезпечення функціонування реабілітаційних центрів для учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, а також з надання допомоги дітям та, в тому числі, надання абілітаційної та реабілітаційної допомоги дітям з інвалідністю	Сприяння створенню закладів з надання реабілітаційних послуг	2026-2027	Створено реабілітаційні центри	6
2.4.3. Забезпечення доступності психологічної допомоги та підтримки ментального здоров'я	Створення центрів ментального здоров'я	2026-2027	Центри ментального здоров'я	4
	Створення центрів психологічної допомоги	2025	Площа центрів психологічної допомоги, м ²	4692
		2026-2027	Центри психологічної допомоги	1
2.4.4. Створення інклюзивного та безбар'єрного середовища в територіальних громадах	Забезпечення фізичної доступності закладів освіти для учасників освітнього процесу з урахуванням принципів безбар'єрності	2026-2027	Доступність для закладів середньої освіти, маломобільних груп населення, %	80
2.4.5. Забезпечення доступності перекваліфікації для ветеранів/-ок, внутрішньо переміщених осіб та інших представників вразливих груп	Надання ваучерів на перекваліфікацію	2026-2027	Кількість наданих ваучерів на переваліфікацію	200
2.4.6. Сприяння працевлаштуванню / розвитку ветеранського бізнесу	Надання грантів на розвиток ветеранського бізнесу	2026-2027	Гранти на розвиток ветеранського бізнесу	50
2.4.8. Забезпечення вразливих категорій населення (насамперед ВПО) соціальним житлом	Забезпечення ветеранів, учасників бойових дій, їх сімей житлом	2026-2027	Кількість осіб/сімей, забезпечених житлом	40
2.4.9. Реалізація Політики Героїв та меморіалізація війни	Створення маршрутів пам'яті, наповнення вебсайту "Місця пам'яті"	2026-2027	Кількість місць пам'яті	10
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.1. Відновлення та розбудова якісних автомобільних доріг загального користування дер-	Будівництво нових шляхопроводів	2026-2027	Побудовано шляхопроводів, м	1000

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

жавного та місцевого значення, оновлення мостів, інженерної інфраструктури	Здійснення капітального ремонту доріг загального користування державного та місцевого значення	2026-2027	Протяжність відремонтованого покриття, км	756
	Придбання спецтехніки для утримання та ремонту доріг	2026-2027	Придбано дорожню техніку	3
2.5.5. Розвиток малої авіації на базі КП "Міжнародний аеропорт Коломия"	Розвиток малої авіації на базі КП "Міжнародний аеропорт Коломия"	2026-2027	Нові маршрути малої авіації	1
2.5.6. Облаштування міжнародного автомобільного і пішохідного контрольно-пропускного пункту, розвиток прикордонної інфраструктури на українсько-румунському кордоні у районі Шибене Верховинського району та комплексного розвитку району загалом	Проведення консультацій з зацікавленими сторонами щодо облаштування міжнародного автомобільного і пішохідного контрольно-пропускного пункту на українсько-румунському кордоні у районі Шибене Верховинського району	2026-2027	Зустрічі, консультації	2
2.5.7. Розроблення містобудівної документації та впровадження сучасних практик містопланування з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Розроблення та оновлення містобудівної документації	2026-2027	Розроблено та оновлено містобудівну документацію населених пунктів	22
2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення	Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність реконструйованих каналізаційних мереж і колекторів, м	2260
	Виконання капітального ремонту систем водопостачання	2026-2027	Довжина реконструйованих водопроводів, м	60625
		2026-2027	Об'єм реконструйованих резервуарів, м ³	740000
	Забезпечення будівництва каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність побудованих каналізаційних мереж та колекторів, м	76222
	Забезпечення будівництва систем водопостачання	2026-2027	Об'єм побудованих резервуарів, м ³	14000
		2026-2027	Протяжність побудованих водопроводів, м	4239

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Реалізація проєктів з реконструкції очисних споруд	2026-2027	Площа реконструйованих каналізаційних споруд, км ²	15000
2.5.10. Модернізація і розвиток вуличної інфраструктури (освітлення, тротуари, громадський транспорт, велосипедна інфраструктура)	Встановлення та модернізація систем вуличного освітлення	2026-2027	Встановлено вуличні ліхтарі	35
2.5.11. Забезпечення розвитку благоустрою населених пунктів громад	Благоустрій парків та скверів	2026-2026	Благоустрій та відновлення історичного значення парків	18
	Створення скверів та зелених зон	2027-2027	Озеленена зона в межах міста	1
Оперативна ціль 2.6. Забезпечення згуртованості населення з урахуванням викликів від наслідків війни				
2.6.1. Реалізація проєктів і здійснення заходів із зміцнення соціальної згуртованості населення на регіональному і місцевому рівнях	Реалізація проєктів із зміцнення соціальної згуртованості населення на регіональному і місцевому рівнях	2026-2027	Кількість проведених заходів	4
2.6.6. Інтеграція ВПО та ветеранів(-ок) в майбутній розвиток області	Працевлаштування ВПО та ветеранів(-ок)	2026-2027	Кількість працевлаштованих	200
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування				
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС				
3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів відновлення та розвитку територій, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та затвердження актуальної картографічної основи	Розроблення стратегій розвитку територіальних громад	2026-2027	Місцеві стратегії розвитку	62
	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територіальних громад	2026-2027	Комплексні плани просторового розвитку	5
3.1.2. Сприяння запровадженню місцевої статистики, створення інструментів для збору, зберігання та обробки даних місцевої статистики, зокрема гендерно дезагрегованих	Проведення інформаційних заходів	2026-2027	Проведено інформаційні заходи	4
3.1.4. Створення умов для ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування різних рівнів, спрямованої на комплексний розвиток області	Залучення громадських організацій органів місцевого самоврядування до визначення пріоритетів регіонального розвитку, формування стратегічних документів розвитку	2026-2027	Проведено заходи із залученням органів місцевого самоврядування	6

3.1.5. Сприяння удосконаленню професійних знань, умінь, навичок державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, зокрема у сфері стратегічного планування, надання публічних послуг, бюджетування, в т. ч. гендерно орієнтованого	Проведення навчань у сфері стратегічного планування, надання публічних послуг, бюджетування, тощо	2026-2027	Проведено початкові заходи	4
3.1.6. Забезпечення стабільного фінансування, методологічної і організаційної підтримки діяльності агенції регіонального розвитку, а також підвищення її інституційної спроможності	Фінансова підтримка установи "Агенція регіонального розвитку Івано-Франківської області"	2026-2027	Програма підтримки діяльності Агенції регіонального розвитку	1
Оперативна ціль 3.2. Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями				
3.2.2. Сприяння розвитку міжнародного територіального співробітництва, зокрема шляхом розбудови міжнародного партнерства на регіональному та місцевому рівні	Укладення партнерських угод міжнародного партнерства на регіональному та місцевому рівнях	2026-2027	Кількість укладених угод	18
3.2.4. Сприяння поглибленню транснаціонального співробітництва шляхом реалізації спільних з державами - членами ЄС проектів та програм співробітництва	Реалізація програм/проектів транскордонного співробітництва	2026-2027	Кількість реалізованих програм / проектів	60
3.2.5. Запровадження нових підходів до управління публічними інвестиціями у документах стратегічного планування та реалізації державної регіональної політики	Формування середньострокових планів публічних інвестицій	2026-2027	Середньострокові плани публічних інвестицій	62
3.2.6. Сприяння залученню коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних фінансових організацій для реалізації публічних інвестиційних проектів для відновлення та розвитку територіальних громад	Формування єдиних проектних портфелів публічних інвестицій	2026-2027	Кількість реалізованих публічних інвестиційних проектів	20
3.2.8. Впровадження засад публічних (партисипативних) бюджетів	Впровадження практики програми бюджету участі	2026-2027	Громад, які впровадили програму бюджету участі	6
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, "зеленого" розвитку області				
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону				
4.1.1. Забезпечення всеохоплюючої стійкості регіону для найбільш важливих сфер, зокрема, економічної, енергетичної, інформаційної, кібернетичної, екологічної, продовольчої, охорони здоров'я, освіти і культури	Проведення/участь у форумах, конференціях, тренінгах стійкості	2026-2027	Кількість заходів стійкості	4

Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.1. Запобігання настанню та ліквідація наслідків стихійних лих, зокрема повені та паводки	Будівництво берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність збудованих берегоукріплень, м	2678
	Будівництво водозахисних дамб	2026-2027	Протяжність збудованих дамб, м	16410
	Проведення реконструкції берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність відремонтованих берегоукріплень, м	15731
	Проведення реконструкції водозахисних дамб	2026-2027	Відновлено дамби, м	186
4.2.2. Покращення екологічної ситуації в зоні діяльності Калуського гірничо-промислового району	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації Калуського гірничопромислового району	2026-2027	Звіт з геодезичних і еколого-геофізичних спостережень	1
4.2.5. Стимулювання заходів із створення лісів на землях усіх форм власності, збереження самосійних лісів, виділення придатних для заліснення земель, закріплення за постійними користувачами захисних насаджень лінійного типу та лісів, що не надані у користування	Реалізація програм відновлення самосійних лісів	2026-2027	Збережена площа самосійних лісів, га	100
4.2.6. Збереження та розширення природних територій та об'єктів природо-заповідного фонду	Створення об'єктів природо-заповідного фонду та збереження природних територій	2026-2027	Площа природоохоронних територій, га	17
		2026-2027	Об'єктів природно-заповідного фонду	49
4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації в області	2026-2027	Придбані пости моніторингу якості атмосферного повітря	3
4.2.9. Здійснення заходів з адаптації до змін умов клімату	Забезпечення модернізації житлово-комунальної інфраструктури	2026-2027	Спеціалізована техніка для обслуговування населених пунктів	2
4.2.10. Формування системи управління відходами, зокрема запровадження роздільного збирання побутових відходів	Будівництво полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Площа збудованого полігону ТПВ, га	3
	Будівництво сміттєпереробного заводу	2026-2027	Сміттєпереробні заводи	3

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Впровадження інфраструктури для роздільного збору та переробки твердих побутових відходів	2026-2027	Встановлені майданчики для роздільного збору ТПВ	34
		2026-2027	Лінії сортування ТПВ	1
	Очищення та відновлення земель після експлуатації сміттєзвалищ	2026-2027	Рекультивовано закритих сміттєзвалищ, га	14
	Придбання спеціалізованої техніки для збору, вивезення і захоронення побутових відходів	2026-2027	Придбано спец автомобілі для збору і вивозу ТПВ	15
	Проведення реконструкції полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Рекультивация полігону ТПВ	1
Оперативна ціль 4.3. Забезпечення енергетичної безпеки та самодостатності регіону				
4.3.1. Розвиток генерації електричної енергії з відновлюваних джерел та застосування установок зберігання енергії	Будівництво сонячних електростанцій (СЕС)	2026-2027	Потужність введених СЕС, МВт	10
		2026-2027	Сонячні електростанції	400
4.3.4. Розроблення та впровадження муніципальних і регіонального енергетичних планів	Розробка регіонального та муніципальних енергетичних планів	2026-2027	Енергетичні плани	63
4.3.5. Впровадження систем енергетичного менеджменту в органах місцевого самоврядування, комунальних підприємствах та систем енергомоніторингу громадських і житлових будівель	Впровадження та обслуговування систем енергоменеджменту	2026-2027	Кількість об'єктів, охоплених енергомоніторингом	100
4.3.6. Модернізація, адаптивність та декарбонізація систем централізованого тепlopостачання	Проведення реконструкції та модернізації мереж тепlopостачання	2026-2027	Протужність встановлених теплоізолюваних труб, м	730
4.3.7. Реалізація проєктів із збільшення енергетичної ефективності будівель житлового фонду державної та комунальної форми власності	Будівництво сонячних електростанцій (СЕС) на будівлях житлової інфраструктури	2026-2027	СЕС на будівлях житлового фонду	20
	Проведення реконструкції об'єктів комунальної власності з метою забезпечення енергоефективності	2026-2027	Кількість комунальних закладів, де впроваджені енергоефективні заходи	10
Оперативна ціль 4.4. Забезпечення фізичної безпеки мешканців в регіоні				
4.4.1. Сприяння збільшенню фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Проведення реконструкції укриттів цивільного захисту	2026-2027	Відремонтовано захисні споруди цивільного захисту	3

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Створення нових укриттів цивільного захисту	2026-2027	Площа збудованих укриттів, кв. м	600
4.4.2. Сприяння розвитку систем оповіщення та інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій	Встановлення та модернізація систем оповіщення	2026-2027	Населених пунктів з удосконаленими централізованими системами оповіщення	48
4.4.3. Сприяння утворенню у територіальних громадах центрів безпеки як інтегрованих структур з єдиною комунікацією	Створення та розвиток центрів безпеки	2026-2027	Створено сучасні центри безпеки	3
4.4.5. Сприяння утворенню органами місцевого самоврядування та забезпечення функціонування у територіальних громадах пожежно-рятувальних підрозділів місцевої та добровільної пожежної охорони (зокрема у складі центрів безпеки)	Проведення реконструкції та модернізації протипожежної інфраструктури	2026-2027	Заміна підземних гідрантів на наземні	11
	Створення підрозділів пожежної охорони	2026-2027	Підрозділів пожежної охорони	4

Джерело: проєкт Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

1.4. Зв'язок проєкту Плану заходів на 2026-2027 рр. з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки з іншими документами державного планування

Проєкт плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки узгоджується із ЗУ «Про засади державної регіональної політики» №156-VIII від 05.02.2015, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» № 2389-IX від 09 липня 2022 року, Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою КМУ № 695 від 5 серпня 2020 року із змінами, затвердженими постановою КМУ № 940 від 13 серпня 2024 року, з постановою КМУ від 04.08.2023 № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів».

План заходів є взаємоузгодженим у просторі та часі набором конкретних проєктів та заходів регіонального розвитку, сформованим на новій, інноваційній для української системи регіонального розвитку, основі.

Таким чином конкретним пропонованим Стратегією заходам відповідають заходи Плану, які, в свою чергу, для забезпечення їх виконання повинні бути включені у відповідні регіональні програми. Підставою для виконання Стратегії є саме План заходів, адже саме він деталізує, яким чином досягатимуться стратегічні та операційні цілі Стратегії.

При розробці проєкту Плану заходів в першу чергу необхідна узгодженість з ключовими аспектами Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, актуалізація якої сричинена перш за все необхідністю врахування:

- наслідків повномасштабної війни російської федерації проти України та їх впливу на територіальні громади та регіони, підвищення ролі безпеки та стійкості до зовнішніх чинників;
- набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, поглиблення ступеня виконання положень Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її державами-членами та переходу до початку переговорів про вступ України до ЄС;
- рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку щодо необхідності оновлення Стратегії для забезпечення її зв'язку з процесом відновлення України;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

- внесення змін до ЗУ «Про засади державної регіональної політики»;
- кліматичних зобов'язань України, зокрема щодо:
 - загальноекономічного зниження викидів парникових газів на 65% до 2030 р. порівняно з 1990 р. (Другий Національно визначений внесок України до Паризької угоди);
 - відмови від використання вугілля на державних електростанціях до 2035 р. (COP26, вступ до платформи Powering Past Coal Alliance (PPCA));
 - скорочення викидів метану на 30% до 2030 р. від рівня 2020 р. (COP26, долучення до ініціативи Global Methane Pledge) та ін.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

На сьогодні Івано-Франківщина є відносно благополучним регіоном із значно меншим, ніж в ін. областях, рівнем забруднення навколишнього середовища та є важливим регіоном України зі значним економічним, туристичним і культурним потенціалом. Завдяки багатим природним ресурсам, область робить значний внесок в національну економіку, зокрема через деревообробну, харчову, переробну промисловість і аграрний сектор.

Основними галузями економічної діяльності області є добувна промисловість, виробництво електричної енергії, машинобудування, туризм, деревообробка, сільське господарство.

Клімат. Клімат перехідного характеру – від теплого вологого західно-європейського до континентального східно-європейського з характерною вертикальною біокліматичною поясністю. В цілому область відноситься до типового континентального клімату, який пом'якшують вологі повітряні маси Атлантичного океану і Карпат.

У 2024 році середня річна температура повітря по області склала +10,4°C (на 2°C вище норми), у високогір'ї - +5,9°C (на 2,4°C вище норми).

На схилах Карпат сніг лежить понад 5 місяців на рік. На окремих вершинах сніг зберігається до літа. Тривалість залягання стійкого снігового покриву складає 100-110 днів. На рівнині часті відлиги деколи зумовлюють повне його сходження. Річна кількість опадів коливалася від 617,1 мм на рівнині до 1875,9 мм у високогір'ї.

М'який температурний режимом сприяє умовам проживання та рекреації населення.

Кліматичні умови області відрізняються значною різноманітністю, що обумовлено не тільки складністю її рельєфу (гори, рівнини, річкові долини, пересічені ярами і балками, підвищеності), але і наявністю тут великих лісових масивів.

Важливим кліматоутворюючим фактором на території області є рельєф. Гори впливають на температурний режим, на збільшення опадів, вологості, хмарності тощо.

Ліс, який займає близько третини території області, також значно впливає на характер клімату. Він пом'якшує температурний режим, підвищує вологість повітря, ґрунту, уповільнює танення снігу, зменшує швидкість вітру.

В цілому область відноситься до типового континентального клімату, який пом'якшують вологі повітряні маси Атлантичного океану і Карпат.

Адаптація до змін клімату. На початку XXI століття світова спільнота визнала, що зміна клімату є однією з основних проблем світового розвитку з потенційно серйозними загрозами для глобальної економіки та міжнародної безпеки внаслідок підвищення прямих і непрямих ризиків, пов'язаних з енергетичною безпекою, забезпеченням продовольством і питною водою, стабільним існуванням екосистем, ризиків для здоров'я і життя людей.

Низька здатність країн адаптуватися до таких проявів зміни клімату, як повені, посухи, руйнування берегів і тривалі періоди з аномальною спекою, яка може призвести до соціальної та економічної нестабільності. За останні два десятиріччя питання щодо зміни клімату перетворилося в одну з найбільш гострих проблем світової економіки і політики у контексті вироблення стратегій скорочення викидів парникових газів і поступового переходу до низьковуглецевого розвитку всіх секторів економіки і складових життєдіяльності людини.

Здійснення термінових заходів щодо боротьби із зміною клімату та її наслідками є однією із цілей, сформульованих у новому порядку денному сталого розвитку на період до 2030 року, ухваленому на саміті сталого розвитку, що проходив 25 вересня 2015 року в Нью-Йорку.

Згідно з метеорологічними даними на території України, як і у всьому світі, спостерігається тенденція до підвищення температури повітря і збільшення частоти та тривалості періодів з високими температурами повітря, що суттєво впливає на здоров'я та життєдіяльність людей,

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

на галузі економіки, зокрема, енергетику, транспорт, сільське та лісове господарство. Підвищення температури повітря призводить, зокрема, до збільшення частоти та інтенсивності таких конвективних явищ, як гроза, злива, град, шквали.

Одним з факторів, який суттєво впливає на зміну клімату та створює велику загрозу довкіллю, є захоронення відходів на полігонах. На полігони та сміттєзвалища припадає щонайменше п'ята частина світових викидів метану. Обсяги надходження метану в атмосферне повітря напряму залежать від наявності ефективної системи управління відходами.

Запровадження ієрархії управління відходами є реальними способами пом'якшити зміну клімату.

Адаптація лісового господарства до зміни клімату має свою специфіку, зумовлену тим, що, по-перше, – управлінські рішення щодо адаптації лісів охоплюють значні часові проміжки – десятиліття і навіть століття, а, по-друге, адаптуватися потрібно до абсолютно нових кліматичних умов, які не існували в минулому і для яких відсутній попередній досвід ведення лісового господарства. Тому необхідно збільшення лісистості та реформа управління лісовим господарством.

Негативний вплив від змін клімату матиме транспортна та енергетична інфраструктура, а також здоров'я населення через збільшення кількостей випадків хвороб, зменшення продуктивності праці та передчасні смерті. Такі можливі наслідки вимагають спрямування зусиль не лише на боротьбу із зміною клімату, а і на адаптацію до її наслідків.

Рішення з питань зміни клімату повинні ґрунтуватися на економічних і наукових аргументах та охоплювати всі сфери економіки, включаючи енергетику, промисловість, агропромисловий комплекс, транспорт, водне господарство, лісове та житлово-комунальне господарство, землекористування, а також охорону здоров'я, збереження екосистем, рибне господарство, через зміни температур та кількості опадів – на туристичну галузь тощо.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р Уряд схвалив Стратегію формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 р. і затвердив операційний план заходів з її реалізації у 2024–2026 роках. Документом, зокрема, передбачається визначення підстав для розроблення проектів законів та інших нормативно-правових актів для різних складових державної політики у сфері зміни клімату. Також акт визначає основні напрямки реалізації цієї Стратегії. А саме, зміцнення інституційної спроможності щодо формування і забезпечення реалізації державної політики у цій сфері, запобігання зміні клімату через скорочення антропогенних викидів і збільшення абсорбції парникових газів та забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави, адаптація до зміни клімату. Це – національний стратегічний документ у сфері боротьби зі зміною клімату. Він враховує основні положення Паризької угоди, де Україна є повноправною стороною. Операційним планом передбачено здійснити ряд конкретних заходів щодо формування, забезпечення і реалізації державної політики в сфері зміни клімату та поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави, належного врегулювання діяльності із запобігання зміні клімату через скорочення антропогенних викидів та збільшення абсорбції поглиначами парникових газів, діяльності з адаптації до зміни клімату.

Крім того, збройна агресія російської федерації проти України перешкоджає ефективному впровадженню державної кліматичної політики в Україні і призводить до незворотних наслідків не лише для України, а і для всього європейського континенту та світу, адже внаслідок війни виникають додаткові викиди парникових газів, триває руйнування екосистем. При цьому у період відбудови також передбачається збільшення викидів парникових газів.

І, хоча Івано-Франківщина характеризується сприятливим кліматом для життєдіяльності людини, проте особливості місцеположення, розвиток атмосферних процесів створюють умови для виникнення стихійних метеорологічних явищ, які приймають іноді катастрофічний характер і приносять значні збитки.

В Івано-Франківщині протягом останнього десятиріччя зростає середньорічна температура повітря. Найбільше підвищення температури відбувається в холодний період року. Суттєво

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

скорочується імовірність дуже тривалих і холодних періодів, проте не зменшується імовірність короткочасних сильних похолодань. Літнього періоду суттєво зростає імовірність підвищення температури до 30°C і більше. Тенденцією є те, що останніми роками весняне тепло настає із запізненням, а вересень стає майже літнім місяцем.

Максимальна кількість опадів фіксується у липні. Також великою кількістю опадів на більшій частині території області відзначаються насамперед квітень, листопад, на всій території - жовтень, березень, грудень, місцями - червень.

В теплий період відмічаються сильна спека, надзвичайна пожежна небезпека, а також явища, пов'язані з хмарами вертикального розвитку (інтенсивні дощі, грози, град, шквали). Ці явища носять досить часто локальний характер.

У зв'язку із збільшенням впродовж останнього десятиліття кількості посушливих днів у поєднанні із зростанням температури повітря підвищився ризик виникнення пожеж в області.

Одним з факторів, який суттєво впливає на зміну клімату та створює велику загрозу довкіллю, є викиди метану.

Значно скоротити обсяги потрапляння метану в атмосферне повітря цілком можливо шляхом впровадження сучасних технологій управління відходами, починаючи від процесу збирання та сортування відходів і закінчуючи їх відновленням та видаленням.

За рахунок зменшення впливу на стан озонового шару очікується створення передумов для зміцнення та збереження здоров'я населення.

Практично всі сектори економіки області мають середній і вище ризику від підвищення середньої температури та екстремальної спеки.

2.1. За станом атмосферного повітря

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2024 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел становили 115,1 тис. т, які в порівнянні з попереднім роком зменшилися на 32,6 тис. тонн.

Значний внесок у забруднення атмосферного повітря додає діоксид вуглецю, якого надійшло 7,9 млн. т (на 2,0 млн. т менше порівняно з 2023 роком) – основного парникового газу, який впливає на зміну клімату.

В таблиці 2.1 представлені обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2020-2024 роках, а в таблиці 2.2 – найбільші забруднювачі атмосферного повітря в Івано-Франківській області за видами економічної діяльності.

Таблиця 2.1. Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2020-2024 роки

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис. т			Щільність викидів у розрахунку на 1 кв. км, т	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг
	Всього	У тому числі			
		Стаціонарними джерелами	Пересувними джерелами		
2020	178,1	140,4	37,7	-	-
2021	210,3	172,4	37,9	-	-
2022	152,3	152,3	-	-	-
2023	147,7	147,7	-	10,6	108,9 ¹
2024	115,1	115,1	-	8,3	-

¹ Для розрахунку використано дані щодо чисельності середньорічного наявного населення за 2021 рік
Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. ін. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

Основні забруднювачі повітря за видами економічної діяльності - підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, на які припадає 87,8% загальнообласних викидів.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Таблиця 2.2. Основні забруднювачі атмосферного повітря в Івано-Франківській області за видами економічної діяльності

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів по галузях	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	Усі види економічної діяльності, у тому числі:	115,1	100
1.1	Сільське, лісове та рибне господарства	2,328	2,022
1.2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	4,804	4,170
1.3	Переробна промисловість	4,534	3,940
1.4	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	101,1	87,8
1.5	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,974	1,710
1.6	Інші види економічної діяльності	0,397	0,340

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. іл. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

За даними ДУ «Івано-Франківський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», протягом 2024 року в населених пунктах області зафіксовано перевищення ГДК: азоту діоксид, пилу, формальдегідів та ангідриду сірчистого.

Протягом 2024 року систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста Івано-Франківська проводилися на одному стаціонарному посту (ПСЗ) з періодичністю відбору чотири рази на добу шість днів на тиждень. Відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднюючих речовин проводився згідно РД 52.04.186-89.

Визначалося 5 забруднюючих речовин, з них основні – пил (завислі речовини), діоксид сірки, оксид вуглецю та діоксид азоту. До специфічних речовин відноситься оксид азоту (табл. 2.3).

Таблиця 2.3. Рівні забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м.Івано-Франківськ

Назва забруднюючої речовини	Місто	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³
Пил	Івано-Франківськ	0,97	0,15	0,5	0,72
Діоксид сірки		0,097	0,05	0,5	0,08
Оксид вуглецю		0,64	3	5	1,02
Діоксид азоту		1,16	0,04	0,2	0,95
Оксид азоту		0,51	0,06	0,6	0,20

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. іл. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

Причини забруднення атмосфери - використання технологій, велика частка яких не відповідає сучасним екологічним вимогам, із значною часткою морально застарілого і фізично зношеного устаткування, у т.ч. внаслідок обмеження енергопостачання, яке не здатне працювати в межах екологічних і санітарних норм, невиконання у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня, низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, відсутність ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок, відсутність нормативних санітарно-захисних зон між промисловими та житловими районами, невиконання у встановлені терміни атмосферно-захисних заходів щодо зниження шкідливих викидів, низький рівень експлуатації пилогазоочисних споруд.

Впродовж 2024 року за даними ДУ «Івано-Франківський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» та Івано-Франківського обласного центру з гідрометеорології показник радіаційного фону в Івано-Франківській області не перевищував природний радіаційний фон для Прикарпаття в межах 0,32 мкЗв/год.

Значний вплив на атмосферне повітря протягом 2022-2025 рр. спричинений війною росії проти України на території Івано-Франківської обл., зокрема внаслідок ракетно-бомбових ударів.

Виходячи з цього, у випадку незатвердження проекту Плану заходів Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки очікується погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

2.2. За екологічною ситуацією в галузі водокористування

Водний потенціал Івано-Франківської області дозволяє забезпечувати водними ресурсами всі галузі економіки регіону, у яких у процесі виробництва використовуються підземні та поверхневі води, та стимулює розвиток рибогосподарських підприємств, туристично-рекреаційної сфери.

Поверхневі водні ресурси Івано-Франківської області включають 8294 річки загальною протяжністю 15754 км, у т.ч. 4688 річок в районі басейну річки Дністер довжиною 9111 км і 3606 річок в суббасейні річки Прут довжиною 6643 км, з яких: 8100 – малі річки з площею водозбору менше 10 км² довжиною 4494 км; 141 річка з площею водозбору від 10 до 100 км² довжиною 3760 км; 44 річки з площею водозбору від 100 до 1000 км² довжиною 5554 км; 5 річок з площею водозбору від 1000,1 км² до 2000 км² довжиною 1474 км; 3 середніх річки площею водозбору до 50000 км² загальною довжиною 264 км та велика річка Дністер довжиною 206 км із загальною площею водозбору понад 50000 км², 1227 ставків загальною площею 2635,2859 га і об'ємом 41,41 млн. м³, в т.ч. 498 ставків знаходяться в оренді юридичних і фізичних осіб, які використовуються переважно для риборозведення, 42 озера площею 98,7876 га, які утворилися в старицях річок та в древньольдовикових формах рельєфу Чорногірського хребта Карпат, а також карстові озера незначного розміру в Коломийському районі та 3 водосховища сезонного регулювання (Бурштинське, Чечвинське, Княгиницьке) загальною площею водного дзеркала 1631,2 га і повним об'ємом 63,47 млн. м³.

Бурштинське і Чечвинське водосховища служать для задоволення виробничих потреб у воді Бурштинської теплоелектростанції і водокористувачів Калуського промислового вузла. Княгиницьке водосховище використовується для риборозведення.

Живлення рік області мішане (дощове, ґрунтове, снігове), частка дощового складає 35-50%, снігового – 20-30% та ґрунтового – 15-20%. Внутрішній розподіл стоку характеризується паводковим режимом протягом більшої частини року з коротким періодом осінньо-зимової межени (яка також часто порушується після випадання дощів і відлиг). У загальному розподіл стоку такий: весна – 10-22%, літо – 41-53%, осінь – 11-15% і зима – 16-18%. На теплий період року припадає до 85% річного стоку.

Загальна густота річок в середньому по області становить 0,2-0,4 км/км²; в окремих басейнах вона вища, наприклад, в басейнах Лімниці і Бистриці дорівнює 1,3 км/км², а басейнах Білого і Чорного Черемошів досягає 1,7 – 2,5 км/км². Сітка правих та лівих приток р.Дністер в зв'язку з особливостями рельєфу і клімату розвинена нерівномірно. Найбільш розвинена сітка правих приток, які формуються в Карпатах. До них належать Свіча, Лімниця, Луква, Сівка, Бистриця. Ці річки мають досить розвинену систему, особливо в гірській частині.

На Карпатські притоки припадає близько 70% водозбірної площі Дністра. Падіння річок на висотах 700–1300 м над рівнем моря досягає 100 м/км, при виході з гір ця цифра знижується до 10–20 м/км. Долини річок в горах вузькі і глибокі, русла каменисті, порожисті, складені галькою та валунами. Швидкість течій річок змінюється від 1,0–1,5 м/с під час межени до 4,0–7,0 м/с під час паводків і повеней.

Передгірські ріки відрізняються від гірських меншим падінням (1,0–8,0 м/км), менш глибокими і більш розробленими долинами з добре розробленою заплавою і руслом. Швидкість течії тут від 0,5–1,0 до 2,0–3,0 м/с.

На Покутській височині правобережжя Дністра має дуже слабо розвинену річкову систему.

Як і район басейну річки Дністер, суббасейн річки Прут має різку асиметричну будову, основна водозбірна площа – на правобережжі, там же – найбільші його притоки – Прутець Яблунецький, Прутець Чемигівський, Ослава, Лючка, Пістинька, Рибниця, Черемош.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Велику роль у регулюванні стоку на території Івано-Франківської області відіграють штучні озера-ставки, найбільші з яких в долинах Гнилої Липи (Бурштинське водосховище площею 1260 га), Свіржа (Княгиницьке водосховище площею 184 га).

Івано-Франківська область займає 3 місце в Україні за запасами поверхневих вод.

Важливу роль у водному господарстві Івано-Франківщини відіграють підземні води, як найбільш надійне джерело доброякісної питної води. В області нараховується 17 родовищ (31 ділянка) прісних підземних вод, які занесені до Державного балансу запасів корисних копалин України. За підземними водами, запаси яких згідно з Довідником з водних ресурсів складають 270 млн. м³ в рік, область знаходиться на 19-му місці в Україні.

За даними державної статистичної звітності за формою № 2ТП-водгосп (річна) по Івано-Франківській області в 2024 році було забрано із поверхневих водних об'єктів та підземних джерел 63,056 млн. м³ свіжої води, що на 5,724 млн. м³ менше порівняно з 2023 роком.

За даними звітності за формою 2ТП-водгосп (річна) у 2024 році в області використано 52,578 млн. м³ свіжої води, в т. ч. 4,877 млн. м³ з підземних джерел, зокрема в порівнянні з минулим роком збільшився показник використання води підземних джерел на 0,767 млн. м³.

На зміну обсягів використання води по Івано-Франківській області вплинуло, в основному, зменшення в 2024 році в порівнянні з 2023 роком використання води підприємствами промисловості на 8,107 млн. м³.

Максимальна кількість забруднення потрапляє у природні води з промисловими стічними водами, які мають різний склад та великі об'єми.

Технічний стан практично всіх каналізаційних очисних споруд потребує модернізації або реконструкції та значних капіталовкладень.

Тенденція до зниження ефективності роботи очисних споруд щорічно посилюється. Неефективна робота з очистки каналізаційних стоків на комунальних підприємствах пов'язана з фізичним зношенням обладнання.

Водокористування в Івано-Франківській області представлене в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4. Водокористування в Івано-Франківській області, млн. м³

Назва областей, галузей народного господарства, водокористувачів	Використано свіжої води		Витрати води в системах оборотного і послідовного постачання
	ліміт	факт	
Івано-Франківська область, у т. ч.:	186,623	52,578	912,996
Промисловість	105,729	26,041	907,527
АТ «ДТЕК Західенерго» (ВП «Бурштинська ТЕС»)	54,775	16,197	803,278
НГВУ «Долинанафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	1,221	0,320	2,271
ТОВ «Уніплит»	1,664	0,233	10,352
ТОВ «Карпатнафтохім»	16,745	5,624	-
Філія «Калуська ТЕЦ» ТзОВ «Костанза»	6,084	0,342	14,582
ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	5,705	0,826	-
Долинський ГПЗ ПАТ «Укрнафта»	0,372	0,174	41,433
ПАТ «Івано-Франківськцемент»	10,387	0,828	12,800
Інші підприємства	8,776	1,497	22,811
Сільське господарство	17,442	5,722	0,002
у т. ч.: рибне господарство	13,212	4,368	-
Інші підприємства	4,230	1,354	-
Житлово-комунальне господарство і побутове обслуговування населення	58,045	18,264	-
КП Водоканал м. Долина	6,661	0,922	-

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

КП «Коломияводоканал»	3,916	1,628	-
КП «Івано-Франківськводокотехпром»	30,052	12,176	-
КП «Калуська енергетична компанія»	11,012	1,755	-
Інші підприємства	6,404	1,783	-
Транспорт	1,096	0,509	5,469
Інші галузі виробництва	4,311	2,042	-

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. [il. https://www.if.gov.ua/dovkillya](https://www.if.gov.ua/dovkillya).

У 2024 році обсяг скиду зворотних вод в поверхневі водні об'єкти області дещо зменшився (на 0,437 млн.м³ в порівнянні з минулим роком) і становив 54,699 млн. м³.

Основними забруднювачами поверхневих водних об'єктів по області є підприємства промисловості, сільського господарства та водопостачання, каналізації, поводження з відходами, а саме: Верховинське водопровідно-каналізаційне підприємство (0,022 млн. м³ недостатньо очищених стоків (далі – НОС)); КНП «Долинська багатопрофільна лікарня» (0,003 млн. м³ НОС); філія «БМЕС» АТ «Укрзалізниця» (ВСП Львівська дирекція) (0,001 млн. м³ НОС); КП «Гвіздецький ККП» (0,010 млн. м³ НОС); ТОВ «Уніплит» (0,261 млн. м³ НОС); ЖКТ «Техносервіс» (0,011 млн. м³ НОС); Солотвинське ЖКГ (0,002 млн. м³ НОС); НПП «Синьгора» (0,005 млн. м³ НОС); КП «Селищне комунальне підприємство» (0,014 млн. м³ НОС); КП «Сільський водник» (0,003 млн.м³ НОС); ТОВ «Леоні Ваерінг Системс УА ГмбХ» (0,054 млн. м³ НОС); КП «Тлумачкомунсервіс» (0,031 млн. м³ НОС); МКП «КОСІВ» (0,073 млн. м³ НОС); КП «Водотеплосервіс» (0,007 млн. м³ НОС).

Основними галузями, які здійснюють скид зворотних вод у поверхневі водні об'єктів по області, є: водопостачання, каналізація та поводження з відходами – 36,497 млн. м³, переробна промисловість – 11,061 млн. м³ та сільське, лісове і рибне господарства – 4,146 млн. м³, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 1,423 млн. м³, добувна промисловість – 0,016 млн. м³ та інші галузі – 1,556 млн. м³.

Таблиця 2.5. Водокористування підприємств комунального господарства у 2023-2024 рр.

Область	Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, млн. м ³									
	Всього		в тому числі:							
			без очистки		недостатньо очищених		нормативно чистих (без очистки)		нормативно очищених на очисних спорудах	
2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
Івано-Франківська	55,136	54,699	0,487	-	0,634	0,501	5,687	6,725	48,329	47,472

Джерело: Дністровське басейнове управління водних ресурсів

Значний ступінь зносу та моральна застарілість житлово-комунальної інфраструктури, недостатньо ефективна діяльність у сфері управління відходами, а також незадовільний стан річок області не можуть бути виправлені у рамках сценарію, коли область рухається по інерції, зовнішні та внутрішні фактори впливу залишаються незмінними (активні бойові дії продовжуються в умовах поступового зниження зовнішньої бюджетної та військової підтримки України, гальмується проведення реформ, деградує системи управління, інтеграція в ЄС гальмується).

Виходячи з цього, у випадку незатвердження проекту Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки та збереження наявного високого рівня забруднення поверхневих вод області, буде спостерігатися погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із станом поверхневих та підземних вод та джерел водопостачання.

2.3. За земельними ресурсами та станом ґрунтів

Загальна площа земель станом на 01.01.2025 складає 1392,7 тис. га, із них сільськогосподарські угіддя – 630,5 тис. га (45,3 % від загальної площі території області), в тому числі:

- рілля – 397,2 тис. га (28,5% від загальної площі території області);
- перелоги – 6,8 тис. га (0,5% від загальної площі території області);
- багаторічні насадження – 16,3 тис. га (1,17% від загальної площі території області);
- сіножаті і пасовища – 210,2 тис. га (15,09% від загальної площі території області).

Таблиця 2.6. Структура та динаміка земельних угідь Івано-Франківської області

Основні види земель та угідь	2022 рік		2023 рік		2024 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
Загальна територія, у т.ч.	1392,7	100	1392,7	100,0	1392,7	100
1. Сільськогосподарські угіддя	630,5	45,3	630,5	45,3	630,5	45,3
з них:						
рілля	397,2	28,5	397,2	28,5	397,2	28,5
перелоги	6,8	0,5	6,8	0,5	6,8	0,5
багаторічні насадження	16,3	1,17	16,3	1,17	16,3	1,17
сіножаті	83,9	15,09	83,9	15,09	210,2	15,09
пасовища	126,3		126,3			
2. Ліси і інші лісо вкриті площі	635,7	45,65	635,7	45,65	635,7	45,65
з них вкриті лісовою рослинністю	587,1	42,15	587,1	42,15	587,1	42,15
3. Забудовані землі	63,1	4,53	63,1	4,53	63,1	4,53
4. Відкриті заболочені землі	2,7	0,19	2,7	0,19	2,7	0,19
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)	22,7	1,63	22,7	1,63	22,7	1,63
6. Інші землі	38,0	2,73	38,0	2,73	38,0	2,73
Усього земель (суша)	1368,9	98,29	1368,9	98,29	1368,9	98,29
Території, що покриті поверхневими водами	23,8	1,71	23,8	1,71	23,8	1,71

Джерело: ГУ Держгеокадастру в Івано-Франківській області

Площа лісів та інших лісовкритих площ складає 635,7 тис. га (45,65% від загальної площі території області).

За період з 2020 по 2024 роки Івано-Франківською філією ДУ «Держґрунтохорона» проведено обстеження сільськогосподарських угідь на площі 97,6 тис. га, що складає 15,5 % від наявних в області. Через нестачу коштів та відсутність правової відповідальності землекористувачів за обов'язкове проведення обстеження сільськогосподарських угідь площа земель, на яких проведено агролімічну паспортизацію, з кожним роком суттєво зменшується.

В області спостерігається тенденція погіршення агроекологічного стану земель, розвитку на них процесів деградації ґрунтів – ерозії, дегуміфікації, переущільнення, зменшення біорізноманіття тощо. Причиною деградації найчастіше стають:

нераціональна структура сільгоспугідь, посівних площ, розміщення культур без достатнього повного врахування ґрунтово кліматичних умов;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

дефіцитний баланс біофільних елементів через невеликі дози гною і мінеральних добрив, які застосовують;

послаблення державного управління у сфері охорони земель і ґрунтів, недостатнє задіяння економічних стимулів для екологобезпечного використання земельних ресурсів, механізмів економічної та адміністративної відповідальності землекористувачів за порушення вимог щодо охорони родючості ґрунтів.

До основних земельних угідь, від стану яких в значній мірі залежить економічна та екологічна ситуація в області, відносяться землі сільськогосподарського призначення, лісового та природно-заповідного фонду.

Аналіз даних сучасного стану і співвідношення угідь свідчить про те, що найбільші порушення відбулися в передгірських і рівнинних районах. Ступінь сільськогосподарської освоєності території тут коливається в межах відповідно 54-64 % і 63-77 %. Загальна розораність перевищує межу екологічної збалансованості як у рівнинних – 52 %, так і в передгірських районах – 43 %. В рівнинних районах розорано в середньому 77 % сільськогосподарських угідь, у передгірських – 72%. Найбільш розораними є землі у Коломийському (63,5-67,3 %) та Івано-Франківському (51-57,3 %) районах.

Як наслідок високої сільськогосподарської освоєності земельного фонду без належних заходів щодо її охорони і відтворення, як виробничого ресурсу та важливої складової навколишнього середовища, є прогресуюча деградація земель, що створює загрозу екологічній безпеці області.

Значну частину території області займають лучно-чорноземні, чорноземно-лучні та дернові ґрунти. Окремими масивами в усіх ґрунтово-кліматичних зонах поширені лучні, лучно-болотні і болотні ґрунти.

Важливим показником рівня родючості ґрунтів є вміст гумусу. Вміст гумусу в ґрунтах Івано-Франківщини підпорядкований певній зональності і зумовлений особливостями генезису ґрунтів: тип ґрунтоутворення, гранулометричний склад ґрунтів, вид рослинності, тощо. Середньозважений показник вмісту гумусу по області становить 3,2 %, що відповідає підвищеному рівню забезпеченості. Найвищий показник забезпеченості гумусом у Коломийському та Верховинському районах, найнижчий – у Косівському районі.

Найважливішим ресурсом для забезпечення відтворення вмісту гумусу ґрунтів залишаються органічні добрива, рослинні рештки, побічна продукція, сидерати тощо, внесення яких позитивно впливає на агрохімічні, фізичні та водно-повітряні властивості ґрунтів.

Обсяги внесення органічних добрив в області незначні, за останній рік склали лише 2,6 т/га посівної площі, тоді як мінімальна норма для забезпечення бездефіцитного балансу гумусу (залежно від ґрунтово-кліматичної зони) має становити в рік від 8 до 14 т/га.

Зважаючи на це, необхідне:

запровадження у виробництво ґрунтоохоронних сівозмін з оптимальним співвідношенням культур, а також за рахунок розширення площ під багаторічними травами, особливо бобовими, яких має бути не менше 10-15 відсотків;

виросування проміжних культур і сидератів, заміна чистих парів зайнятими; застосування агротехнічних заходів, які сприяють більшому надходженню в ґрунт органічних речовин у вигляді кореневих і післяжнивних решток;

створення умов для більш ефективної гуміфікації органічних матеріалів, що надходять до ґрунту, через застосування відповідних агротехнічних і агрохімічних заходів;

створення і розробка принципово нових верми- і біокомпостів, рідких і твердих біомінеральних добрив, біостимуляторів росту рослин, які виробляють з різної органічної речовини методами біоконверсії. Доцільно проаналізувати обсяги відходів тваринницьких, а особливо птахоферм та свиновідгодівельних комплексів області і намітити шляхи їх використання в агросфері.

Азотний режим ґрунтів в значній мірі визначає родючість ґрунтів і тісно пов'язаний з гумусом.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Результати агрохімічної паспортизації земель, які обстежували, свідчать про дуже низьку забезпеченість ґрунтів азотом, що легко гідролізується Середньозважений показник вмісту легкогідролізного азоту в ґрунтах області є дуже низьким і становить 85 мг/кг ґрунту.

Найнижча забезпеченість азотом, що легко гідролізується, спостерігається серед обстежених угідь Надвірнянського (73 мг/кг ґрунту) та Івано-Франківського (79 мг/кг ґрунту) районів. Тільки 0,2 % характеризуються середньою забезпеченістю лужногідролізним азотом. Угіддя із підвищеним вмістом цього елемента взагалі відсутні.

Динаміка зміни вмісту рухомого фосфору безпосередньо пов'язана із кількістю внесення фосфорних добрив та виносу його з урожаєм сільськогосподарських культур.

Результати досліджень свідчать, що серед обстежених угідь переважають з середнім (27,5 %) рівнем забезпеченості. Ґрунти з дуже низьким вмістом сполук рухомого фосфору займають 22,5 %, підвищеним – 12,6%, високим – 15,3 %. Угіддя з дуже високою забезпеченістю серед обстежених взагалі відсутні.

Середньозважений показник вмісту рухомого фосфору за методом Кірсанова в обстежених ґрунтах області складає 78 мг/кг ґрунту, що відповідає середньому рівневі забезпеченості.

Аналіз в розрізі районів показує, що найкраще забезпечені рухомими формами фосфору сільськогосподарські угіддя Калуського, Коломийського та Івано-Франківського районів. Найнижчий вміст рухомих форм цього елемента у Верховинському районі.

Калій – один із основних елементів живлення рослин, специфікою якого є багатогранна дія на рослинний організм і висока рухомість у рослинах.

Серед обстежених угідь області середньозважений вміст рухомих сполук калію за методом Кірсанова становить 131 мг/кг ґрунту, що відповідає підвищеному рівню забезпеченості та залишився на рівні попереднього туру.

У розрізі районів найкраща забезпеченість цим елементом у Коломийському (167 мг/кг ґрунту) та Калуському (133 мг/кг ґрунту) районах. Найнижчий вміст рухомих сполук калію у Верховинському та Надвірнянському районах. Тут переважають ґрунти із низьким та середнім умістом рухомих сполук калію.

Отже, для збереження та підвищення родючості ґрунтів та їх охорони в області необхідно впроваджувати науково обґрунтовані системи і технології використання добрив, хімічних меліорантів на основі даних агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення.

Останніми роками в області практично відсутнє вапнування кислих ґрунтів, що негативно позначається на загальній екологічній ситуації. В області з 2007 по 2020 рік діяли програми поліпшення родючості сільськогосподарських угідь, згідно з якими на вапнування кислих ґрунтів виділялися кошти, але явно недостатні для відчутного поліпшення якості ґрунтів.

За результатами лабораторних досліджень констатуємо факт наявності в області серед обстежених угідь 53,0 відсотка кислих земель. Серед них 16,0 % припадає на дуже сильно- та сильнокислі, 15,1 % – середньокислі, 21,9 % – слабокислі ґрунти.

Найбільше кислих угідь серед обстежених знаходиться у гірських районах Карпат, а саме: Верховинському – 100,0%, Косівському – 96,6% та Надвірнянському – 86,0 %, Найменшу питому вагу серед обстежених сільськогосподарських земель займають кислі ґрунти в Івано-Франківському (39,4 %) та Калуському (48,1 %) районах.

Середньозважений показник кислотності обстежених угідь становить 5,4 одиниці рН, що характеризує ґрунти як слабокислі.

Землекористувачі без державної підтримки не в змозі профінансувати проведення цих робіт, так як виходячи з науково обґрунтованих норм, потреба у проведенні вапнування кислих ґрунтів по області складає близько 30,0 тис. га щороку.

Попри труднощі, що є в аграрному секторі, вапнування в умовах Прикарпаття повинне стати обов'язковим заходом для відтворення і підвищення родючості кислих ґрунтів.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Значну загрозу земельним ресурсам та ґрунтам становлять явища, які спостерігаються в ґрунтовому покриві, де внаслідок ерозії, відкритих розробок корисних копалин та будівельної сировини, забруднення хімічними речовинами і промисловими викидами деградовано й виведено з використання значні площі продуктивних земель.

Надра. В області розвідані родовища нафти та газу, озокериту, кам'яної і калійної солей, сірки, сировини для будівельних матеріалів, а також є сприятливі умови для видобування мідноколчеданних та поліметалічних руд, наявні мінеральні води з бальнеологічними властивостями. Нараховується 287 родовищ (з урахуванням комплексності – 281), що мають затверджені експлуатаційні запаси з 25-и видів різноманітних корисних копалин, з яких близько 130 родовищ розробляється

Область повністю забезпечена розвіданими запасами солі кухонної, цементної сировини, вапняку для випалювання вапна, гіпсу, піщано-гравійних матеріалів, цегельно-черепичної та керамзитової сировини.

Мінеральні води представлені водами без специфічних компонентів, особливості яких визначаються основним іонним складом і загальною мінералізацією (від малої до міцної розсільної), а також водами – вуглекислими, бромистими, йодованими, з підвищеною температурою. Із родовищ мінеральних вод, що мають затверджені експлуатаційні запаси в області, наявні 14 родовищ.

На півночі області наявне родовище лікувальних грязей Черченське.

До найосновніших родовищ нафти, внесених у реєстр Державного балансу запасів корисних копалин України, віднесені: Долинське, Північно-Долинське, Струтинське, Битків-Бабченське.

Відкриті поклади сланцевого газу розташовуються на «Олеській площі». Прогнозні ресурси якої оцінюються Державною службою геології і надр України в 2,98 трлн. м³ газу.

Тому, якщо проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки не буде затверджений, який також передбачає і заходи раціонального використання корисних копалин, збереження тенденції скорочення розробки схем землеустрою, ТЕО використання і охорони земель та впровадження таких заходів з охорони земель та відновлення родючості ґрунтів в даний період як проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь, створення захисних лісових насаджень, полезазахисних лісових смуг, будівництво земляних валів (валів-рівчаків, валів-терас, валів-доріг), будівництво водоскидних споруд, лотків, перепадів, загат тощо, створення протиерозійних ставків–мулонакопичувачів, берегоукріплення для захисту сільгоспугідь, в умовах зростання попиту на глобальному ринку на продукти харчування обсяги аграрного виробництва в області не зростатимуть, однак відбуватиметься поступове заміщення традиційних видів рослинництва на культури, які розширюватимуть можливості їх переробки та експорту. В умовах високої вартості кредитних коштів модернізація галузі та запровадження сучасних технологій відбуватимуться повільно й буде спостерігатися погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із станом ґрунтів.

2.4. За управління відходами

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області протягом 2024 року утворилось 668524,7 т відходів I-IV класів небезпеки, з них 524694,5 тис. т - від економічної діяльності підприємств і організацій.

Таблиця 2.7. Динаміка показників управління відходами I-IV класів небезпеки, тис. т

Показники	2022 ¹	2023 ¹	2024 ¹
Утворено відходів	650,021	729,2	668,5
Зібрано, отримано зі сторони	330,297	329,2	-
Утилізовано, оброблено (перероблено)	453,023	512,0	-
Підготовлено до утилізації	0,0403	-	-
Спалено, у т.ч. з метою:	45,8	58,4	-
виробництва енергії	45,2	57,8	-
або матеріальних продуктів	0,565		-
Передано для утилізації	135,790	203,4	-

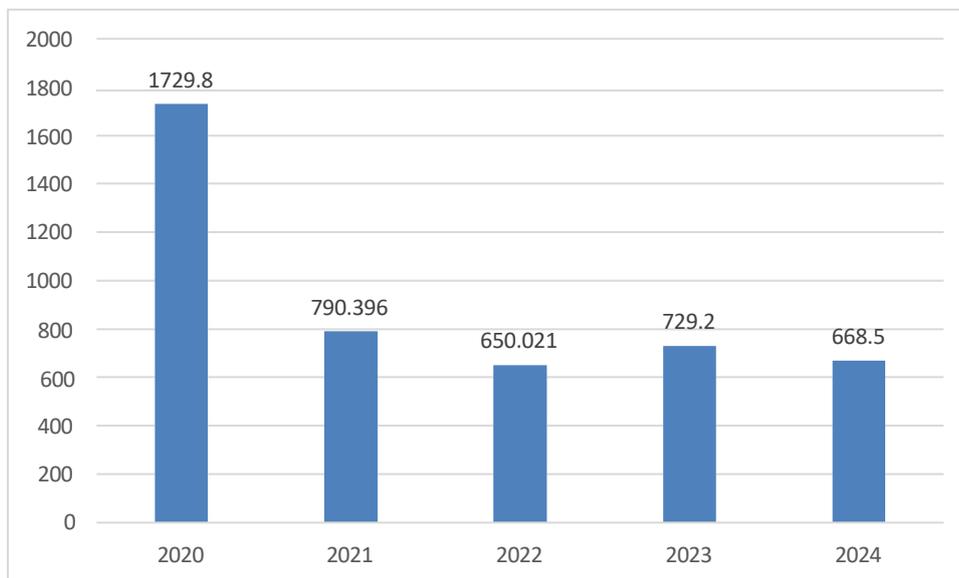
Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Передано для видалення	52,589	-	-
Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	146,536	168,7	-
у тому числі полігони	145,365	168,3	-

¹ Інформація попередня та може бути уточнена після оприлюднення на державному рівні
Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Основними накопичувачами промислових відходів IV класу небезпеки є: ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго», Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза» (шлак паливний, пил зольний вугільний); КП «Житловик», КП «Екоресурс», Болехівський комбінат комунальних підприємств, ТзОВ «Колокомунсервіс», КП «Надвірнакомунсервіс», КП «Полігон ТПВ», КП «Комунгосп» Долинської міської ради, Рогатинське Будинкоуправління, КП «Покуття-Комунальник», КП «Городенка-Житлосервіс» (відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн); КП «Івано-Франківськводокотехпром» (шлам водоочистки, відходи тверді первинного фільтрування та просіювання у т. ч. солі важких металів); КП «Комунгосп» Долинської міської ради, КП «Надвірнаводоканал» (шлам від очищення вод стічних комунальних (міських), КП «Городенка Водоканал» Городенківської міської ради (мул активний надлишковий), ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття» (шлам від очищення стічних неспецифічних промислових скидів, нафтошлам механічного очищення стічних вод, осад на дні резервуарів).

Рисунок 2.1. Динаміка утворення відходів I-IV класів небезпеки, тис. т

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Системний підхід до вирішення питань у сфері управління побутовими відходами (далі – ПВ) залишається одним із найважливіших пріоритетів стратегічного розвитку області, оскільки вирішення зазначеного питання є запорукою забезпечення екологічної безпеки навколишнього природного середовища.

Пріоритетними етапами впровадження такої системи залишаються заходи щодо налагодження роздільного збору ПВ, зокрема за місцем їх утворення.

Водночас з метою підвищення рівня свідомості та культури населення щодо сучасного та безпечного управління відходами в області постійно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота.

Відповідно до розпорядження КМУ від 27.12.2024 № 1353-р «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визначення такими, що втратили чинність, деяких актів» розроблено проект Регіонального плану управління відходами в Івано-Франківській області до 2034 року, що затверджений Розпорядженням голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації № 43 від 02 лютого 2026 р.

У 2024 році на території області діяло 15 полігонів для видалення побутових відходів (таблиця 2.8.).

Таблиця 2.8. Діючі місця видалення ПВ

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою	Кількість	Площі під побутовими відходами, га	Зміни площі (+/-) у відношенні до попереднього року
1	Верховинський район	-	-	-
2	Івано-Франківський район	6	35,0505	-
3	Калуський район	5	24,4352	-
4	Коломийський район	3	23,7	-
5	Косівський район	-	-	-
6	Надвірнянський район	1	3,8	-
	Всього	15	87,3802	-

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. іл. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

Крім того, для забезпечення екологічно безпечного управління безхазяйними відходами в області діє постійно діюча комісія з питань управління безхазяйними відходами, затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації від 24.04.2019 № 171 «Про створення постійно діючої комісії з питань поводження з безхазяйними відходами» (зі змінами).

Виходячи з того, що проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки містить заходи, що передбачають зменшення утворення та удосконалення безпечного управління відходами, незатвердження проекту Стратегії призведе до збереження існуючого стану управління відходами в області, який вимагає як зменшення їх утворення, так і удосконалення управління ними, що буде сприяти погіршенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із утворенням та управлінням відходами.

2.5. Щодо еколого небезпечних об'єктів області та безпеки життєдіяльності

Природно-техногенну небезпеку на території Івано-Франківської області обумовлюють загрози воєнного характеру, викликані військовою агресією росії, діяльність підприємств теплоенергетики, деревообробної промисловості, комунального господарства, транспорту, поводження з джерелами радіоактивного випромінювання, проблеми складування та утилізації відходів, дія природних стихійних сил.

Станом на 2024 рік на території області розміщено понад 500 промислових підприємств хімічної, енергетичної, нафтогазовидобувної, деревообробної та інших галузей. Понад 4% території зайнято нафтогазовими трубопроводами, пробурені більше 2000 свердловин для видобування нафти і газу. Ці об'єкти обумовлюють значне техногенне навантаження на всі компоненти природного середовища.

В області наявна низка підприємств, які в процесі своєї діяльності, природних чи соціальних умов характеризуються певним рівнем екологічного ризику і таким чином створюють потенційну або пряму загрозу для довкілля, життя та здоров'я людини, зокрема: ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго» (виробництво електроенергії), ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття», ТОВ «Карпатнафтохім», (хімічна і нафтохімічна промисловість), ПрАТ «Івано-Франківськцемент» (виробництво будівельних матеріалів, добувна); НГВУ «Надвірнанафтогаз», НГВУ «Долинанафтогаз», ТОВ «Уніплит», ТОВ «Свісс Крон», ТОВ «Свиспан Лімітед» (деревообробна промисловість), ТзОВ «Гудвеллі Україна» (сільське господарство), КП «Івано-Франківськводокотехпром», Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза», КП «Полігон ТПВ» (житлово-комунальне господарство).

Однією з найбільших техногенних небезпек на території Івано-Франківської області є техногенна активізація карсту, що пов'язана з розробкою соленосних пластів у районі міст Калуш, Долина, Болехів, які завдають значних збитків господарству, створюють небезпечні умови для здоров'я та життя місцевого населення. Активізація даних процесів спричиняє осідання земної поверхні над гірничими виробками.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

В Івано-Франківській області зафіксовано більше 1000 карстопроявів, площа поширення порід, що здатні до карстування, складає більше 10,29 тис. км². У районі розробки Калуш-Голинського родовища калійних солей та Домбровського кар'єру в Івано-Франківській області зафіксовано утворення нових карстових воронок. На ділянці біля смт Делятин відмічена незначна активізація галогенного карсту вздовж дороги Надвірна-Рахів.

В області зафіксовано більше 800 зсувних ділянок, близько 270 селевих потоків і 35 ділянок інтенсивного руслоперетворення. Площа поверхневих карстопроявів – більше 680 км².

В Івано-Франківській області відповідно до даних 2024 року функціонує понад 960 суб'єктів господарювання у сфері деревообробної промисловості та виготовлення виробів із деревини. Ця галузь є важливою для економіки, проте через недотримання екологічних норм, вирубка лісів створює екологічні проблеми, зокрема затоплення територій під час танення снігу. Вирубка лісу стимулює паводки, прискорює стік води в річки, провокуючи затоплення, ерозію ґрунтів і збитки для населення. Згідно з Лісовим кодексом України, вирубка має здійснюватися лише на спеціально відведених територіях із обов'язковою посадкою нових дерев і рекультивацією земель. Це дозволить зберегти природний баланс і знизити екологічні ризики.

Об'єктами, що становлять підвищену екологічну небезпеку, є також гідроспоруди, розташовані на водосховищах. За матеріалами інвентаризації в області нараховується 3 водосховища із загальною площею водного дзеркала 1631,2 га.

За інформацією Західної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки станом на 01.01.2025 на території області зареєстровано 14 суб'єктів господарювання (власників), які проваджують діяльність з використанням джерел іонізуючого випромінювання (далі – ДІВ). Більшість суб'єктів використовують у своїй діяльності джерела іонізуючого випромінювання у вигляді пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання.

Зокрема, радіаційних аварій або випадків, пов'язаних з провадженням суб'єктами діяльності з використання радіоактивних матеріалів (радіонуклідних ДІВ) на території області у 2024 році не зафіксовано.

Проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки передбачає її нове стратегічне бачення розвитку як території із сприятливим інвестиційним кліматом, розвиненою інфраструктурою та унікальними природними ресурсами, де створено рівні можливості для ведення бізнесу та гармонійного розвитку людини.

Незатвердження Плану заходів з реалізації Стратегії призведе до збереження існуючих тенденцій щодо техногенної та екологічної безпеки в області, в т.ч. ситуацій на об'єктах, що становлять підвищену екологічну небезпеку, що не буде сприяти погіршенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я.

2.6. За біологічним та ландшафтним різноманіттям

Рельєф та ландшафти. Територія Івано-Франківської обл. характеризується поєднанням різних тектонічних структур, геологічних умов, що відображається в різноманітті рельєфу та визначає диференціацію кліматичних, геоботанічних, ландшафтних умов в межах області.

За конфігурацією територія Івано-Франківщини нагадує ромб, кожна із сторін якого межує з однією із сусідніх областей. На північному сході – з Тернопільською, а на південному сході по річці Білий Черемош і власне по річці Черемош – з Чернівецькою. З північного заходу межа прилягає до Львівської області. Південно-західна межа Івано-Франківської області проходить головним Карпатським вододілом, що розділяє басейн Тиси з басейнами Дністра і Прута, де область межує із Закарпаттям, а також по хребту Чивчин – із Румунією, протяжність державного кордону з якою становить 45 км (рис. 2.2).

Її територія лежить у середніх широтах, в помірному кліматичному поясі, розміщуючись в трьох різних за своєю природою ландшафтних зонах. Найнижча зона простягається з півночі до південного сходу. Північну частину займає Придністровське Поділля, або Лівобережне Придністров'я і є частиною природної області Поділля.

Рисунок 2.2. Розташування та рельєф Івано-Франківської області

Південно-східна частина займає Придністровське Покуття. Абсолютні висоти Покуття в середньому коливаються у межах 300-320 м. Гряди і понижені рівнини, які розділяють їх, простягаються паралельно до долин Дністра і Прута. Рівнинна територія області – це західний край лісостепової зони Руської рівнини, тут панують лісостепові ландшафти.

Область відрізняється значною різноманітністю, що обумовлено не тільки складністю її рельєфу (гори, рівнини, річкові долини, пересічені ярами і балками, підвищеності), але і наявністю тут великих лісових масивів, які займають близько третини території області.

За даними основних лісокористувачів землі лісового фонду Івано-Франківської області складають 635,7 тис. га, з яких вкрито лісовою рослинністю 587,1 тис. га, що складає 42,2% від адміністративної площі області.

Ліси на території області розміщені нерівномірно і знаходяться в основному в гірських районах (73 % лісів області належить до гірських). Тому лісистість різних районів

коливається від 11 % до 68 %.

Лісовий фонд Івано-Франківської області закріплений за постійними лісокористувачами: 75 % земель лісового фонду надано в постійне користування філіям ДСПГ «Ліси України», 25% земель лісового фонду закріплено за іншими користувачами, а саме: ОКП «Івано-Франківськблагроліс» – 72,44 тис. га, КП «Івано-Франківськ АГРО» Івано-Франківської міської ради 0,912 тис. га, національними природними парками і природним заповідником Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України – 63,2 тис. га (ПЗ «Горгани» – 5,3 тис. га, НПП «Гуцульщина» – 7,6 тис. га, Карпатський НПП – 38,3 тис. га, НПП «Верховинський» – 12 тис. га) Галицький НПП – 11,8 тис. га, НПП «Синьогора» – 10,9 тис. га, ДП «Прикарпатський військовий тлісгосп» Міністерства оборони України – 7,4 тис. га, приватне підприємство «Спеціалізоване лісомисливське науково-дослідне природно-заповідне господарство «Чорний ліс» – 8,5 тис. га.

Ліси Івано-Франківської області поділені за категоріями: природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення (займають 19 % від вкритої лісом площі), рекреаційно-оздоровчі ліси – 13 %, захисні ліси – 23 %, експлуатаційні ліси – 45 %. Більша частина лісів області віднесена до лісів з особливими захисними функціями, де обмежено режим лісокористування.

За віковими групами деревостани постійних лісокористувачів поділяються на молодняки, які складають 17,3% (93,72 тис. га), середньовікові 50,6% (275,52 тис. га), пристигаючі 14,2% (77,54 тис. га) та стиглі і перестійні 17,9% (97,28 тис. га).

За породним складом в лісах області переважають хвойні породи, що складають 56 % або 314,7 тис. га, твердолистяні складають 37% – 206 тис. га, м'яколистяні 7% – 45 тис. га.

Лісовий фонд області представлений в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9. Лісовий фонд Івано-Франківської області в розрізі цільового призначення та категорій земель

№ з/п		Одиниця виміру	Кількість	Примітка
1	Загальна площа земель лісогосподарського призначення, у тому числі:	тис. га	635,7	-
1.1	площа земель лісогосподарського призначення державних лісогосподарських підприємств	тис. га	451,708	-
1.2	площа земель лісогосподарського призначення комунальних лісогосподарських підприємств	тис. га	73,352	-
1.3	площа земель лісогосподарського призначення, що не надана в користування	тис. га	-	-
2	Площа земель лісогосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю	тис. га	587,1	-
3	Лісистість (відношення покритої лісом площі до загальної площі області)	%	45,65	-

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. [іп. https://www.if.gov.ua/dovkillya](https://www.if.gov.ua/dovkillya).

Біорізноманіття, флора та фауна. Флора області нараховує понад 1500 видів рослин, що складає більше половини списку флори України.

На заповідних територіях області охороняється більше 1000 видів судинних рослин, що становить майже 55 % всієї флори Українських Карпат. Майже третина природної флори Івано-Франківщини, потребує повної або часткової охорони. Сюди належать ендемічні та реліктові, рідкісні та зникаючі види рослин. 213 видів рослин і грибів занесені до Червоної книги України та 118 до Європейського Червоного списку, 21 вид рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, з них 354 – рідкісних рослинних угруповань, 38 видів рослин та грибів, які перебувають під загрозою зникнення (CITES). Загалом на території області перебувають під загрозою зникнення 412 видів рослин, які входять до Переліку рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Івано-Франківської області, який затверджений рішенням Івано-Франківської обласної ради від 23.04.2021 № 150-6/2021 «Про затвердження списку регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Івано-Франківської області».

Різноманітність і багатство природних ландшафтів та вигідне географічне розташування стало передумовою розвитку та існування своєрідної рідкісної фауни, котра порівняно з іншими регіонами України значно багатша. Хребетні представлені 435-ма видами, ссавці – 74-ма видами, птахи – 280-ми видами, 198 видів зникаючих тварин занесені до Червоної книги України. Кількість видів тварин, занесених до додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції) – 313, кількість видів тварин, занесених до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS) – 100, AEWА – 31, EUROBATS – 22, 331 вид – до списку МСОП, 52 види – до додатків CITES, 134 види – до Європейського списку. Ці види потребують систематичної роботи щодо виявлення місць їхнього перебування, проведення постійного спостереження за станом популяцій та наукових досліджень з метою розробки наукових основ їхньої охорони та відтворення.

Серед представників червонокнижної фауни:

ссавці: бурозубка альпійська, кутора мала, підковик малий, підковик великий, широковух звичайний, норка європейська, борсук звичайний, видра річкова, кіт лісовий, рись, бурий ведмідь; земноводні: тритон карпатський, тритон альпійський, жаба прудка, саламандра плямиста; плазуни: полоз лісовий, мідянка; комахи: вусач альпійський; риби: харіус європейський (р.Лімниця), веризуб (р.Дністер), чоп великий (р.Дністер), чоп малий (р.Прут, притоки); птахи: лелека чорний, зміїд, беркут, глухар, тинівка альпійська.

З іхтіофауни в річках гірської частини області представлені харіус європейський, форель струмкова, головень, голянь, пічкур, бички, верхоплавка, окунь тощо; в річках рівнинної частини - марена, рибець, білизна, плітка, окунь, головень, підуст, сом, судак, щука, сазан,

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

карась, короп, лящ, клепець, плоскирка, голянь, верхоплавка, пічкур, бички, зустрічаються стерлядь, вирезуб, чоп тощо.

Міністерством економіки, довіклля та сільського господарства України видано ряд наказів для забезпечення виконання положень законів України «Про Червону книгу України» «Про тваринний світ», зокрема для збереження рисі євразійської (*Lynx lynx L.*), ведмедя бурого (*Ursus arctos*).

В області налагоджена співпраця між установами природно-заповідного фонду та підприємствами, установами і організаціями, у віданні яких знаходяться території, які є місцем перебування ведмедя бурого, рисі євразійської та лелеки чорного, а також державними підприємствами лісової, мисливської галузі з науковцями та координація природоохоронних заходів.

Протягом останніх десятиліть відмічається прискорення процесів біологічної інвазії внаслідок кліматичних змін і особливо антропогенних факторів: перевезень, торгівлі, трансформації природних екосистем (зарегулювання водойм, вирубки лісів або штучного осушення та обводнення територій).

В області простежуються тенденції до збільшення кількості адвентивних видів та розширення місця їх зростання і поширення.

Акцентуємо увагу на окремих адвентивних видах рослин, які зустрічаються на території області:

амброзія полинолиста (природний ареал – Північна Америка). З'явилась в області 9-10 років назад, зустрічаються поодинокі популяції, як бур'ян;

нетреба колюча (природний ареал – Південна Америка). Давно відмічена в області на окремих відкритих місцях Придністров'я, на околиці м. Івано-Франківська, а саме «Вовчиноцьких горах» (зустрічається велика популяція);

нетреба звичайна (природний ареал – Прикаспійська низовина), зустрічається рідко;

хаменелюм римський (природний ареал – Західна Європа), зустрічається, як бур'ян на полях;

хамоміла запашна (природний ареал – Північна Америка), зустрічається як бур'ян на полях;

ромашка лікарська (природний ареал – Німеччина), розводять на присадибних ділянках як лікарську рослину;

ехінацея пурпурова (природний ареал – Північна Америка), розводять в окремих лісництвах області як лікарську рослину;

галінсога дрібноцвітна (природний ареал – Південна Америка), злісний бур'ян, популяції мають тенденцію до збільшення;

стенаксис однорічний (природний ареал – Північна Америка), великі популяції на території області і навіть в Карпатах на висоті більше 1000 м;

чорнобривці розлогі (Мексика), широко використовуються в озелененні;

модрина японська (Японія), культивують в Карпатських Бескидах;

сосна чорна (Західна Європа), розводять в парках культури та відпочинку.

туя західна (природний ареал – Північна Америка), зустрічається в ботанічних садах та парках, широко застосовується в озелененні;

гінго дволопатеве (Китай), поодинокі дерева зустрічаються у великих містах.

Адвентивні види рослин в межах області значно впливають на місцеву флору та фауну. Їхні популяції з кожним роком збільшуються і витісняють місцеві види рослин. Наприклад,

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

галінсога дрібноцвітна масово розмножується на присадибних ділянках і знищує врожай культурних рослин.

Для області найбільш поширеними інвазійними видами на сьогодні є амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia* L.), повитиця польова (*Cuscuta campestris* Junk.) та борщівник Сосновського (*Heracleum sosnovskyi* Manden). Експансія інвазійних видів гальмує процеси відновлення корінного рослинного покриву, створюючи можливості їх блокування та спричиняє умови до утворення угруповань з їх домінуванням.

Прикладами інвазивних видів фауни для Івано-Франківської області є усім відомі: колорадський жук, нутрія, ондатра, сіра ворона, сойка, сірий пацюк, чорний щур, слизняк іспанський.

Природно-заповідні території та об'єкти. Збереження ландшафтного та біотичного різноманіття забезпечується особливим режимом на території 582-х територій та об'єктів загальною площею 275,013 тис. га, з них 33 об'єкти загальнодержавного значення, площею 131,699 тис. га і 549 об'єктів місцевого значення, площею 143,313 тис. га, що становить 16,2% території області.

На заповідних територіях області охороняється більше 1000 видів судинних рослин, що становить майже 55% всієї флори Українських Карпат.

Природно-заповідний фонд області представляють природний заповідник «Горгани» площею 5,3 тис. га; 5 національних природних парків загальною площею 120,3 тис. га (національний природний парк «Верховинський», національний природний парк «Гуцульщина», Галицький національний природний парк, Карпатський національний природний парк, національний природний парк «Синьогора»), 3 регіональні ландшафтні парки площею 78,96 тис. га; 7 заказники площею 51,196 тис. га; 275 пам'яток природи площею 11,34 тис. га; 7 дендрологічних парків площею 0,15 тис. га; 11 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва площею 0,09 тис. га; 207 заповідних урочищ площею 7,575 тис. га.

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки буде оцінено ймовірні наслідки для них.

Об'єкти Смарагдової мережі та водно-болотні угіддя міжнародного значення. На території Івано-Франківської області знаходяться 6 основних об'єктів, що відповідають критеріям Смарагдової мережі та включені до рекомендованого переліку українською стороною конвенції: природний заповідник «Горгани»; Карпатський НПП; НПП «Гуцульщина»; Галицький НПП; НПП «Верховинський»; Дністровський РЛП (таблиця 2.10).

Таблиця 2.10. Перелік об'єктів Смарагдової мережі на території Івано-Франківської області

№	Код	Назва	Площа, га
1	UA0000002	Gorgany Nature Reserve	5362,0
2	UA0000014	Carpathian National Nature Park	50478,0
3	UA0000033	Hutsulshchyna	39385,0
4	UA0000035	Halytskyi National Nature Park	14642,0
5	UA0000114	Dnistrovskyi Regional Landscape Park	19686,0
6	UA0000115	Verkhovynskyi	14494,0

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. іл. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

На виконання домовленостей України в рамках Рамсарської конвенції статус водно-болотних угідь міжнародного значення в Івано-Франківській області отримали: Бурштинське водосховище, витoki річок Погорілець та Прут, нижня частина річки Дністер зі старицями і деякими притоками (в межах Івано-Франківської району).

Екомережа. За попередніми підрахунками до складу регіональної екологічної мережі області може бути залучено понад 60% земельного фонду. За часткою земель у структурі екологічної мережі цей показник відповідатиме європейським і світовим стандартам. Основу перспективної регіональної екологічної мережі складатимуть території та об'єкти природно-заповідного фонду з істотно обмеженим режимом природокористування. Програмою розвитку регіональної екологічної мережі прогнозується збільшення частки природно-заповідних земель, що дасть можливість забезпечити збереження та відтворення

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

генетичного, видового та ландшафтного різноманіття. Решта територій, що передбачається включити до регіональної екологічної мережі, виконуватимуть функції екологічних коридорів, буферних зон, зон відтворення природної рослинності.

На замовлення ОДА Українським науково-дослідним інститутом гірського лісівництва імені П.С.Пастернака реалізовано природоохоронний захід «Розроблення проекту схеми регіональної екологічної мережі Івано-Франківської області». Визначено об'єкти і структурні елементи екомережі області. Загальна площа регіональної екомережі Івано-Франківської області становитиме орієнтовно 806,3 тис. га, у т.ч.: макроекокоридори – 502,1 тис. га, базові ключові території національного значення в їх складі – 280,5 тис. га. Решта територій буде представлена природними ядрами та екокоридорами регіонального та локального значення, буферними та відновними територіями.

На даний час вживаються заходи щодо включення до переліків територій та об'єктів екологічної мережі території ПЗФ і ВБУ міжнародного значення на території Івано-Франківської області.

Завдяки географічному положенню Івано-Франківська область має можливість міжнародної співпраці в унікальному за своєю природою і науковою цінністю районі Українських Карпат – райони Горган і Чивчино-Гринявські гори, які прилягають в південно-західній частині до кордону з Румунією. На території Івано-Франківської області у прикордонній зоні у 2010 році створено національний природний парк «Верховинський» площею 12022,9 га. З румунської сторони в повіті Марамуреш зосереджено ряд природоохоронних територій. Тобто існують реальні можливості створення транскордонного українсько-румунського природоохоронного об'єкта (біосферного резервату).

Створення транскордонного українсько-румунського біосферного резервату на території Верховинського району Івано-Франківської області та Марамуреського повіту окрім збереження унікального біотичного та ландшафтного різноманіття сприятиме економічному розвитку регіону, в основному, за рахунок екотуризму, транспортних інфраструктур і розвитку традиційних методів ведення господарства.

Об'єкти культурної спадщини та матеріальні активи. В області функціонує більше 1500 закладів культури і мистецтв. На державному обліку перебуває близько 4000 об'єктів культурної спадщини, в тому числі більше 100 об'єктів національного значення, з яких близько 1500 об'єктів археології (12 - національного значення), майже 870 об'єктів історії (4 - національного значення), більше 1440 об'єктів архітектури (90 - національного значення), більше 140 об'єктів монументального мистецтва (1 - національного значення).

Відповідно рішення ЮНЕСКО Івано-Франківська область представлена двома пам'ятками всесвітнього значення:

- церква Зішестя Святого Духа (1598 р.) в м.Рогатин;
- церква Різдва Пресвятої Богородиці (1808 р.) в с.Нижній Вербіж Коломийського району.

На території області функціонують Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, Національний заповідник «Давній Галич», Івано-Франківський національний академічний Гуцульський ансамбль пісні і танцю «Гуцулія» та філія національного військово-історичного музею України – музей «Герої Дніпра».

Тому незатвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії безпосередньо не призведе до зменшення площ ПЗФ, територій Смарагдової мережі, ВБУ міжнародного значення, об'єктів культурної спадщини та матеріальних активів, порушення міграційних маршрутів фауни, але й не сприятиме покращенню їх збереження через існуючий, а, можливо, й посилений негативний вплив на них забруднення атмосферного повітря, водних і земельних ресурсів, накопичення відходів тощо, що не буде сприяти поліпшенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних з функціонуванням природоохоронних територій.

2.7. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Екологічні проблеми області впливають на умови життєдіяльності та стан здоров'я населення, адже аналіз нозогеографічних карт розподілу рівнів забрудненості навколишнього середовища показує, що територіальний розподіл захворюваності населення тісно корелює з екологічними показниками ситуації на території України.

Захворюваність населення можна вважати найбільш чутливим показником, який характеризує вплив середовища на людину. Природний рух населення Івано-Франківської області характеризується скороченням.

Найчастішою причиною смерті в Івано-Франківській області є хвороби системи кровообігу (близько 60 % від усієї кількості померлих). Більше 50 % від усіх смертей припадає на ішемічну хворобу серця.

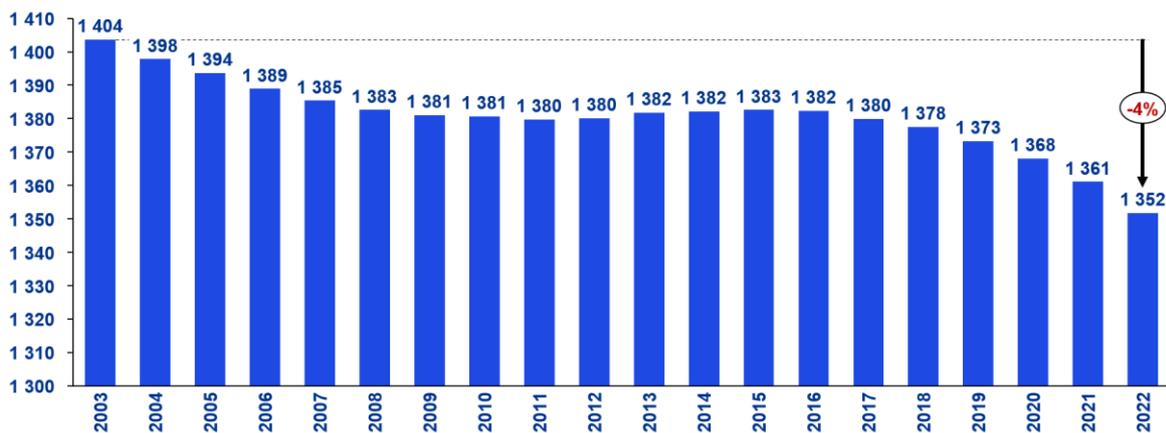
Важливою медико-біологічною та соціально-економічною проблемою залишається зростання онкозахворюваності та захворюваності на туберкульоз. Не останню роль у захворюваності населення цими хворобами відіграють несприятливі екологічні фактори, адже ряд забруднювальних речовин, що потрапляють у повітря, питну воду, через ґрунт у рослини, тварини та продукти харчування відзначаються своєю канцерогенною дією.

Онкологічна ситуація в області характеризується поширеністю зл�якісних новоутворень, зростанням контингентів онкохворих.

Все це впливає на демографічні процеси, які відзначаються великою інерційністю, а отже, якісь значні демографічні кризи, які відбуваються в певний історичний період, відбиваються на демографічних процесах впродовж наступних десятиліть.

Кількість постійного населення Івано-Франківської області станом на 1 січня 2022 року становила 1349096 осіб, що складало 3,29 % від загальної кількості населення України. Спостерігалось поступове скорочення чисельності населення області на 4 % з 2016 по 2022 рік (рис. 2.3). Зміна чисельності населення характеризується зменшенням її у сільській місцевості та збільшенням у міських поселеннях. Незважаючи на це, область густонаселена, щільність населення області упродовж 2017–2022 років коливається в межах 99,3–98,6 особи на 1 км². Середня густина населення України в 2022-му році склала 74 особи на 1 км².

Рисунок 2.3. Зміна чисельності населення Івано-Франківської області, тис. осіб

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Рівнинні р-ни густонаселені, а гірські - менш заселені через природні та економічні фактори. Найбільш густонаселений Івано-Франківський р-н, в якому проживає 41 % населення області, найменш густонаселений – Верховинський (2 % населення області) (рис. 2.4).

На 1 січня 2022 року в області проживало 711226 жінок та 637870 чоловіків. Розподіл населення області за статтю майже не відрізняється від розподілу по країні в цілому. Частка населення, яке проживає в сільській місцевості, значно перевищує частку міських жителів в Івано-Франківській області, що є характерною особливістю регіону в порівнянні з середніми показниками по Україні.

Рисунок 2.4. Зміна чисельності населення в районах Івано-Франківської обл., тис. осіб

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Вікова структура населення області характеризується переважаючою часткою людей старшого віку. Однак, частка людей віком 60 та більше років в Івано-Франківській області менша, ніж в середньому по Україні. Середній вік жінок і чоловіків збільшився за період 2013-2022 рр. і у 2022 склав для чоловіків – 37,7 років, для жінок – 42,2 роки. У 2022 р. середній вік чоловіків та жінок міських поселень був нижчим за середній вік населення сільської місцевості на 0,3 роки.

На демографічну ситуацію в області суттєво впливають внутрішньо переміщені особи; трудові мігранти та біженці (зокрема, виїзд жителів області за межі території України); скорочення народжуваності.

На 02.01.2025 за даними «Інформаційно-обчислювального центру Міністерства соціальної політики України» в Івано-Франківській області 111653 ВПО (36,1 % жінок та 63,9 % чоловіків) або (81313 сімей), з них: осіб працездатного віку – 56903, безробітних – 4479, осіб з інвалідністю – 2409, дітей до 18 років – 32919, що створює додаткове навантаження на систему охорони здоров'я Івано-Франківської області, яка включає заклади охорони здоров'я та ін. медичні ресурси, представлені в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11. Динаміка розвитку медичних ресурсів та закладів охорони здоров'я в Івано-Франківській області

Рік	Кількість лікарів усіх спеціальностей (без стоматологів)	Кількість середнього медичного персоналу	Кількість лікарняних закладів	Кількість лікарських амбулаторно-поліклінічних закладів
2019	8 122	13 175	69	346
2020	7 888	12 342	66	374
2021	7 008	11 279	54	295
2022	7 682	11 371	64	365
2023	7 625	11 117	60	389

Джерело: НСЗУ

Таким чином, серед важливих проблем області чільне місце посідають стан здоров'я населення та його охорони, демографічні зміни, трудова міграція, вікова нерівновага та виклики, пов'язані з наданням робочих місць ВПО і зайнятістю, особливо в сільській місцевості.

Тому, якщо проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки не буде затверджено, ризик погіршення екологічної ситуації в області та її негативний вплив на здоров'я мешканців області може зрости. Водночас неприйняття проекту Стратегії призведе до низки проблем, які будуть причиною поступового зниження умов життєдіяльності та здоров'я населення. Зокрема:

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

- забруднення ґрунтів буде продовжуватись через несанкціоновані сміттєвалища та недосконалу систему управління відходами на місцевому рівні;
- недостатньо будуть оновлюватися існуючі та створюватися нові зелені насадження у межах населених пунктів області на землях відповідного призначення;
- далі буде зменшуватися біорізноманіття, а також асиміляційна спроможність біоценозів через недостатню увагу до природоохоронних територій та об'єктів;
- зберігатиметься значна амортизація об'єктів житлово-комунальної інфраструктури громад, що не будуть модернізовані;
- фізичний знос мереж централізованого водопостачання та водовідведення в області спричинятиме значні витоки й втрати води, а також потрапляння стічних вод в ґрунти і поверхневі води;
- недостатні реновації та створення зелених зон, невідповідний санітарний та екологічний стан водних об'єктів не сприятиме адаптації населення до змін клімату;
- не зростатиме ефективність мережі закладів охорони здоров'я;
- не поліпшуватиметься стан здоров'я населення через те, що якість медичних послуг не зростатиме;
- низькою залишатиметься енергоефективність комунальних будівель в області, в т.ч. закладів освіти і охорони здоров'я;
- погіршуватиметься якість дорожнього покриття та дорожньої інфраструктури доріг перш за все місцевого та регіонального значення, на цьому фоні зростатиме негативний вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення, що в подальшому призведе до зниження рівня комфортності проживання.

В разі неприйняття проекту Плану заходів з реалізації Стратегії інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті області сприятиме накопиченню екологічних проблем, що можуть спричинити загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що загострять екологічну ситуацію в області.

Таким чином, якщо ДДП не буде затверджено, то у Івано-Франківській області буде спостерігатися песимістичний сценарій розвитку, який формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на область як соціально-економічну систему залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: область рухається за інерцією, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку, так як:

- 1.Триває війна російської федерації проти України;
- 2.Зростають видатки бюджету, викликані війною;
- 3.Продовжується інфляція;
- 4.Державні інвестиції у розвиток інфраструктури (дороги, транспортну інфраструктуру) не забезпечують необхідних обсягів;
- 5.Інвестиційна привабливість України залишається низькою, рівень залучення інвестицій не зростає;
- 6.В тіні продовжує залишатися значна частка малого і середнього бізнесу;
- 7.Доходи населення не зростають;
- 8.За суттєвої корекції тарифів на енергоносії підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводитиме до поглиблення кризи в ЖКГ.

Бізнес-клімат в області лишатиметься на тому ж рівні, рівень купівельної спроможності населення знижуватиметься, рівень реальної бюджетної забезпеченості області дещо покращуватиметься.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Малий і середній бізнес не розвиватиметься, доходів бюджету області буде недостатньо для суттєвого покращання її інфраструктури.

Локальне покращання благоустрою спостерігатиметься лише на окремих територіях, сільські території надалі розвиватимуться мляво, фінансування відбуватиметься за залишковим принципом, що загалом залишить тенденції стану навколишнього природного середовища області незмінними.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях ймовірного впливу та їх прогностичні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено

Проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки охоплює всю територію області і визначає регіональну політику, що характеризується специфічним набором соціальних, просторових, безпекових, екологічних та економічних особливостей. З огляду на сучасні виклики, які стоять перед Україною внаслідок війни росії проти України, набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, зміцнення інституційної складової для забезпечення ефективного процесу відновлення, виконання кліматичних зобов'язань України тощо, заходи Плану на 2026-2027 роки спрямовані на відновлення економічної активності, балансу екосистем та створення безпекових умов життєдіяльності населення.

Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення на територіях ймовірного впливу та їх прогностичні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено, необхідно розглядати за напрямками охорони природних ресурсів на основі динаміки змін їх показників за останніми наявними статистичними даними.

Адаптація до зміни клімату. Відповідно Стратегії адаптації до зміни клімату для Івано-Франківської області очікується зростання середньої температури повітря як річної, так і по центральним місяцям сезонів. Загальний фон, а саме середня температура за рік у найближчому майбутньому (до 2040 р.) зростає в середньому на 0,9-1,0°C.

Зміни клімату в Івано-Франківській області характеризуються:

Підвищенням середньої температури за останні десятиліття, зими стають м'якшими, а літо теплішим, що впливає на місцеві екосистеми і сільське господарство;

Зміною режиму опадів. Спостерігається збільшення кількості опадів у зимовий період і зменшення у літній, що призводить до частіших весняних і літніх повеней через швидке танення снігу і сильні зливи, а також до посух у літні місяці;

Зміною тривалості сезонів через більш ранній прихід весни і пізніший прихід осені, що впливає на місцеве сільське господарство, зокрема на строки посіву і збору врожаю;

Зміною гідрологічного режиму річок. Внаслідок змін кількості і розподілу опадів змінюється рівень води у місцевих річках, що призводить до збільшення ризику повеней та посух;

Зміною біорізноманіття. Через зміну кліматичних умов відбувається міграція видів та зміни в екосистемах;

Ерозією ґрунтів через зміни кількості опадів та їх інтенсивності, що впливає на сільське господарство і лісові екосистеми.

При цьому кількість викидів діоксиду вуглецю в атмосферу стаціонарними джерелами забруднення Івано-Франківської області протягом 2021-2024 років зменшується (табл. 3.1).

Таблиця 3.1. Динаміка викидів діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення протягом 2021-2024 років

	Обсяги викидів діоксиду вуглецю, тис. т			
	2021	2022	2023	2024
Область	12067,7	10044,8	9975,0	7911,9
Верховинський	-	-	-	-
Івано-Франківський	10942,7	9559,7	9491,7	7525,5
Калуський	1030,1	410,0	414,2	319,2
Коломийський	16,7	11,8	9,4	9,9
Косівський	3,5	5,1	4,4	7,2
Надвірнянський	74,0	58,2	55,3	50,1

Джерело: За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

На виконання ст. 14 ЗУ «Про основні засади державної кліматичної політики» «...органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень забезпечують включення заходів щодо пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до неї до стратегій розвитку територіальних громад та планів заходів їх реалізації...». Для цього в рамках Проекту міжнародної технічної допомоги «Посилення спроможності регіональних та місцевих органів влади для впровадження та застосування законодавства ЄС у сферах захисту навколишнього середовища, протидії кліматичним змінам та розвитку інфраструктурних проєктів» (Проєкт АРЕНА 3) для Івано-Франківської області розроблено Стратегію адаптації до зміни клімату та План впровадження заходів з адаптації до зміни клімату, згідно яких до заходів з адаптації до змін клімату в Івано-Франківській області в першу чергу необхідно віднести:

Моніторинг кліматичних параметрів і природних явищ;

Будівництво і модернізацію гідротехнічних споруд для захисту від повеней;

Впровадження агротехнологій, що підвищують стійкість до посух і ерозії ґрунтів;

Лісовідновлювальні роботи і захист лісових екосистем для запобігання ерозії і збереження біорізноманіття;

Інформування населення про зміни клімату та необхідність адаптації до них.

З-поміж секторів економіки середній та високий ризику до найбільшої кількості кліматичних чинників, серед яких збільшення злив та дощових паводків, підвищення середньої температури та екстремальної спеки, а також зменшення снігопадів та снігового покриву, матиме гірськолижний туризм.

Крім того, заходи, які мають впроваджувати громади для того, щоб мінімізувати наслідки зміни клімату, мають бути розроблені та викладені в Плані дій зі сталого розвитку енергії та клімату (ПДСЕРК).

Приклад потенційних заходів, які можуть впроваджуватися громадами:

- **управління водними ресурсами:** розробка стратегій для ефективного управління водними ресурсами, включаючи дренажні системи та зелені покриття, які дозволяють воді просочуватися в землю;
- **природоорієнтовані рішення:** впровадження проєктів створення дощових садків і зеленої інфраструктури, які допомагають утримувати вологу і зменшують теплове навантаження;
- **використання відновлюваних джерел енергії:** сонячних панелей та теплових насосів, а також розвиток зеленої інфраструктури, наприклад, озеленення селищних територій для зменшення впливу теплових островів;
- **тренінги для мешканців,** що спрямовані на підвищення рівня екологічної свідомості громадян (зокрема, з питань використання альтернативних джерел енергії, теплових насосів, необхідності заключення договорів на централізоване вивезення ПВ та ін.).

За станом атмосферного повітря. На динаміку викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря впливають як економічні процеси в області, так і заходи, спрямовані на покращення якості атмосферного повітря.

Основними забруднювачами повітря за видами економічної діяльності продовжують залишатися підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, на які припадає 87,8 % загальнообласних викидів, частка добувної промисловості і розроблення кар'єрів складає 4,17 %; переробної промисловості – 3,94 %; транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 1,71 %; сільського, лісового та рибного господарства – 2 %; решти галузей економіки - менше 1 %.

При цьому значний вплив на стан атмосферного повітря має автотранспорт, який здійснює викиди в безпосередній близькості до місць масового зосередження людей.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Масове ввезення автомобілів, що були в користуванні, з несправними системами контролю викидів та, відповідно, є джерелом надмірної кількості викидів забруднюючих речовин, продовжує справляти величезний негативний вплив на міське довкілля.

Відбувається стрімке старіння автопарку, середній вік якого 23,2 років, що більше ніж вдвічі перевищує відповідний показник в ЄС, і впливає на безпеку дорожнього руху, викиди забруднюючих речовин, парникових газів та енергоефективність автомобілів. Ще більше погіршує ситуацію те, що для легкових автомобілів, які були в користуванні, і ввозяться на митну територію України, досі діють екологічні норми «Євро-2», запроваджені в ЄС майже 30 років тому, в 1995 році.

Необхідно забезпечити «зелену» перебудову транспорту, одним з основних заходів якої є зростання у структурі парку частки електромобілів і електробусів, оснащених виключно електродвигунами та акумуляторними батареями, плагін-гібридних електромобілів та, в перспективі, електромобілів з водневими паливними комірками.

Ще одним чинником викидів CO₂ і забруднення атмосферного повітря, ґрунтів та водних ресурсів є пересування військової техніки.

Внаслідок руйнування транспортної інфраструктури та логістичних маршрутів, зокрема морських, відбулася переорієнтація міжнародних перевезень на перевезення вантажним автотранспортом через західні регіони країни, в т.ч. Івано-Франківську область.

Радіоактивне забруднення атмосферного повітря на території області не перевищує рівень природного гамма-фону.

Для зменшення забруднення атмосферного повітря в громаді, її адаптації до змін клімату і стійкості до екстремальних погодних явищ необхідно зберігати та розвивати зелені зони, впроваджувати заходи з термомодернізації будинків, облаштовувати простір так, щоб уникати створення водонепроникних ділянок, користуватись велотранспортом замість автомобілів та ін., що передбачено заходами Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області, приведеними в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2. Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, спрямовані на адаптацію до змін клімату та недопущення забруднення атмосфери

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Створено рекреаційно-туристичну парково-відпочинкову зону	1
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1

1.3.5. Сприяння належному облаштуванню туристичних маршрутів та об'єктів туристичних відвідувань, їх цифровізації, створенню комфортних, безпечних, безбар'єрних умов для екскурсантів і туристів	Створення веломаршрутної інфраструктури у громадах області	2026-2026 2026-2026 2026-2027	Відкрито веломаршрути Протяжність облаштованих велодоріжок, тротуарів, м Протяжність прокладених туристичних маршрутів, м	3 5800 150000
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.1. Відновлення та розбудова якісних автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення, оновлення мостів, інженерної інфраструктури	Здійснення капітального ремонту доріг загального користування державного та місцевого значення	2026-2027	Протяжність відремонтованого покриття, км	756
	Придбання спецтехніки для утримання та ремонту доріг	2026-2027	Придбано дорожню техніку	3
2.5.7. Розроблення містобудівної документації та впровадження сучасних практик містопланування з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Розроблення та оновлення містобудівної документації	2026-2027	Розроблено та оновлено містобудівну документацію населених пунктів	22
2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення	Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність реконструйованих каналізаційних мереж і колекторів, м	2260
	Забезпечення будівництва каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність побудованих каналізаційних мереж та колекторів, м	76222
	Реалізація проектів з реконструкції очисних споруд	2026-2027	Площа реконструйованих каналізаційних споруд, км ²	15000
2.5.11. Забезпечення розвитку благоустрою населених пунктів громад	Благоустрій парків та скверів	2026-2026	Благоустрій та відновлення історичного значення парків	18
	Створення скверів та зелених зон	2027-2027	Озеленена зона в межах міста	1

Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування				
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС				
3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів відновлення та розвитку територій, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та затвердження актуальної картографічної основи	Розроблення стратегій розвитку територіальних громад	2026-2027	Місцеві стратегії розвитку	62
	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територіальних громад	2026-2027	Комплексні плани просторового розвитку	5
3.1.4. Створення умов для ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування різних рівнів, спрямованої на комплексний розвиток області	Залучення громадських організацій органів місцевого самоврядування до визначення пріоритетів регіонального розвитку, формування стратегічних документів розвитку	2026-2027	Проведено заходи із залученням органів місцевого самоврядування	6
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області				
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону				
4.1.1. Забезпечення всеохоплюючої стійкості регіону для найбільш важливих сфер, зокрема, економічної, енергетичної, інформаційної, кібернетичної, екологічної, продовольчої, охорони здоров'я, освіти і культури	Проведення/участь у форумах, конференціях, тренінгах стійкості	2026-2027	Кількість заходів стійкості	4
Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.5. Стимулювання заходів із створення лісів на землях усіх форм власності, збереження самосійних лісів, виділення придатних для заліснення земель, закріплення за постійними користувачами захисних насаджень лінійного типу та лісів, що не надані у користування	Реалізація програм відновлення самостійних лісів	2026-2027	Збережена площа самосійних лісів, га	100
4.2.6. Збереження та розширення природних територій та об'єктів природо-заповідного фонду	Створення об'єктів природо-заповідного фонду та збереження природних територій	2026-2027	Площа природоохоронних територій, га	17
		2026-2027	Об'єктів природно-заповідного фонду	49
4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації в області	2026-2027	Придбані пости моніторингу якості атмосферного повітря	3

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

4.2.9. Здійснення заходів з адаптації до змін умов клімату	Забезпечення модернізації житлово-комунальної інфраструктури	2026-2027	Спеціалізована техніка для обслуговування н. п.	2
4.2.10. Формування системи управління відходами, зокрема запровадження роздільного збирання побутових відходів	Будівництво полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Площа збудованого полігону ТПВ, га	3
	Будівництво сміттєпереробного заводу	2026-2027	Сміттєпереробні заводи	3
	Впровадження інфраструктури для роздільного збору та переробки твердих побутових відходів	2026-2027	Встановлені майданчики для роздільного збору ТПВ	34
		2026-2027	Лінії сортування ТПВ	1
	Придбання спеціалізованої техніки для збору, вивезення і захоронення побутових відходів	2026-2027	Придбано спец автомобілі для збору і вивозу ТПВ	15
	Проведення реконструкції полігонів ТПВ	2026-2027	Рекультивация полігону ТПВ	1
Оперативна ціль 4.3. Забезпечення енергетичної безпеки та самодостатності регіону				
4.3.1. Розвиток генерації електричної енергії з відновлюваних джерел та застосування установок зберігання енергії	Будівництво сонячних електростанцій (СЕС)	2026-2027	Потужність введених СЕС, МВт	10
		2026-2027	Сонячні електростанції	400
4.3.4. Розроблення та впровадження муніципальних і регіонального енергетичних планів	Розробка регіонального та муніципальних енергетичних планів	2026-2027	Енергетичні плани	63
4.3.5. Впровадження систем енергетичного менеджменту в ОМС, КП та систем енергомоніторингу громадських і житлових будівель	Впровадження та обслуговування систем енергоменеджменту	2026-2027	Кількість об'єктів, охоплених енергомоніторингом	100
4.3.6. Модернізація, адаптивність та декарбонізація систем централізованого тепlopостачання	Проведення реконструкції та модернізації мереж тепlopостачання	2026-2027	Протжність встановлених теплоізольованих труб, м	730
4.3.7. Реалізація проектів із збільшення енергетичної ефективності будівель житлового фонду державної та комунальної форми власності	Будівництво сонячних електростанцій (СЕС) на будівлях житлової інфраструктури	2026-2027	СЕС на будівлях житлового фонду	20
	Проведення реконструкції об'єктів комунальної власності з метою забезпечення енергоефективності	2026-2027	Кількість КЗ, в яких впроваджені енергоефективні заходи	10

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Виходячи з цього, внаслідок затвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки та збереження тенденції скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, не очікується.

За екологічною ситуацією в галузі водокористування. На якісний стан поверхневих вод області впливає недостатня кількість опадів та сезонне зростання температури у літній період, яке спричиняє масове цвітіння води, зниження до критичних значень розчиненого кисню в ній та зростання органічного забруднення, скид забруднюючих речовин (табл. 3.2).

Таблиця 3.3. Скид забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти Івано-Франківської обл.

Назви забруднюючих речовин в складі скинутих зворотних вод	Одиниці виміру	Об'єм забруднюючих речовин в складі зворотних вод	
		2023	2024
Скид зворотних вод	млн. м ³	49,450	47,974
Азот амонійний	т	48,6	47,0
БСК 5	т	316,8	316,2
Завислі речовини	т	569,3	526,9
Нітрати	т	1399,3	1391,5
Нітрити	т	7,3	6,9
Сульфати	т	3975	3253,9
Сухий залишок	т	25965,9	21418,8
Хлориди	т	7188,5	5285,0
ХСК	т	1758	1489,5
Нікель	кг	20	72,9
Залізо	т	6509,5	6757,2
Кальцій	т	179278	132818
Магній	т	24231	17771
Марганець	т	91	65
Мідь	т	44	53,1
Нафтопродукт	т	1680,3	1226,6

Джерело: Дністровське басейнове управління водних ресурсів

Найбільше зворотних вод у поверхневі водні об'єкти скидають підприємства водопостачання, каналізації та управління відходами – 36,497 млн. м³; переробної промисловості – 11,061 млн. м³ та сільського, лісового і рибного господарства – 4,146 млн.м³; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 1,423 млн. м³; добувної промисловості – 0,016 млн. м³ та ін. галузей – 1,556 млн. м³.

Значна частина промислових і господарсько-побутових скидів, які надходять у водойми, не відповідають встановленим санітарним вимогам.

Суттєва зарегульованість річок через велику кількість водойм, які змінюють швидкість їх течій, створюють застійні зони, в яких накопичуються мул та донні відкладення з забруднюючими речовинами. Підприємства з застарілими очисними спорудами забруднюють річки тонами лімітованих забруднюючих речовин. Антропогенне навантаження збільшується від точкових джерел забруднення підприємств-водокористувачів і дифузних джерел (поверхневого стоку).

Наслідком скидання забруднюючих речовин в поверхневі водні об'єкти є стан їх вод, представлений середньорічними концентраціями речовин в контрольних створах водних об'єктів (таблиця 3.4).

При використанні водних ресурсів області необхідно дотримуватися наступних пріоритетів:

задоволення потреб населення в питній воді й водозабезпеченості населених пунктів;

водозабезпечення сільського господарства, насамперед тваринництва, а також зрошувального землеробства, кормовиробництва й овочівництва;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Таблиця 3.4. Середньорічні концентрації забруднюючих речовин в контрольних створах річок Івано-Франківської області (в одиницях кратності ГДК станом на 2024 р.)

Місце спостереження за якістю води	Забруднююча речовина											
	Азот амонійний	БСК	Завислі речовини	Нафтопродукти	Нітрати	Нітри	СПАР	Сульфати	Сухий залишок	Фосфати	Хлориди	ХСК
ДТЕК Бурштинська ТЕС р. Гнила Липа												
Ріка Гнила Липа 50 м вище скиду	0,229	1,437	13,958	0,221	1,606	0,139	-	156,87	-	0,175	20,73	23,95
Скид зі шлаковідвалу	0,241	1,446	14,028	0,237	1,64	0,141	-	164,02	-	0,196	23,06	25,81
Ріка Гнила Липа 500 м нижче скиду	0,227	1,463	13,833	0,225	1,661	0,141	-	163,33	-	0,190	21,65	24,66
ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» Карпатське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів												
Випуск №3 500 м вище скиду у р. Похівка, за межами с. Похівка	0,125	1,350	9,165	-	4,585	0,188	-	20,97	-	0,198	18,4	11,57
Випуск №3 500 м нижче скиду у р. Похівка, за межами с. Похівка	0,075	1,283	8,955	-	4,350	0,177						
ТОВ «ЕЛЕКТРОСВІТ» р. Горохолина	1,0	3,7	24,7	0,04	8,3	2,5	0,1	75,2	404,5	2,8	51,2	24,7
КП «ГОРОДЕНКА ВОДОКАНАЛ» Городенківської міської ради	0,76	7,25	12,9	-	-	0,069	0,081	233,2	821,0	1,83	71,3	49,5
МРЦ МВС України «Кременці»	0,38	2,4	10,25	<0,005	6,8	0,04	0,1	79,25	244,5	0,019	24	12,5
КП «Рожнятівкомфорт» р. Дуба	1,22	3,0	14,60	0,005	10,01	0,06	0,050	42,91	358,0	1,53	63,41	60,00
АТ «УКРСПЕЦТРАНС-ГАЗ» р. Луцава	0,5	3,4	5,0	0,01	2,45	0,15	-	24,0	213,5	0,22	21,5	13
КП «Івано-Франківськ Водокотехпром» р.Бистриця	0,360	3,567	21,582	0,013	7,754	0,060	0,019	26,87	225,6	0,235	32,25	18,79
ТзОВ ЛЕОНІ ваеріенг Системс УА» р. Косачівка	1,06	4,5	-	<0,005	5,3	0,12	-	76	336,5	0,16	43	24,2
КП «Водоканал» м. Снятин р. Прут	1,5	15	15	0,1	5,7	0,2	0,13	49	348	1,8	55	80
ТзОВ «Гудвеллі Україна»												
потік Сапогів с.Копанки	1,83	2,42	12,88	<0,04	20,47	0,09	0,18	56,9	369,3	2,09	24,5	29,28
потік Велопунець с.Вилки	0,86	2,6	20,9	<0,01	21,95	0,06	-	61,35	536,5	1,48	68,79	34,08
потік безіменний с.Лука	0,8	2,4	22,3	<0,017	19,35	0,04	-	50,6	373,3	1,68	58,1	32,98
р. Бебелка с. Тустань	1,8	2,72	11,35	<0,04	18,23	0,07	-	42,2	355	1,54	44,9	27,83
Косівська СЕЕМ АТ «Прикарпаттяобленерго»	0,1	1,1	<5,0	<0,005	1,63	0,051	-	18	176	0,084	6,7	<10
Лисецька СЕЕМ АТ «Прикарпаттяобленерго»	0,2	4,0	<5,0	<0,005	3,1	0,16	-	69	477	1,7	64	15

Джерело: Дністрівське басейнове управління водних ресурсів

водозабезпечення промисловості, енергетики й транспорту, раціональне й економне використання водних ресурсів, особливо у безводних і маловодних регіонах, що передбачено заходами Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області, приведеними в таблиці 3.5.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Таблиця 3.5. Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, спрямовані на зменшення забруднення водних ресурсів області

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Рекреаційно-туристична парково-відпочинкова зона	1
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення	Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність реконструйованих каналізаційних мереж і колекторів, м	2260
	Забезпечення будівництва каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність побудованих каналізаційних мереж та колекторів, м	76222
	Реалізація проєктів з реконструкції очисних споруд	2026-2027	Площа реконструйованих каналізаційних споруд, км ²	15000
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування				
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС				
3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів відновлення та розвитку територій, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та затвердження актуальної картографічної основи	Розроблення стратегій розвитку територіальних громад	2026-2027	Місцеві стратегії розвитку	62
	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територіальних громад	2026-2027	Комплексні плани просторового розвитку	5
3.1.4. Створення умов для ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування різних рівнів, спрямованої на комплексний розвиток області	Залучення громадських організацій органів місцевого самоврядування до визначення пріоритетів регіонального розвитку, формування стратегічних документів розвитку	2026-2027	Проведено заходи із залученням органів місцевого самоврядування	6

Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області				
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону				
4.1.1. Забезпечення всеохоплюючої стійкості регіону для найбільш важливих сфер, зокрема, економічної, енергетичної, інформаційної, кібернетичної, екологічної, продовольчої, охорони здоров'я, освіти і культури	Проведення/участь у форумах, конференціях, тренінгах стійкості	2026-2027	Кількість заходів стійкості	4
Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.1. Запобігання настанню та ліквідація наслідків стихійних лих, зокрема повені та паводки	Будівництво берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність збудованих берегоукріплень, м	2678
	Будівництво водозахисних дамб	2026-2027	Протяжність збудованих дамб, м	16410
	Проведення реконструкції берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність відремонтованих берегоукріплень, м	15731
	Проведення реконструкції водозахисних дамб	2026-2027	Відновлено дамби, м	186
4.2.2. Покращення екологічної ситуації в зоні діяльності Калуського гірничо-промислового району	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації Калуського гірничо-промислового району	2026-2027	Звіт з геодезичних і еколого-геофізичних спостережень	1
4.2.5. Стимулювання заходів із створення лісів на землях усіх форм власності, збереження самосійних лісів, виділення придатних для заліснення земель, закріплення за постійними користувачами захисних насаджень лінійного типу та лісів, що не надані у користування	Реалізація програм відновлення самостійних лісів	2026-2027	Збережена площа самосійних лісів, га	100
4.2.6. Збереження та розширення природних територій та об'єктів природо-заповідного фонду	Створення об'єктів природо-заповідного фонду та збереження природних територій	2026-2027	Площа природоохоронних територій, га	17
		2026-2027	Об'єктів природно-заповідного фонду	49
4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації в області	2026-2027	Придбані пости моніторингу якості атмосферного повітря	3
4.2.9. Здійснення заходів з адаптації до змін умов клімату	Забезпечення модернізації житлово-комунальної	2026-2027	Спеціалізована техніка для об-	2

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	інфраструктури		слюговування населених пунктів	
4.2.10.Формування системи управління відходами, зокрема запровадження роздільного збирання побутових відходів	Будівництво полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Площа збудованого полігону ТПВ, га	3
	Будівництво сміттєпереробного заводу	2026-2027	Сміттєпереробні заводи	3
	Впровадження інфраструктури для роздільного збору та переробки твердих побутових відходів	2026-2027	Встановлені майданчики для роздільного збору ТПВ	34
		2026-2027	Лінії сортування ТПВ	1
	Очищення та відновлення земель після експлуатації сміттєзвалищ	2026-2027	Рекультивовано закритих сміттєзвалищ, га	14
	Придбання спеціалізованої техніки для збору, вивезення і захоронення побутових відходів	2026-2027	Придбано спец автомобілі для збору і вивозу ТПВ	15
	Проведення реконструкції полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Рекультивация полігону ТПВ	1

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Враховуючи те, що План заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки містить проекти, спрямовані на збереження поверхневих вод області, то його затвердження сприятиме поліпшенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із станом поверхневих та підземних вод.

За земельними ресурсами та станом ґрунтів. За ступенем сільськогосподарського освоєння території області умовно діляться на три групи: I – до 70 %; II – 71-80 % і III – більше 80 %.

Аналіз сучасного стану і співвідношення угідь свідчить про те, що найбільші порушення відбулися в передгірських і рівнинних районах. Ступінь сільськогосподарської освоєності території тут коливається в межах відповідно 54-64% і 63-77%. Загальна розораність перевищує межу екологічної збалансованості як у рівнинних – 52%, так і в передгірських районах – 43%. В рівнинних районах розорано в середньому 77% сільськогосподарських угідь, у передгірських – 72%. Найбільш розораними є землі у Коломийському (63,5- 67,3%) та Івано-Франківському (51-57,3%) районах.

Землекористування на Івано-Франківщині супроводжується високим рівнем розораності земель, недостатньо обґрунтованою меліорацією перезвожених, заболочених земель, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур та викликало відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед рілля.

В цілому антропогенне перетворення агроландшафтів збільшувалося при одночасному рості урбанізованих й індустріальних територій.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Екосистеми агроландшафтів значно спрощені, їх видовий склад, екологічна розмаїтість угідь і зв'язки між компонентами ландшафту порушені, спостерігається деградація ґрунтового покриву, переущільнення й погіршення водно-фізичних і механічних властивостей ґрунту, а на деяких територіях активізуються ерозійні та зсувні негативні процеси.

Повне знищення ґрунтового покриву спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й ін. видах будівництва. Діяльність гірничовидобувних підприємств, стихійні сміттєзвалища призводять до промислової деградації ґрунтів.

Збереженню земель сприяє встановлення на місцевості водоохоронних зон та прибережних захисних смуг, дотримання правил господарювання в них - територіях суворого обмеження господарської діяльності - дозволяє зберегти водні об'єкти в природному стані, що, в свою чергу, підтримує водний баланс ґрунтів.

За результатами лабораторних досліджень констатуємо факт наявності в області серед обстежених угідь 53,0 відсотків кислих земель. Серед них 16,0 % припадає на дуже сильно- та сильнокислі, 15,1 % – середньокислі, 21,9 % – слабокислі ґрунти (табл. 3.6).

Таблиця 3.6. Характеристика ґрунтів за реакцією ґрунтового розчину за результатами агрохімічної паспортизації (середнє за 2020-2024 роки)

Площа ґрунтів за реакцією ґрунтового розчину, %								Середньо-зважений показник, одиниць рН сол.
дуже сильно та сильно кислі < 4,5	середньокислі 4,6-5,0	слабо кислі 5,1-5,5	всього кислих < 4,6-5,5	близькі до нейтральних 5,6-6,0	нейтральні 6,1-7,0	слабо лужні 7,1-8,5	середньо лужні 7,6-8,0	
16,0	15,1	21,9	53,0	24,0	23,0	0	0	5,4

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. іл. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

Основне джерело поживних речовин в ґрунті - гумус, від вмісту, запасів і якості якого залежать умови росту та розвитку рослин.

Аналізуючи стан ґрунтів області потрібно відмітити, що в загальній втраті гумусу в ґрунтах України (0,05% кожні п'ять років) є і частка його втрат ґрунтами Прикарпаття.

Розподіл ґрунтів області за середнім вмістом гумусу у 2020-2024 роках представлений в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7. Характеристика ґрунтів Івано-Франківської області за вмістом гумусу за результатами агрохімічної паспортизації (середнє за 2020-2024 роки)

Площа ґрунтів, %						Середньо-зважений показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
0,1	7,9	40,3	32,5	16,5	2,8	3,2

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. іл. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

Середньозважений показник вмісту гумусу по області становить 3,2 %, що відповідає підвищеному рівню забезпеченості. Найвищий показник забезпеченості гумусом у Коломийському та Івано-Франківському районах, найнижчий – у Косівському районі.

Обсяги внесення органічних добрив в області незначні, за останній рік склали лише 2,6 т/га посівної площі, тоді як мінімальна норма для забезпечення бездефіцитного балансу гумусу (залежно від ґрунтово-кліматичної зони) має становити в рік від 8 до 14 т/га.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Азотний режим ґрунтів в значній мірі визначає родючість ґрунтів і тісно пов'язаний з гумусом.

Результати агрохімічної паспортизації земель, які обстежували, свідчать про дуже низьку забезпеченість ґрунтів азотом, що легко гідролізується Середньозважений показник вмісту легкогідролізованого азоту в ґрунтах області є дуже низьким і становить 85 мг/кг ґрунту.

Найнижча забезпеченість азотом, що легко гідролізується, спостерігається серед обстежених угідь Надвірнянського (73 мг/кг ґрунту) та Івано-Франківського (79 мг/кг ґрунту) районів. Тільки 0,2 % характеризуються середньою забезпеченістю лужногідролізованим азотом. Угіддя із підвищеним вмістом цього елемента взагалі відсутні.

Динаміка зміни вмісту рухомого фосфору безпосередньо пов'язана із кількістю внесення фосфорних добрив та виносу його з урожаєм сільськогосподарських культур.

Результати досліджень свідчать, що серед обстежених угідь переважають з дуже низьким (22,5 %) та середнім (27,5 %) рівнями забезпеченості. Ґрунти з низьким вмістом сполук рухомого фосфору займають 22,0 %, підвищеним – 12,6 %, високим – 15,3 %. Угіддя з дуже високою забезпеченістю серед обстежених взагалі відсутні

Середньозважений показник вмісту рухомого фосфору за методом Кірсанова в обстежених ґрунтах області складає 78 мг/кг ґрунту, що відповідає середньому рівневі забезпеченості.

Аналіз в розрізі районів показує, що найкраще забезпечені рухомими формами фосфору сільськогосподарські угіддя Калуського, Коломийського та Івано-Франківського районів. Найнижчий вміст рухомих форм цього елемента у Верховинському районі.

Серед обстежених угідь області середньозважений вміст рухомих сполук калію за методом Кірсанова становить 131 мг/кг ґрунту, що відповідає підвищеному рівню забезпеченості.

Основними чинниками антропогенного впливу на земельні ресурси області є сільське господарство, промисловість та транспорт.

У розрізі районів найкраща забезпеченість цим елементом у Коломийському (167 мг/кг ґрунту) та Калуському (133 мг/кг ґрунту) районах. Найнижчий вміст рухомих сполук калію у Верховинському та Надвірнянському районах. Тут переважають ґрунти із низьким та середнім умістом рухомих сполук калію.

Отже, для збереження та підвищення родючості ґрунтів та їх охорони в області необхідно впроваджувати науково обґрунтовані системи і технології використання добрив, хімічних меліорантів на основі даних агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення, що передбачено заходами Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області, приведеними в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8. Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, спрямовані на зменшення деградації земельних ресурсів області

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Створено рекреаційно-туристичну парково-відпочинкову зону	1
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1

Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.7. Розроблення містобудівної документації та впровадження сучасних практик містопланування з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Розроблення та оновлення містобудівної документації	2026-2027	Розроблено та оновлено містобудівну документацію населених пунктів	22
2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення	Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність реконструйованих каналізаційних мереж і колекторів, м	2260
	Забезпечення будівництва каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність побудованих каналізаційних мереж та колекторів, м	76222
	Реалізація проєктів з реконструкції очисних споруд	2026-2027	Площа реконструйованих каналізаційних споруд, км ²	15000
2.5.11. Забезпечення розвитку благоустрою населених пунктів громад	Благоустрій парків та скверів	2026-2026	Благоустрій та відновлення історичного значення парків	18
	Створення скверів та зелених зон	2027-2027	Озеленена зона в межах міста	1
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування				
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС				
3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів відновлення та розвитку територій, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та затвердження актуальної картографічної основи	Розроблення стратегій розвитку територіальних громад	2026-2027	Місцеві стратегії розвитку	62
	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територіальних громад	2026-2027	Комплексні плани просторового розвитку	5
3.1.4. Створення умов для ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування різних рівнів, спрямованої на комплексний розвиток області	Залучення громадських організацій органів місцевого самоврядування до визначення пріоритетів регіонального розвитку, формування стратегічних документів розвитку	2026-2027	Проведено заходи із залученням органів місцевого самоврядування	6

Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області				
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону				
4.1.1. Забезпечення всеохоплюючої стійкості регіону для найбільш важливих сфер, зокрема, економічної, енергетичної, інформаційної, кібернетичної, екологічної, продовольчої, охорони здоров'я, освіти і культури	Проведення/участь у форумах, конференціях, тренінгах стійкості	2026-2027	Кількість заходів стійкості	4
Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.1. Запобігання настанню та ліквідація наслідків стихійних лих, зокрема повені та паводки	Будівництво берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність збудованих берегоукріплень, м	2678
	Будівництво водозахисних дамб	2026-2027	Протяжність збудованих дамб, м	16410
	Проведення реконструкції берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність відремонтованих берегоукріплень, м	15731
	Проведення реконструкції водозахисних дамб	2026-2027	Відновлено дамби, м	186
4.2.2. Покращення екологічної ситуації в зоні діяльності Калуського гірничо-промислового району	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації Калуського гірничо-промислового району	2026-2027	Звіт з геодезичних і еколого-геофізичних спостережень	1
4.2.5. Стимулювання заходів із створення лісів на землях усіх форм власності, збереження самосійних лісів, виділення придатних для заліснення земель, закріплення за постійними користувачами захисних насаджень лінійного типу та лісів, що не надані у користування	Реалізація програм відновлення самостійних лісів	2026-2027	Збережена площа самосійних лісів, га	100
4.2.6. Збереження та розширення природних територій та об'єктів природо-заповідного фонду	Створення об'єктів природо-заповідного фонду та збереження природних територій	2026-2027	Площа природоохоронних територій, га	17
		2026-2027	Об'єктів ПЗФ	49
4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації в області	2026-2027	Придбані пости моніторингу якості атмосферного повітря	3
4.2.10. Формування системи управління відходами, зокрема запровадження роздільного збирання побутових відходів	Будівництво полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Площа збудованого полігону ТПВ, га	3

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Будівництво сміттєпереробного заводу	2026-2027	Сміттєпереробні заводи	3
	Впровадження інфраструктури для роздільного збору та переробки твердих побутових відходів	2026-2027	Встановлені майданчики для роздільного збору ТПВ	34
		2026-2027	Лінії сортування ТПВ	1
	Очищення та відновлення земель після експлуатації сміттєзвалищ	2026-2027	Рекультивовано закритих сміттєзвалищ, га	14
	Придбання спеціалізованої техніки для збору, вивезення і захоронення побутових відходів	2026-2027	Придбано спец автомобілі для збору і вивозу ТПВ	15
	Проведення реконструкції полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Рекультивация полігону ТПВ	1

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Виходячи з того, що План реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки містить заходи, спрямовані на охорону земель, його затвердження сприятиме розробці схем землеустрою, ТЕО використання і охорони земель та впровадження таких заходів з охорони земель як проектів землеустрою, що позитивно впливатиме на умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я.

Надра. Сировинна база області складається з корисних копалин паливно-енергетичного напрямку (газ, нафта, конденсат, торф), сировина для виробництва будівельних матеріалів, підземні води та грязі, гірничо-хімічні корисні копалини (кам'яна, калійна та магнієва солі, карбонатна сировина для вапнування кислих ґрунтів, карбонатна сировина для цукрової промисловості, сірка), гірничорудні корисні копалини.

За утворенням та накопиченням відходів. На сьогодні надзвичайно важливі нововведення та реформи у сфері управління відходами, адже Верховною Радою України прийнятий новий рамковий закон «Про управління відходами», який набув чинності 9 липня 2023 року, і регулює відносини, пов'язані із запобіганням утворенню та з управлінням відходами, що утворюються в Україні, а також з управлінням відходами, що перевозяться через територію України, вивозяться за її межі та ввозяться в Україну з метою відновлення, у т.ч. рециклінгу.

На виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 р., затвердженої розпорядженням КМУ від 8 листопада 2017 р. №820-р, та Національного плану управління відходами до 2033 р., затвердженого розпорядженням КМУ від 27.12.2024 р. №1353-р, в області розроблено Регіональний план управління відходами Івано-Франківської області на період до 2034 р.

Метою Регіонального плану управління відходами є створення та забезпечення належного функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля, зумовленого утворенням відходів, шляхом дотримання ієрархії управління відходами, з урахуванням економічних можливостей як держави, області, громад, так і основних утворювачів відходів.

Унікальні природні та кліматичні умови області, вразливість екосистем викликають необхідність запровадження заходів у сфері управління відходами Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області, що передбачають зменшення утворення та удосконалення управління безпечним поводженням з відходами в області, серед яких:

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

1.Захист водних об'єктів від засмічення і забруднення промисловими та побутовими стоками;

2.Вирішення проблеми переробки та зберігання побутових відходів;

3.Будівництво та введення в експлуатацію об'єктів з переробки промислових та побутових відходів згідно з регіональним планом управління відходами Івано-Франківської області на період до 2034 р. (таблиця 3.9).

Таблиця 3.9. Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, що спрямовані на зменшення утворення та удосконалення управління безпечним поводженням з відходами в області

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Створено рекреаційно-туристичну парково-відпочинкову зону	1
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення	Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність реконструйованих каналізаційних мереж і колекторів, м	2260
	Забезпечення будівництва каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність побудованих каналізаційних мереж та колекторів, м	76222
	Реалізація проєктів з реконструкції очисних споруд	2026-2027	Площа реконструйованих каналізаційних споруд, км ²	15000
2.5.11. Забезпечення розвитку благоустрою населених пунктів громад	Благоустрій парків та скверів	2026-2026	Благоустрій та відновлення історичного значення парків	18
	Створення скверів та зелених зон	2027-2027	Озеленена зона в межах міста	1

Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування				
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС				
3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів відновлення та розвитку територій, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та затвердження актуальної картографічної основи	Розроблення стратегій розвитку територіальних громад	2026-2027	Місцеві стратегії розвитку	62
	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територіальних громад	2026-2027	Комплексні плани просторового розвитку	5
3.1.4. Створення умов для ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування різних рівнів, спрямованої на комплексний розвиток області	Залучення громадських організацій органів місцевого самоврядування до визначення пріоритетів регіонального розвитку, формування стратегічних документів розвитку	2026-2027	Проведено заходи із залученням органів місцевого самоврядування	6
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області				
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону				
4.1.1. Забезпечення всеохоплюючої стійкості регіону для найбільш важливих сфер, зокрема, економічної, енергетичної, інформаційної, кібернетичної, екологічної, продовольчої, охорони здоров'я, освіти і культури	Проведення/участь у форумах, конференціях, тренінгах стійкості	2026-2027	Кількість заходів стійкості	4
Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації в області	2026-2027	Придбані пости моніторингу якості атмосферного повітря	3
4.2.9. Здійснення заходів з адаптації до змін умов клімату	Забезпечення модернізації житлово-комунальної інфраструктури	2026-2027	Спеціалізована техніка для обслуговування населених пунктів	2
4.2.10. Формування системи управління відходами, зокрема запровадження роздільного збирання побутових відходів	Будівництво полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Площа збудованого полігону ТПВ, га	3
	Будівництво сміттєпереробного заводу	2026-2027	Сміттєпереробні заводи	3
	Впровадження інфраструктури для роздільного збору та переробки твердих побутових відходів	2026-2027	Встановлені майданчики для роздільного збору ТПВ	34

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

		2026-2027	Лінії сортування ТПВ	1
	Очищення та відновлення земель після експлуатації сміттєзвалищ	2026-2027	Рекультивовано закритих сміттєзвалищ, га	14
	Придбання спеціалізованої техніки для збору, вивезення і захоронення побутових відходів	2026-2027	Придбано спец автомобілі для збору і вивозу ТПВ	15
	Проведення реконструкції полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Рекультивация полігону ТПВ	1

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Тому, що План реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки включає заходи, що передбачають зменшення утворення та удосконалення управління безпечним поводженням з відходами, його затвердження сприятиме більш ефективному управлінню відходами в області, зменшенню їх утворення, що буде сприяти поліпшенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я.

Щодо еколого небезпечних об'єктів області та безпеки життєдіяльності. В області наявна низка підприємств, які в процесі своєї діяльності, природних чи соціальних умов характеризуються певним рівнем екологічного ризику, і, таким чином, створюють потенційну або пряму загрозу для довкілля, життя та здоров'я людини, серед яких 14 суб'єктів господарювання (власників), які проваджують діяльність з використанням джерел іонізуючого випромінювання (далі – ДІВ).

Зокрема, радіаційних аварій або випадків, пов'язаних з провадженням суб'єктами діяльності з використання радіоактивних матеріалів (радіонуклідних ДІВ) на території області у 2024 році не зафіксовано.

На території Івано-Франківської області відсутні радіоактивні відходи.

Унікальні природні та кліматичні умови області, вразливість екосистем викликають необхідність запровадження заходів з техногенної та екологічної безпеки Плану реалізації Стратегії розвитку івано-Франківської області на 2021-2027 роки, серед яких:

- 1.Захист екологічно небезпечних об'єктів області від руйнування внаслідок військової агресії РФ та ліквідація наслідків таких руйнувань;
- 2.Очищення та берегоукріплювальні роботи на річках та водосховищах області;
- 3.Реалізація заходів із запобігання наслідків шкідливої дії вод (паводків, повеней), а також підтоплення території;
- 4.Захист водних об'єктів від засмічення і забруднення промисловими та побутовими стоками, реконструкція і капітальний ремонт діючих очисних споруд, будівництво нових очисних споруд у населених пунктах та на підприємствах, де вони відсутні або малопотужні;
- 5.Розробка і запровадження ефективного механізму збереження родовищ прісних і мінеральних вод, забезпечення населення якісною питною водою, особливо у сільських населених пунктах;
- 6.Проведення протипожежних заходів в місцях самозаймання торфовищ;
- 7.Вирішення проблеми переробки та зберігання ПВ, будівництво та введення в експлуатацію об'єктів переробки промислових та побутових відходів згідно Регіонального плану управління відходами Івано-Франківської області на період до 2034 р. (табл. 3.10).

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Таблиця 3.10. Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, спрямовані на зменшення ризиків експлуатації еколого небезпечних об'єктів області та безпеки життєдіяльності

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення	Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність реконструйованих каналізаційних мереж і колекторів, м	2260
	Виконання капітального ремонту систем водопостачання	2026-2027	Довжина реконструйованих водопроводів, м	60625
		2026-2027	Об'єм реконструйованих резервуарів, м ³	740000
	Забезпечення будівництва каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність побудованих каналізаційних мереж та колекторів, м	76222
	Забезпечення будівництва систем водопостачання	2026-2027	Об'єм побудованих резервуарів, м ³	14000
		2026-2027	Протяжність побудованих водопроводів, м	4239
	Реалізація проектів з реконструкції очисних споруд	2026-2027	Площа реконструйованих каналізаційних споруд, км ²	15000
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, "зеленого" розвитку області				
Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.1. Запобігання настанню та ліквідація наслідків стихійних лих, зокрема повені та паводки	Будівництво берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність збудованих берегоукріплень, м	2678
	Будівництво водозахисних дамб	2026-2027	Протяжність збудованих дамб, м	16410
	Проведення реконструкції берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність відремонтованих берегоукріплень м	15731

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Проведення реконструкції водозахисних дамб	2026-2027	Відновлено дамби, м	186
4.2.2. Покращення екологічної ситуації в зоні діяльності Калуського гірничо-промислового району	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації Калуського гірничопромислового району	2026-2027	Звіт з геодезичних і еколого-геофізичних спостережень	1
4.2.9. Здійснення заходів з адаптації до змін умов клімату	Забезпечення модернізації житлово-комунальної інфраструктури	2026-2027	Спеціалізована техніка для обслуговування населених пунктів	2
4.2.10. Формування системи управління відходами, зокрема запровадження роздільного збирання побутових відходів	Будівництво полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Площа збудованого полігону ТПВ, га	3
	Будівництво сміттєпереробного заводу	2026-2027	Сміттєпереробні заводи	3
	Очищення та відновлення земель після експлуатації сміттєзвалищ	2026-2027	Рекультивовано закритих сміттєзвалищ, га	14
	Проведення реконструкції полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Рекультивация полігону ТПВ	1
Оперативна ціль 4.4. Забезпечення фізичної безпеки мешканців в регіоні				
4.4.5. Сприяння утворенню органами місцевого самоврядування та забезпечення функціонування у територіальних громадах пожежно-рятувальних підрозділів місцевої та добровільної пожежної охорони (зокрема у складі центрів безпеки)	Проведення реконструкції та модернізації протипожежної інфраструктури	2026-2027	Заміна підземних гідрантів на наземні	11

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Затвердження Плану заходів з реалізації Стратегії сприятиме підвищенню техногенної та екологічної безпеки в області, в т.ч. на об'єктах, що становлять підвищену екологічну небезпеку, що буде сприяти поліпшенню умов життєдіяльності населення та його здоров'я.

За біологічним та ландшафтним різноманіттям. Пріоритетами в напрямку відтворення водно-болотних систем на території Івано-Франківської області є виявлення і забезпечення охорони цінних об'єктів, а також екологічно безпечне використання їх ресурсів.

У водно-болотних угіддях міжнародного значення в долині річки Дністер зустрічаються 205 видів птахів, з яких 113 – гніздиться, 9 - занесені до Червоного списку Всесвітнього союзу охорони природи, 24 – до Червоної книги України, 57 – до Боннської конвенції про охорону мігруючих видів.

В Буго-Деснянському загально-зоологічному заказнику гніздиться велика колонія сірої чаплі; в Зрагському загально-зоологічному заказнику зростають сальвінія плаваюча, зозулинець блощичний, зустрічаються ходуличник, колпиця, коровайка; в гідрологічному заказнику на землях Барської міської ради гніздяться лиска, чирок, пастушок, бугай, очеретянка, кілька видів норців, крячки, чаплі; з тварин – ондатра, видра, ласка.

Відповідно статті 30 ЗУ «Про рослинний світ» та статті 44 ЗУ «Про тваринний світ» з метою охорони та відтворення видів рослин та тварин, які не занесені до Червоної книги України, але є рідкісними або такими, що перебувають під загрозою зникнення з території Івано-

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Франківської області, рішенням 34-ї сесії 5-го скликання Івано-Франківської обласної ради затверджено загальний перелік рідкісних та зникаючих видів судинних рослин і тварин, які потребують охорони.

На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення, в тому числі, що входять до екологічної мережі Івано-Франківської області, забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням.

Об'єкти Смарагдової мережі та водно-болотні угіддя міжнародного значення. В області розташовані 6 об'єктів Смарагдової мережі та 4 ВБУ міжнародного значення.

На даний час проект Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки не містить заходів, які передбачають конкретну діяльність на територіях Смарагдової мережі. У випадку реалізації проектів Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії, які будь-яким чином могли би здійснювати вплив на об'єкти Смарагдової мережі, вони мають пройти оцінку впливу на довкілля до початку планової діяльності. На даний час інформація про такі проекти відсутня.

Екомережа. Програмою розвитку регіональної екологічної мережі Івано-Франківської області прогнозується збільшення частки природно-заповідних земель, що дасть можливість забезпечити збереження та відтворення генетичного, видового та ландшафтного різноманіття. Решта територій, що передбачається включити до регіональної екологічної мережі, виконуватимуть функції екологічних коридорів, буферних зон, зон відтворення природної рослинності.

Потребують постійної уваги та фінансування відтворення лісів та рекультивациі порушених внаслідок видобутку корисних копалин земель, запобігання поширенню осередків усихання лісових насаджень.

Тому План реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки включає заходи, що передбачають збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, природно-заповідного фонду, Смарагдової та екологічної мереж, водно-болотних угідь міжнародного значення, лісових та інших зелених насаджень.

Таблиця 3.11. Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, спрямовані на збереження біорізноманіття Івано-Франківської області

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Рекреаційно-туристична парково-відпочинкова зона	1
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.7. Розроблення містобудівної документації та впровадження сучасних практик містопланування з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Розроблення та оновлення містобудівної документації	2026-2027	Розроблено та оновлено містобудівну документацію н.п.	22

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

2.5.11. Забезпечення розвитку благоустрою населених пунктів громад	Благоустрій парків та скверів	2026-2026	Благоустрій та відновлення історичного значення парків	18
	Створення скверів та зелених зон	2027-2027	Озеленена зона в межах міста	1
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування				
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС				
3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів відновлення та розвитку території, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та затвердження актуальної картографічної основи	Розроблення стратегій розвитку територіальних громад	2026-2027	Місцеві стратегії розвитку	62
	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територіальних громад	2026-2027	Комплексні плани просторового розвитку	5
3.1.4. Створення умов для ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування різних рівнів, спрямованої на комплексний розвиток області	Залучення громадських організацій органів місцевого самоврядування до визначення пріоритетів регіонального розвитку, формування стратегічних документів розвитку	2026-2027	Проведено заходи із залученням органів місцевого самоврядування	6
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області				
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону				
4.1.1. Забезпечення всеохоплюючої стійкості регіону для найбільш важливих сфер, зокрема, економічної, енергетичної, інформаційної, кібернетичної, екологічної, продовольчої, охорони здоров'я, освіти і культури	Проведення/участь у форумах, конференціях, тренінгах стійкості	2026-2027	Кількість заходів стійкості	4
Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.5. Стимулювання заходів із створення лісів на землях усіх форм власності, збереження самосійних лісів, виділення придатних для заліснення земель, закріплення за постійними користувачами захисних насаджень лінійного типу та лісів, що не надані у користування	Реалізація програм відновлення самостійних лісів	2026-2027	Збережена площа самосійних лісів, га	100
	4.2.6. Збереження та розширення природних територій та об'єктів природо-заповідного фонду	Створення об'єктів природо-заповідного фонду та збереження природних територій	2026-2027	Площа природоохоронних територій, га
2026-2027			Об'єктів природно-заповідного фонду	49

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації в області	2026-2027	Придбані пости моніторингу якості атмосферного повітря	3
--	---	-----------	--	---

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Матеріальні активи та об'єкти культурної спадщини. Важливо здійснювати повоєнну відбудову матеріальних активів, дотримуючись принципів «відбудувати краще» та «відбудувати екологічніше», що насамперед означає нижчі обсяги викидів від самого процесу відбудови, а також від відбудованих об'єктів у майбутньому - об'єктів інфраструктури, будинків, промисловості, сільського господарства. Відповідні принципи вже сьогодні повинні закладатися в усі проекти відновлення, для реалізації яких область потребуватиме залучення міжнародних грантів, гарантій та інвестицій. Проекти з відбудови інфраструктурних та енергетичних об'єктів, будівель повинні бути пріоритетом.

При цьому для збереження культурної спадщини та матеріальних активів і об'єктів в проекті Плану з реалізації Стратегії передбачені заходи, представлені в таблиці 3.12..

Таблиця 3.12. Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, спрямовані на збереження матеріальних активів та об'єктів культурної спадщини Івано-Франківської області

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.2 Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки				
1.2.7. Сприяння діяльності виробників крафтової, локальної та органічної продукції, підтримка креативних індустрій	Запуск Центру Карпатської культури в місті Косові для підтримки релокованого бізнесу та стимулювання розвитку креативних індустрій у регіоні	2026-2027	Створено центр для розвитку креативних індустрій	1
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Реалізація проекту «Карпатські вузькоколійки – подорож слідами Карпатських лісових залізниць»	2026-2027	Сучасний музей залізничного вокзалу «Вокзал вузькоколійки»	1
	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Створено рекреаційно-туристичну парково-відпочинкову зону	1
	Розвиток туристичної інфраструктури Дністровського каньйону шляхом облаштування оглядових майданчиків	2026-2027	Облаштовано у межах Дністровського каньйону площадку для оглядових майданчиків	3

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Облаштування оглядових веж на туристичних маршрутах Дністровського каньйону	2026-2027	Збудовано оглядові вежі	3
1.3.3. Забезпечення збереження (консервації) і ревіталізації об'єктів природної та культурної спадщини	Сприяння збереженню культурної спадщини	2026-2027	Кількість об'єктів пам'яток архітектури на яких проведено заходи з ревіталізації, консервації	3
	Збереження та популяризація унікальності культурної спадщини – ресурс для розвитку громад Прикарпаття	2026-2027	Кількість впроваджених сучасних цифрових технологій, інноваційних культурних продуктів	6
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1
	Створення мистецького хабу «Бойківська етноробітня»	2026-2027	Створено мистецький хаб	1
	Будівництво туристично-мистецького центру «Дзбан» в селі Старий Косів	2026-2027	Збудовано туристично-мистецький центр	1
	Створення планетарію як туристичної та інтерактивної науково-освітньої локації	2026-2027	Створено планетарій	1
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.3. Підвищення якості надання освітніх, медичних послуг та рівня розвитку спорту та культури				
2.3.14. Формування оптимальної та інклюзивної мережі закладів культури і публічних бібліотек, яка задовольнятиме потреби різних груп населення	Створення центрів культурного розвитку	2026-2027	Площа центрів культурного розвитку, кв. м	400
2.3.15. Здійснення заходів з охорони та збереження культурної спадщини	Здійснення реставраційних робіт на культурних пам'ятках	2026-2027	Проведена реставрація пам'яток архітектури	3
	Оновлення та модернізація закладів культури та мистецтва	2026-2027	Модернізовано закладів культури	12

		2026-2027	Площа капітально відремонтованих приміщень культурно-мистецького центру, м ²	749
		2026-2027	Капітальний ремонт культурно-мистецьких центрів	103
		2026-2027	Капітальний ремонт музеїв та історичних центрів	1
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, “зеленого” розвитку області				
Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.9. Здійснення заходів з адаптації до змін умов клімату	Забезпечення модернізації житлово-комунальної інфраструктури	2026-2027	Спеціалізована техніка для обслуговування населених пунктів	2

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Тому затвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії призведе до збільшення площ ПЗФ, сприятиме збереженню територій Смарагдової мережі, ВБУ міжнародного значення, об'єктів культурної спадщини та матеріальних активів, міграційних маршрутів фауни, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних з функціонуванням природоохоронних територій.

Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки. Групою інфекційних захворювань з найбільшими показниками реєстрації як в Україні, так і в Івано-Франківській області є гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ), які помітно перевищують показник України (в 1,5 рази). Серед інших респіраторних інфекцій в області високі показники вітряної віспи та скарлатини (вдвічі вище, ніж в цілому в Україні). Захворюваність на грип в 3 рази менше, ніж загалом в Україні. Стан захворюваності на кишкові інфекції в області дещо більший, ніж в цілому в Україні по гострим кишковим інфекціям (ГКІ) невстановленої етіології, але за іншими кишковими інфекціями він менший, ніж загальноукраїнський рівень. Захворюваність на зоонозні сальмонельози в 4 рази менша, ніж в цілому в Україні.

Зоонозна хвороба Лайма дещо менше показника України, а лептоспіроз – майже вдвічі більше. Аскаридоз в регіоні має показник захворюваності в 5,6 рази більший, ніж в цілому в Україні.

Кількість спалахів інфекційних захворювань в Івано-Франківській області більше ніж вдвічі перевищує частку населення області від загальної кількості населення України. Інтенсивність спалахів інфекційних хвороб в Івано-Франківській області суттєво відрізняється від загального в Україні в гірший бік.

В Івано-Франківській обл. захворюваність на туберкульоз (ТБ) (нові випадки + рецидиви) та смертність від нього нижчі, ніж в цілому в Україні. Також захворюваність на ТБ у поєднанні з ВІЛ-інфекцією майже вчетверо нижче, ніж загальна в Україні. При цьому

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

показник захворюваності на ТБ в області серед дитячого населення (0-14 років) в рази менший, ніж загальноукраїнський показник дитячої ТБ-захворюваності.

Нижчі показники інцидентності та смертності в області в порівнянні із загальноукраїнськими показниками корелюють з тим фактом, що показники ефективності лікування ТБ практично не відрізняються (або мало відрізняються) від аналогічних загальнонаціональних показників.

В Івано-Франківській області епідемічна ситуації з вакцино-керованих інфекцій найбільш несприятливою є по туберкульозу, хоча показник захворюваності в області дещо менше загального показника по Україні.

Щодо інших вакцино-керованих інфекцій, то ситуація в області відносно сприятлива.

Порівняно із загальними показниками по Україні в Івано-Франківській області досить низькі показники охоплення щепленнями – лише за одним щепленнями, що передбачені календарем щеплень, - проти кору, паротиту, краснухи (КПК-1), рівень охоплення більше 90%, а за іншими щепленнями охоплення в області знаходиться на рівні 55,5–86,6%.

Серед виявлених нових випадків захворювань на злоякісні новоутворення майже однакова кількість як жінок, так й чоловіків, але серед померлих більше чоловіків. Це може вказувати на більш пізнє звернення чоловіків за медичною допомогою.

Обтяжуючим фактором для лікування є виявлення злоякісних новоутворень на пізніх стадіях.

Івано-Франківська область забезпечена медичною інфраструктурою та медичними кадрами, оскільки всі показники частки ресурсів охорони здоров'я та діяльності медичних закладів області більші частки кількості населення області в структурі населення України, але, ймовірно, тягар на систему громадського здоров'я області має відчутну тенденцію до зростання у зв'язку з повномасштабною війною з РФ та викликаним нею притоком населення з окупованих та прифронтових територій.

Таким чином можна вважати, що в Івано-Франківській області прийнятний рівень готовності медичної інфраструктури до пандемічних загроз, але є необхідність у розвитку та подальшому нарощуванні протипандемічного потенціалу системи громадського здоров'я області.

При плануванні в регіоні протиепідемічних та профілактичних заходів щодо найпоширеніших інфекційних хвороб потрібно враховувати строкатість проявів епідемічного процесу та застосовувати диференційований підхід.

Враховуючи, що в Україні в цілому наявні високі показники захворюваності на соціально небезпечні інфекційні хвороби, вимагає впровадження нових та посилення вже існуючих профілактичних програм для зменшення захворюваності та тягаря соціально значущих інфекцій для населення області.

Як і в переважній більшості областей, в Івано-Франківській області необхідне підвищення охоплення щепленнями дітей, оскільки охоплення по переважній більшості щеплень коливається в межах лише 55,5–86,6%.

Доцільне інтегрування в діяльність первинної ланки охорони здоров'я послуг з планування сім'ї, антенатального догляду, а також медико-соціальних послуг для підлітків та молоді з використанням принципу «дружнього підходу».

Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, спрямовані на поліпшення життєдіяльності та здоров'я населення, представлені в таблиці 3.13.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Таблиця 3.13. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, спрямовані на поліпшення життєдіяльності та здоров'я населення області

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Створено рекреаційно-туристичну парково-відпочинкову зону	1
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1
1.3.5. Сприяння належному облаштуванню туристичних маршрутів та об'єктів туристичних відвідувань, їх цифровізації, створенню комфортних, безпечних, безбар'єрних умов для екскурсантів і туристів	Створення веломаршрутної інфраструктури у громадах області	2026-2026 2026-2026 2026-2027	Відкрито веломаршрути Протяжність облаштованих велодоріжок, тротуарів, м Протяжність прокладених туристичних маршрутів, м	3 5800 150000
1.3.6. Сприяння створенню мережі туристичних кластерів, організацій з менеджменту і маркетингу дестинацій для реалізації спільних маркетингових ініціатив стейкхолдерів туризму	Створення та управління туристичними кластерами	2026-2027	Проведено фестивалів, промоційних заходів	3
1.3.7. Сприяння формуванню локальних туристичних брендів та популяризації туристичного потенціалу регіону і територіальних громад, зокрема з використанням цифрових технологій	Проведення конкурсу студентських туристичних проєктів і стартапів	2026-2027	Кількість підтриманих стартапів	8
	Створення і підтримка цифрових продуктів. Просування туристичних ресурсів у мережі Інтернет та соціальних медіа	2026-2027	Кількість створених цифрових продуктів	5
1.3.8 Проведення промоційних заходів (фестивалів, ярмарків та ін.), створення умов для організації етно- і гастротурів, залучення крафтових виробників до туристичних маршрутів	Організація і сприяння проведенню ознайомлювальних турів, інших рекламних, інформаційних акцій для суб'єктів туристичної діяльності, засобів масової інформації, блогерів	2026-2027	Кількість проведених заходів	10
1.3.9. Проведення навчальних і просвітницьких заходів для стейкхолдерів туризму	Організація та сприяння проведенню навчальних і просвітницьких заходів (семінари, тренінги тощо)	2026-2027	Кількість проведених навчальних заходів	6

Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.1. Відновлення та соціально-економічний розвиток гірських та сільських населених пунктів				
2.1.1. Здійснення першочергових заходів з безпеки життєдіяльності, відновлення та стимулювання економічної активності в територіальних громадах	Встановлення камер відеофіксації та відеоспостереження	2026-2027	Встановлено камери відеоспостереження	18
2.1.2. Визначення пріоритетних напрямів сталого розвитку гірських та сільських територій, створення необхідних умов для комплексного розв'язання наявних проблем в економічній, інфраструктурній, соціальній сферах	Реалізація комплексної програми розвитку агропромислового комплексу та сільських територій Івано-Франківської області на 2026-2030 роки	2026-2027	Кількість профінансованих проєктів, спрямованих на розвиток агропромислового комплексу	20
Оперативна ціль 2.2. Забезпечення доступу населення громад до якісних адміністративних послуг та соціальних послуг				
2.2.1. Сприяння підвищенню спроможності мережі центрів надання адміністративних послуг та забезпечення якісного надання послуг суб'єктам звернення	Виконання капітального ремонту центрів надання адміністративних послуг	2026-2027	Площа приміщень ЦНАПів, в яких проведено капітальні ремонти, кв. м	292
2.2.5. Формування системи надання соціальних послуг відповідно до потреб населення шляхом модернізації наявних і запровадження нових видів соціальних послуг з урахуванням гендерних особливостей	Реалізація обласної комплексної програми соціального захисту населення Івано-Франківської області	2026-2027	Забезпечено надання 80 % осіб різних видів соціальних послуг з урахуванням гендерних особливостей	80
	Будівництво житлового корпусу на території Делятинського психоневрологічного інтернату	2026-2027	Площа побудованого житлового корпусу психоневрологічного інтернату, кв. м	280
	Придбання спеціально обладнаних автомобілів для Центрів надання соціальних послуг громад	2026-2027	Спеціальні автомобілі для надання соціальних послуг, %	2

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

2.2.6. Сприяння утворенню органами місцевого самоврядування та забезпечення функціонування у територіальних громадах надавачів соціальних послуг	Забезпечення надання соціальних послуг особам/сім'ям відповідно до визначених потреб, зокрема шляхом залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору	2026-2027	Забезпечено надання соціальних послуг 80 % осіб/сімей, які їх потребували	80
2.2.8. Створення умов для надання соціально спрямованих дорадчих послуг населенню, ветеранам(-кам) та членам їх сімей, внутрішньо переміщеним особам	Проведення оцінювання індивідуальних потреб внутрішньо переміщених осіб та забезпечення надання їм соціальних послуг з урахуванням виявлених потреб	2026-2027	Отримані соціальні послуги внутрішньо переміщеними особами, % від потреб	80
Оперативна ціль 2.3. Підвищення якості надання освітніх, медичних послуг та рівня розвитку спорту та культури				
2.3.6. Забезпечення функціонування спроможної системи громадського здоров'я в області та територіальних громадах	Формування регіональної Стратегії громадського здоров'я Івано-Франківської області	2026-2027	Стратегія громадського здоров'я Івано-Франківської області	1
	Придбання нового медичного обладнання	2026-2027	Медичне обладнання	20
	Виконання капітального ремонту об'єктів медичної інфраструктури	2026-2027	Площа медичних закладів, в яких проведено капітальний ремонт, кв. м	14 463
		2026-2027	Капітальні ремонти медичних закладів	7
2.3.7. Організація спроможної мережі кластерних та надкластерних закладів охорони здоров'я, зокрема із створенням реабілітаційних відділень	Будівництво нових закладів охорони здоров'я	2026-2027	Площа створених реабілітаційно-діагностичних центрів, м ²	1 064
2.3.9. Забезпечення надання якісних медичних послуг у сфері охорони материнства і дитинства	Покращення матеріально-технічного забезпечення закладів охорони материнства і дитинства	2026-2027	Забезпечені новим обладнанням медичні заклади материнства і дитини	1
	Забезпечення закладів охорони материнства і дитинства необхідним технічним обладнанням	2026-2027	Забезпечені новим обладнанням дитячі медичні заклади	8

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

2.3.11. Забезпечення розвитку фізичної культури та спорту, зокрема інклюзивної спортивної інфраструктури	Залучення інвестицій для проведення спортивних змагань	2026-2027	Кількість проведених спортивних заходів	6
	Проведення реконструкції об'єктів спортивної інфраструктури	2026-2027	Пропускна спроможність реконструйованого комплексу ДЮСШ	250
		2026-2027	Площа спортивних комплексів, в яких проведено капітальний ремонт, м ²	8200
		2026-2027	Капітальний ремонт спортивних залів	2
		2026-2027	Капітальний ремонт спортивних комплексів	1
		2026-2026	Капітальний ремонт спортивних майданчиків	2
		2026-2026	Капітальний ремонт спортивного стадіону	1
		2026-2027	Площа збудованого спортивного комплексу, кв. м	4321
		2026-2027	Площа побудованих спортивних залів, кв. м	3 522
	Сприяння будівництву нових об'єктів спортивної інфраструктури	2026-2027	Площа побудованого відпочинково-спортивного водного комплексу, га	2
		2026-2027	Нові спортивні зали	6
		2026-2027	Нові футбольні поля	1
		2026-2027	Спортивні майданчики	3

Оперативна ціль 2.4. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів і представників інших вразливих груп				
2.4.1. Створення на місцевому та регіональному рівні умов для ефективної реадaptaції та соціально-економічної реінтеграції ветеранів/-ок війни	Проведення реконструкції соціального житла	2026-2027	Площа збільшення фонду соціального житла, кв. м	1778
	Створення та розвиток центрів соціальної допомоги	2026-2027	Створено інклюзивні хаби	1
2.4.2. Забезпечення функціонування реабілітаційних центрів для учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, а також з надання допомоги дітям та, в тому числі, надання абілітаційної та реабілітаційної допомоги дітям з інвалідністю	Сприяння створенню закладів з надання реабілітаційних послуг	2026-2027	Створено реабілітаційні центри	6
2.4.3. Забезпечення доступності психологічної допомоги та підтримки ментального здоров'я	Створення центрів ментального здоров'я	2026-2027	Центри ментального здоров'я	4
	Створення центрів психологічної допомоги	2025	Площа центрів психологічної допомоги, м ²	4692
		2026-2027	Центри психологічної допомоги	1
2.4.4. Створення інклюзивного та безбар'єрного середовища в територіальних громадах	Забезпечення фізичної доступності закладів освіти для учасників освітнього процесу з урахуванням принципів безбар'єрності	2026-2027	Доступність для закладів середньої освіти, маломобільних груп населення, %	80
2.4.8. Забезпечення вразливих категорій населення (насамперед ВПО) соціальним житлом	Забезпечення ветеранів, учасників бойових дій, їх сімей житлом	2026-2027	Кількість осіб/сімей, забезпечених житлом	40
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення	Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність реконструйованих каналізаційних мереж і колекторів, м	2260
	Виконання капітального ремонту систем водопостачання	2026-2027	Довжина реконструйованих водопроводів, м	60625
		2026-2027	Об'єм реконструйованих резервуарів, м ³	740000

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Забезпечення будівництва каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність побудованих каналізаційних мереж та колекторів, м	76222
	Забезпечення будівництва систем водопостачання	2026-2027	Об'єм побудованих резервуарів, м ³	14000
		2026-2027	Протяжність побудованих водопроводів, м	4239
	Реалізація проектів з реконструкції очисних споруд	2026-2027	Площа реконструйованих каналізаційних споруд, км ²	15000
2.5.11. Забезпечення розвитку благоустрою населених пунктів громад	Благоустрій парків та скверів	2026-2026	Благоустрій та відновлення історичного значення парків	18
	Створення скверів та зелених зон	2027-2027	Озеленена зона в межах міста	1
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування				
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС				
3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів відновлення та розвитку територій, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та затвердження актуальної картографічної основи	Розроблення стратегій розвитку територіальних громад	2026-2027	Місцеві стратегії розвитку	62
	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територіальних громад	2026-2027	Комплексні плани просторового розвитку	5
3.1.4. Створення умов для ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування різних рівнів, спрямованої на комплексний розвиток області	Залучення громадських організацій, ОМС до визначення пріоритетів регіонального розвитку, формування стратегічних документів розвитку	2026-2027	Проведено заходи із залученням органів місцевого самоврядування	6
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, "зеленого" розвитку області				
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону				
4.1.1. Забезпечення всеохоплюючої стійкості регіону для найбільш важливих сфер, зокрема, економічної, енергетичної, інформаційної, кібернетичної, екологічної, продовольчої, охорони здоров'я, освіти і культури	Проведення/участь у форумах, конференціях, тренінгах стійкості	2026-2027	Кількість заходів стійкості	4

Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.2. Покращення екологічної ситуації в зоні діяльності Калуського гірничо-промислового району	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації Калуського гірничопромислового району	2026-2027	Звіт з геодезичних і еколого-геофізичних спостережень	1
4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням довкілля	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації в області	2026-2027	Пости моніторингу якості атмосферного повітря	3
Оперативна ціль 4.4. Забезпечення фізичної безпеки мешканців в регіоні				
4.4.1. Сприяння збільшенню фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Проведення реконструкції укриттів цивільного захисту	2026-2027	Захисні споруди цивільного захисту	3
	Створення нових укриттів цивільного захисту	2026-2027	Площа збудованих укриттів, кв. м	600
4.4.2. Сприяння розвитку систем оповіщення та інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій	Встановлення та модернізація систем оповіщення	2026-2027	Населених пунктів з удосконаленими централізованими системами оповіщення	48
4.4.3. Сприяння утворенню у територіальних громадах центрів безпеки як інтегрованих структур з єдиною комунікацією	Створення та розвиток центрів безпеки	2026-2027	Створено сучасні центри безпеки	3
4.4.5. Сприяння утворенню органами місцевого самоврядування та забезпечення функціонування у територіальних громадах пожежно-рятувальних підрозділів місцевої та добровільної пожежної охорони (зокрема у складі центрів безпеки)	Проведення реконструкції та модернізації протипожежної інфраструктури	2026-2027	Заміна підземних гідрантів на наземні	11
	Створення підрозділів пожежної охорони	2026-2027	Підрозділів пожежної охорони	4

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Крім розглянутих вище екологічних проблем для Івано-Франківської області актуальні ще й наслідки для довкілля та здоров'я населення від діяльності підприємств теплоенергетики, деревообробної промисловості, комунального господарства, транспорту, поводження з джерелами радіоактивного випромінювання,

демографічні зміни,

трудова міграція,

вікова нерівновага,

виклики, пов'язані з наданням робочих місць ВПО і зайнятістю, особливо в сільській місцевості,

дія природних стихійних сил,

відсутність належного приміщення для діяльності обласного перинатального центру для надання послуг у сфері охорони материнства і дитинства,

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки загрози воєнного характеру, викликані війною з росією.

Реалізація проекту Плану заходів з реалізації Стратегії має призвести до покращення життя та стану здоров'я населення. Його впровадження матиме прямий і тривалий позитивний вплив внаслідок впровадження заходів охорони здоров'я і забезпечення якісних і доступних медичних послуг, відкриття нових реабілітаційних відділень, удосконалення та впровадження ефективних форм залучення різних груп населення до регулярних занять фізичною культурою та спортом, створення нових об'єктів рекреаційної інфраструктури та підтримки розвитку рекреаційної діяльності, розвитку житлового будівництва, розширення органічного сільськогосподарського виробництва.

Непрямий позитивний вплив на здоров'я населення матимуть розвиток житлового будівництва, зменшення забруднення довкілля та збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. Ймовірний негативний вплив на здоров'я населення може мати збільшення обсягів виробництва промислової продукції, якщо таке збільшення призведе до зростання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Характеристика стану довкілля і здоров'я населення та ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення на території, які ймовірно зазнають впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2027 р. Територією, яка ймовірно зазнає впливу проекту Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 роки є вся область так як проект Стратегії розвитку охоплює область повністю.

Затвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки поліпшить екологічну ситуацію в області та матиме позитивний вплив на здоров'я мешканців області через:

- зменшення забруднення ґрунтів та удосконалення системи управління відходами на місцевому рівні;
- оновлення існуючих та створення нових зелених насаджень у межах населених пунктів області на землях відповідного призначення;
- збільшення біорізноманіття та асиміляційної спроможності біоценозів, збільшення природоохоронних територій та об'єктів;
- модернізацію об'єктів житлово-комунальної інфраструктури громад;
- ліквідацію витоків й втрат води з мереж централізованого водопостачання та водовідведення, а також потрапляння стічних вод в ґрунти і поверхневі води;
- реновації та створення зелених зон, дотримання нормативного санітарного та екологічного стану водних об'єктів, адаптацію населення до змін клімату;
- підвищення ефективності мережі закладів охорони здоров'я;
- поліпшення стану здоров'я населення внаслідок підвищення якості медичних послуг;
- підвищення енергоефективності комунальних будівель в області, в т.ч. закладів освіти і охорони здоров'я;
- покращення якості дорожнього покриття та дорожньої інфраструктури доріг перш за все місцевого та регіонального значення, на цьому фоні зменшуватиметься негативний вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення, що в подальшому призведе до підвищення рівня комфортності проживання.

Експертні висновки СЕО з впливу затвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на існуючі тенденції щодо скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; збереження наявного рівня чи зменшення забруднення поверхневих, підземних вод та джерел водопостачання області; збільшення розробок схем землеустрою та ТЕО використання і охорони земель та впровадження таких заходів з охорони земель та відновлення родючості ґрунтів як розробка проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь, створення захисних лісових насаджень, полезахисних лісових смуг, будівництво земляних валів (валів-рівчаків, валів-

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки (терас, валів-доріг), водоскидних споруд, лотків, перепадів, загат тощо, створення протиерозійних ставків–мулонакопичувачів, берегоукріплення для захисту сільгоспугідь; цілей і завдань, що передбачають зменшення утворення ПВ, удосконалення безпечного управління відходами; техногенної та екологічної безпеки, в т.ч. ситуацій на об'єктах, що становлять підвищену екологічну небезпеку, що буде сприяти поліпшенню стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, представлена в таблиці 3.14.

Таблиця 3.14. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

№ з/п	Вплив	Рівень та спрямованість впливу
1. Повітря. Чи може реалізація проекту Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
1.	Збільшення кількості викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?	+
2.	Збільшення кількості викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	+
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?	+
4.	Появу джерел неприємних запахів?	+
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?	-
2. Водні ресурси. Чи може реалізація проекту Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води або ж погіршення якості поверхневих вод	+
7.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?	-
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?	+
9.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?	+
10.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?	+
11.	Зменшення обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?	-
12.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?	-
13.	Зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населення?	-
14.	Появу для людей і матеріальних об'єктів загроз пов'язаних з водою, наприклад, паводків або підтоплення?	-
3. Земельні ресурси. Чи може реалізація проекту Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
15.	Погіршення структури земельного фонду, чинної або планованої практики використання земель?	-
16.	Конфлікти з прийнятими екологічними планами або цілями області, яка мешкає на території впровадження ініціативи?	—
17.	Конфлікт з прийнятим генеральним планом територіального розвитку?	—
4. Відходи. Чи може реалізація проекту Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
18.	Збільшення кількості утворюваних ПВ?	+
19.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?	+
20.	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?	+
21.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів управління відходами?	-
22.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?	-

23.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?	+
5. Природні ресурси. Чи може реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
24.	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?	+
6. Населення. Чи може реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
25.	Зміни в розміщенні, розповсюдженні, щільності або рівні відтворення населення на будь-якій території?	–
26.	Створення можливостей для зменшення чисельності населення порівняно з чисельністю населення, яке зараз проживає на території планованої стратегічної ініціативи?	–
27.	Зменшення забезпечення населення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	–
7. Здоров'я населення. Чи може реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
28.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей (за винятком ментальних)?	–
29.	Потрапляння людей під вплив потенційних загроз для здоров'я?	–
8. Рекреація та ПЗФ. Чи може реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
30.	Будь-який вплив на кількість або якість існуючих рекреаційних можливостей?	–
31.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?	–
9. Культура. Чи може реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
32.	Зміни або руйнування місць археологічних знахідок?	–
33.	Фізичний або естетичний вплив на історичні споруди чи об'єкти?	–
34.	Фізичні зміни, які могли б вплинути на унікальні етнічні культурні цінності?	–
10. Екологічне управління і моніторинг. Чи може реалізація Плану заходів з реалізації Стратегії спричинити		
35.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?	–
36.	Погіршення екологічного моніторингу?	–
37.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?	–
38.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?	–

Ймовірність негативного впливу: ймовірно так – «+», напевно так – «++», ймовірно ні – «-», напевно ні – «--»

Джерело: власні напрацювання

За результатами оцінки можливого негативного впливу на довкілля територій можливого впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області можна зробити висновок, що затвердження Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії сприятиме техногенній та екологічній безпеці в області, в т.ч. ситуаціям на об'єктах, що становлять підвищену екологічну небезпеку, поліпшенню умов життєдіяльності населення та його здоров'я, збільшенню кількості видів рослин або чисельності будь-якого виду рослин (включаючи дерева, кущі, трав'яни та водні рослини) та кількості будь-яких унікальних, рідкісних або зникаючих видів рослин (зокрема, видів, занесених до Червоної книги України тощо).

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

В результаті СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області виокремлені екологічні проблеми як один з кроків визначення сфери охоплення СЕО, серед яких:

Складна екологічна ситуація на території Калуського гірничо-промислового району (місто Калуш, села Кропивник і Сівка Калуська Калуського району Указом Президента України від 10.02.2010 № 145/2010 визнані зоною надзвичайної екологічної ситуації).

Погіршення техногенно-екологічного стану на території Калуського гірничо-промислового району триває впродовж тривалого періоду, однак особливо загострилися після припинення виробничої діяльності калійного та магнієвого виробництва, а також експлуатації видобувних дільниць (шахт, кар'єру) Калуш-Голинського родовища калійної солі. Із зупинкою виробничого комплексу перестали здійснюватися заходи з підтримання крупних гірничо-технологічних об'єктів у безпечному стані.

Основні об'єкти, які здійснюють негативний вплив на довкілля, безпеку проживання та здоров'я населення на території Калуського гірничо-промислового комплексу:

1. Домбровський кар'єр: до 2008 р. був єдиним в світовій практиці відкритим кар'єром з видобутку калійних руд. Надходження вод у кар'єр – 2,5-2,7 млн. м³ щорічно. Загроза – повне затоплення кар'єру та потрапляння розсолів у водоносні горизонти, що призведе до сольового забруднення поверхневих і підземних вод з відповідними негативними наслідками для здоров'я населення.
2. Хвостосховище № 1: площа 54 га, заскладовані галітові солевмісні відходи об'ємом 12-14 млн. м³. Об'єкт засолює підземні водні горизонти.
3. Хвостосховище № 2: площа 48 га, заповнене відходами об'ємом 9,4 млн. м³, з них тверда фаза 8 млн. м³. Загроза – засолення підземних водоносних горизонтів, наявність карстових порожнин в тілі дамби із загрозою прориву.
4. Солевідвали: № 1 – площа 48 га, заскладовано 11,3 млн. м³ розкритих солевмісних порід, висота відвалу 55 м; № 4 – площа 39 га, заскладовано 7,4 млн. м³ розкритих солевмісних порід, висота відвалу 30 м. Обидва об'єкти засолюють підземні водні горизонти.
5. Залишковий вплив колишнього полігону токсичних відходів ТОВ «Оріана-Галев». Існує загроза забруднення підземних водоносних горизонтів продуктами розпаду гексахлорбензолу. Ареали розповсюдження відходів гексахлорбензолу на території Калуського гірничо-промислового району створюють серйозну загрозу здоров'ю населення.
6. Просідання земної поверхні над колишніми гірничими виробками рудників «Калуш», «Голинь» і «Ново-Голинь», прогнозовано в місцях розміщення житлових мікрорайонів, де проживає близько 4500 осіб, розміщені житлові будинки та промислові об'єкти. Через некероване затоплення шахти в межах гірничого відводу утворилося 10 провальних лійок різних розмірів, що несе загрозу населенню та його здоров'я. У зону впливу потрапляє понад 100 будинків.

В цілому негативні зміни в навколишньому природному середовищі м. Калуш та сіл Кропивник і Сівка-Калуська призвели до значного перевищення гранично допустимих норм хімічного забруднення ґрунтів і водних джерел, що суттєво обмежує можливість безпечної життєдіяльності населення і його здоров'я на території Калуського гірничо-промислового р-ну.

За даними департаменту охорони здоров'я Івано-Франківської ОДА на території Калуського району частішали випадки захворюваності населення на хвороби органів дихання та травлення, а також негативний вплив навколишнього середовища позначився на репродуктивних процесах – все частіше фіксуються випадки патології вагітності.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Незадовільний стан атмосферного повітря деяких населених пунктів. Найбільшим забруднювачем атмосферного повітря на Івано-Франківщині є ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК „Західенерго”». Викиди електростанції довоєнного періоду становили близько 90% від загальної кількості викидів стаціонарних джерел Івано-Франківської області. Димові труби ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК „Західенерго» мають значну висоту (дві труби висотою до 250 м і одна – 180 м). Розсіювання викидів шкідливих речовин через висотні труби здійснюється на території не тільки Івано-Франківської, а і Львівської та Тернопільської областей.

Забруднення водних об'єктів стічними водами через зношеність очисних споруд житлово-комунального господарства та промислових підприємств. Внаслідок тривалої експлуатації систем водопостачання і каналізації стан більшості водопровідно-каналізаційних мереж та споруд незадовільний, що сприяє скидам недостатньо очищених стічних вод. Як і у минулі роки погіршенню якості поверхневих вод сприяють скиди недостатньо очищених стічних вод комунальних підприємств області. Особливо несприятлива ситуація на ділянці річки Бистриця нижче м.Івано-Франківська внаслідок скидання недостатньо очищених зворотних вод КП «Івано-Франківськекотехпром», ріці Прут – після скиду недостатньо очищених вод з очисних споруд м.Коломиї (Коломийське ВУВКГ), ріці Дністер – після скидання недостатньо очищених зворотних вод ЗАТ «Лукор», ріці Саджава – внаслідок забруднення недостатньо очищеними зворотними водами ТзОВ «Уніплит».

Негативному впливу на поверхневі води сприяють відсутність водоохоронних зон та прибережно-захисних смуг водних об'єктів; порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області.

Крім того, не сприяє раціональному використанню водних ресурсів в області нераціональне використання прісної води; її недостатня якість; забруднення підземних водоносних горизонтів в результаті діяльності промислових підприємств, сільського господарства та зберігання побутових відходів.

У місцях масового відпочинку людей спостерігається перевищення нормативів за вмістом лактозо-позитивних кишкових паличок.

Накопичення промислових і побутових відходів, яке призводить до засмічення населених пунктів, берегів річок, лісових насаджень, вздовж автодоріг, залізниць тощо і впливає на стан здоров'я населення через:

гостру необхідність рекультивації накопичувачів відходів: хвостосховищ № 1-2 ДП «Калійний завод» ВАТ «Оріана»; золовідвалів Бурштинської ТЕС; полігону токсичних відходів ТОВ «Оріана-Галев»; закритого полігону побутових відходів для м.Івано-Франківськ (с.Підпечери).

застарілі технології виробництва та обладнання, високу енергоємність та матеріалоємність економіки області, які спричиняють утворення значної кількості техногенних відходів. Для регіону, як і в цілому для України, притаманний низький рівень відновлення відходів, що спричиняє значні обсяги їх видалення на різні поверхневі сховища та полігони.

потребу підвищення ефективності використання побутових відходів як енергоресурсу, розвиток роздільного збирання побутових відходів, комплексного їх відновлення та вилучення їх ресурсоцінних компонентів, впровадження новітніх технологій в сфері управління відходами.

Враховуючи негативний вплив побутових відходів на природне середовище, заходи екологічної безпеки мають бути спрямовані на захист нормального стану повітря, ґрунту та підземних вод, оскільки їхній стан негативно впливає на здоров'я людини

Загальне погіршення стану ґрунтів та втрата їх родючості через розорювання земель на ерозійно-небезпечних схилах, відсутність системи протиерозійних і стокорегулюючих заходів.

Геологічні загрози (зсувні процеси, ділянки активного природного та техногенного карсту, ймовірність виникнення селів та проходження снігових лавин, висока сейсмічність, річкова та площинна ерозія), наслідком від яких сприяють розселення людей і забудова територій без

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки
урахування наявності зсувонебезпечних ділянок, селевих потоків, карсту та ймовірності затоплення територій через паводки внаслідок:

- складних гідрометеорологічних ситуацій (інтенсивних тривалих дощів по всій площі водозбору річкової мережі);
- геологічних та гідрологічних умов, які призводять до формування зсувів, обвалів та селей;
- надзвичайно сприятливих умов для швидкого стікання води (значної крутизни схилів, близького залягання водонепроникних гірських порід);
- недостатньої пропускної здатності річок;
- зарегульованості річкової мережі;
- забудови заплавлених земель;
- безсистемної вирубки лісів;
- захаращення русел річок, розорювання прибережних захисних смуг,

що становить загрозу життєдіяльності та здоров'я населення.

Івано-Франківська область належить до небезпечних у сейсмічному відношенні областей в Україні.

На 33% території Івано-Франківської області в гірських частинах поширені селеві процеси, наявні також зсуви. Окремі населені пункти Івано-Франківської області знаходяться під впливом селевих потоків. Для Українських Карпат характерні сильні зливи, що також викликають селеві та зливові потоки, град, сильні вітри, тумани, заметілі, сильні снігопади. Всього в Карпатах виявлено 219 селевих водозборів. Найбільшою активністю характеризуються басейни рік Черемоша, Дністра, Тиси, Прута.

Райони Карпатських гір підпадають під дію обвалів та осипів.

Порушена вікова і природна структура лісів, зниження лісових площ, зменшення лісистості водозборів річок, зниження верхньої межі лісу, спрощення видового складу лісових насаджень у результаті їх інтенсивного господарського використання та неефективного управління, порушення технології лісозаготівель, переважання наземного тракторного трелювання деревини, захаращення русел водотоків.

Крім того загрозами для лісів області є:

- випалювання сухої рослинності у весняний період, що призводить до виникнення пожеж у лісах;
- всихання соснових лісів;
- самовільні рубки.

Площа природно-заповідного фонду (далі – ПЗФ) області становить 275,013 тис. га, з них 33 об'єкти загальнодержавного значення, площею 131,699 тис. га і 549 об'єктів місцевого значення, площею 143,313 тис. га, що становить 16,2% території області.

ПЗФ області (таблиця 4.1) представляють природний заповідник «Горгани» площею 5,3 тис. га; 5 національних природних парків загальною площею 120,3 тис. га (національний природний парк «Верховинський», національний природний парк «Гуцульщина», Галицький національний природний парк, Карпатський національний природний парк, національний природний парк «Синьогора»), 3 регіональні ландшафтні парки площею 78,96 тис. га; 72 заказники площею 51,196 тис. га; 275 пам'яток природи площею 11,34 тис. га; 7 дендрологічних парків площею 0,15 тис. га; 11 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва площею 0,09 тис. га; 207 заповідних урочищ площею 7,575 тис. га.

Протягом останніх років спостерігалася тенденція до збільшення площі ПЗФ області. У порівнянні з 2008 роком площа ПЗФ області зросла відповідно із 195,9 тис. га до 275,013 тис.

Таблиця 4.1. Структура природно-заповідного фонду області

№ з/п	Найменування об'єктів ПЗФ	Об'єкти природно-заповідного фонду					
		Загальнодержавного значення		Місцевого значення		Всього	
		Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа
1	Природні заповідники	1	5344,2	-	-	1	5344,2
2	Національні природні парки	5	120339,7	-	-	5	120339,7
3	Дендрологічні парки	3	142,462	4	10,96	7	153,422
4	Регіональні ландшафтні парки	-	-	4	78697,7	4	78697,7
5	Заказники – всього, в т.ч.:	10	5425,8	62	45770,7445	72	51196,5445
	ландшафтні	2	3486,8	11	18765,4445	13	22252,2445
	лісові	2	470,0	13	6489,8	15	6959,8
	ботанічні	4	1006,5	26	1380,5	30	2387,0
	загальнозоологічні	-	-	2	15135,1	2	15135,1
	орнітологічні	1	207,5	5	21,9	6	229,4
	гідрологічні	1	255,0	5	3978,0	6	4233,0
6	Пам'ятки природи, в т.ч.:	14	375,4	262	10965,83	276	11341,23
	комплексні	2	148,0	13	167,0	15	315,0
	ботанічні	5	133,5	164	776,01	169	909,51
	лісові	-	-	-	-	-	-
	гідрологічні	5	33,9	16	21,22	21	54,62
	джерела	-	-	-	-	-	-
	зоологічні	-	-	1	0,1	1	0,1
	геологічні	1	60,0	14	25,0	15	85,0
	пралісові	-	-	54	9976,5	54	9976,5
7	Ботанічні сади	-	-	-	-	-	-
8	Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	1	7,0	10	88,7979	17	95,7979
9	Заповідні урочища	-	-	207	7575,418	207	7575,418
	РАЗОМ	33	131634,562	549	143378,7504	582	275013,3124

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. іл. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

га (відсоток заповідності області зріс відповідно із 14% до 16,2% від загальної площі області). За цей час створено два національні природні парки, ряд об'єктів місцевого значення.

Найбільш повно у ПЗФ представлені природні комплекси Горган і Чорногори (природний заповідник «Горгани», Карпатський НПП, НПП «Верховинський», «Синьгора», заказники «Грофа», «Яйківський», «Тавпиширківський» та ін.).

Полонинсько-Чорногірську область репрезентує ландшафтний заказник «Чивчино-Гринявський», Сколівські Бескиди – Полянницький РЛП, Покутсько-Буковинські Карпати – НПП «Гуцульщина», Прут-Дністровську область – Дністровський РЛП, Рогатинське Опілля – Галицький НПП.

На території природного заповідника «Горгани» ростуть два види рослин, які занесені до Додатку 1 Бернської конвенції з 10-и, що зустрічаються у флорі Українських Карпат. Виявлено 30 видів судинних рослин, занесених до Червоної книги України, що становить понад 20 % від загальної кількості червонокнижних видів, що ростуть в Українських Карпатах.

Загалом раритетна флора заповідника налічує 69 видів судинних рослин, що забезпечує охорону 17,1 % раритетної компоненти Українських Карпат і 63 % – району Горган.

Флора природних фітоценозів НПП «Гуцульщина» налічує 687 видів судинних рослин, 161 – мохоподібних, 204 – лишайників та макроміцетів (загалом – 1052 види).

Із них до Червоної книги України занесені 39 видів судинних рослин (14 родин, 21 рід), 5 – макроміцетів (5 родин, 5 родів), 2 – лишайників (1 родина, 2 роди).

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Різноманітний тваринний світ Карпатського національного природного парку. Із поширених у Карпатах видів хребетних на території парку зареєстровано більше 200 видів, серед них тритон альпійський, саламандра плямиста, кумка жовточерева, глухар, вивірка лісова, олень благородний, ведмідь бурий та ін. види.

На території природного заповідника «Горгани» зустрічається понад 100 видів безхребетних тварин, 149 видів хребетних, 103 види птахів, 47 видів ссавців. З них 20 видів занесені до Червоної книги України, 10 – до Європейського червоного списку (харіус європейський, тритон карпатський та альпійський, саламандра плямиста, лелека чорний, кіт лісовий).

У загальнозоологічних заказниках «Чорний ліс» та «Гирява» охороняються олень благородний, козуля європейська, рись, борсук, в орнітологічному заказнику «Пожератульський» – глухарі.

Згідно фізико-географічного районування найбільше заповідних об'єктів зосереджено в гірській частині – біля 62% ПЗФ області, Передкарпаття – 25% і в рівнинній частині – 13%.

У кількісному відношенні переважають пам'ятки природи і заповідні урочища, проте за площею частка цих категорій незначна. За розмірами близько половини припадає на дрібні (від 1 до 10 га), трохи менше – об'єкти від 10 до 100 га. Великих заповідних територій (від 1000 га і більше) – 16.

Високий відсоток заповідності лісів у гірській частині області – Надвірнянському, Верховинському районах (за рахунок Карпатського НПП, НПП «Верховинський»), Косівському (за рахунок НПП «Гуцульщина» та РЛП «Гуцульщина»), у рівнинній частині – в Івано-Франківському (за рахунок Галицького НПП), у Івано-Франківському (частково), Коломийському – за рахунок Дністровського РЛП.

На виконання домовленостей України в рамках Рамсарської конвенції статус водно-болотних угідь міжнародного значення в Івано-Франківській області отримали: Бурштинське водосховище, витоки рік Погорілець, Прут, нижня частина річки Дністер зі старицями і деякими притоками (в межах Івано-Франківської району).

Водночас в області зосереджено 2,6 тис. га збережених водно-болотних угідь, частина яких входить до складу ПЗФ. Всього заповідано 87 боліт площею 1160,0 га.

Болота зосереджені переважно у стариці ріки Дністер у Рогатинській, Галицькій, Тлумацькій та Городенківській ТГ. В межиріччях і на терасах гірських річок, у замкнених котловинах утворились сфагнові болота. Такі болота охороняються у Долинській та Рожнятівській ТГ. Серед них – гідрологічні пам'ятки природи загальнодержавного значення «Болото „Ширковець”», «Болото „Мшана”», «Болото „Висяче”», гідрологічний заказник загальнодержавного значення «Турова дача», ландшафтний заказник місцевого значення «Саджавський».

Зазначені вище території та об'єкти ПЗФ та землі ін. об'єктів та територій ПЗФ Івано-Франківської області - це ділянки суші і водного простору з природними комплексами та об'єктами, що мають особливу природоохоронну, екологічну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність.

Територіальна структура екологічної мережі Івано-Франківської області відповідає принципам достатності території для збереження біотичного і ландшафтного різноманіття, забезпечення просторової цілісності і репрезентативності цих територій і формується з урахуванням ландшафтної будови території (таблиця 4.2). Складовою частиною процесу створення екомережі є добір достатньо збережених природних ландшафтних утворень, які б склали основу (природно-ландшафтний каркас) екомережі (рисунок 4.1).

Основою для створення екомережі є ПЗФ області, який нараховує 582 об'єкти площею 275,013 тис. га, з них 33 об'єкти загальнодержавного значення площею 131,699 тис. га і 549 об'єктів місцевого значення площею 143,313 тис. га, що становить 16,2% території області.

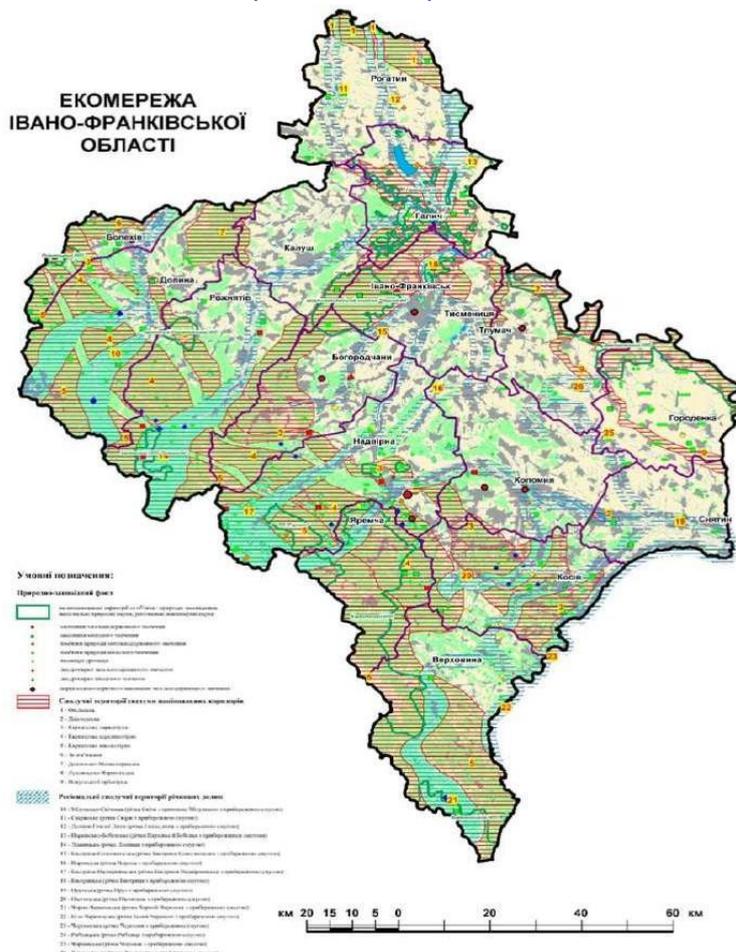
Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Таблиця 4.2. Складові структурних елементів екологічної мережі в розрізі одиниць адміністративно-територіального устрою регіону

№ з/п	Одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Загальна площа, тис. га	Загальна площа екомережі, тис. га	Складові елементи екомережі, тис. га										
				Об'єкти ПЗФ	Водно-болотні угіддя	Відкриті заболочені землі	Водоохоронні зони	Прибережні захисні смуги	Ліси та ін. лісовкриті площі	Курортні та лікувально-оздоровчі території	Рекреаційні території	Землі під консервацією	Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	Пасовища, сіножаті
1.	Верховинський	125,4	114,84	34,048	1,625	0,024	0,8	0,4	51,114	0,002	0,178	0	1,774	25,394
2.	Івано-Франківський	384,1	164,119	45,397	2,08	0,071	8,43	4,58	50,713	0,044	10,999	14,1	0,914	27,094
3.	Калуський	356,3	230,999	31,463	0	0	5,49	4,62	176,377	0,041	0,085	4,3	0	13,892
4.	Коломийський	241,6	79,745	15,162	0	0,379	5,01	6,6	28,149	0,015	0,034	8,4	1,816	14,18
5.	Косівський	90,3	72,439	50	0	0,001	0,79	0,4	0,01	0,02	0,159	0	0,706	20,353
6.	Надвірнянський	195,1	144,158	49,425	4,935	0	1,727	1,6	82,485	0,008	0	1,2	0	3,29
	По області	1392,7	806,3	223,852	8,64	0,475	22,247	18,2	388,848	0,13	11,455	28	5,21	104,203

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. ін. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

Рисунок 4.1. Проєкт екологічної мережі Івано-Франківської області

Джерело: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. ін. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.

Виходячи з того, що:

- ПЗФ Івано-Франківської області включає 582 об'єкти площею 275,013 тис. га, з них 33 об'єкти загальнодержавного значення площею 131,699 тис. га і 549 об'єктів місцевого значення площею 143,313 тис. га, мета і завдання яких передбачають збереження видів флори та фауни, яким загрожує небезпека;
- територія Івано-Франківської області включає природні регіони з унікальними екосистемами, річкові екосистеми, широтні та меридіальні природні коридори, що забезпечують природні зв'язки зонального характеру, які відіграють важливу регіональну й міжрегіональну біокомунікативну роль в системі об'єктів водного та прибережно-водного середовища, об'єднуючи відповідні типи водних, прибережних та евтрофно-болотних типів оселищ, шляхи міграції численних видів рослин і тварин, екологічні ядра, регіональні екокоридори, які формують екомережу України;
- Івано-Франківська обл. включає об'єкти Смарагдової мережі, а її створення є підготовкою України до євроінтеграції та переходу на європейське екологічне законодавство;
- В області розташовані збережені природні комплекси ВБУ міжнародного значення;

затвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії сприятиме поліпшенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із створенням та функціонуванням природоохоронних територій.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються проекту документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Національні екологічні цілі (далі – НЕЦ) визначені ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р.» № 2697-VIII від 28.02.2019 на основі:

Базового плану адаптації екологічного законодавства України до законодавства ЄС (Базового плану апроксимації), затвердженого Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України №659 від 17.12.2012,

Економічної частини «Угоди про асоціацію між Україною та ЄС», підписаної 27.06.2014, що передбачає наближення законодавства України до законодавства ЄС з питань довкілля,

Національної доповіді 2017 р. «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (далі - ЦСР),

ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 16, ст. 138):

Національна екологічна ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва:

Завдання:

впровадження освіти в інтересах збалансованого (сталого) розвитку, екологічної освіти та виховання, просвітницької діяльності з метою формування в суспільстві екологічних цінностей і підвищення його екологічної свідомості;

оцінка ставлення та підвищення рівня поінформованості суспільства щодо значення, переваг та інструментів сталого споживання і виробництва, стану і цінностей біорізноманіття та заходів, які необхідно здійснити для його збереження, відновлення і сталого використання;

забезпечення практичної реалізації результатів сучасних та фундаментальних екологічних досліджень та безперервної взаємодії між науковцями та державними органами;

врахування рекомендацій наукових установ екологічного спрямування при прийнятті управлінських рішень та підготовці проектів нормативно-правових актів;

розвиток партнерства між секторами суспільства з метою залучення до планування і реалізації природоохоронної політики усіх заінтересованих сторін;

забезпечення участі громадськості у прийнятті управлінських рішень у сфері охорони навколишнього природного середовища та природокористування;

забезпечення дотримання екологічних прав та обов'язків громадян, доступу громадськості до правосуддя з питань охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

Національна екологічна ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України:

Завдання:

підготовка та впровадження Основних засад (стратегії) державної екологічної політики в збалансоване лісоуправління;

упровадження інструментів сталого споживання і виробництва;

вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

створення екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів, у т.ч. природних ресурсів з асиміляційним потенціалом;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення і невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;

збереження та відновлення чисельності видів природної флори та фауни, у т.ч. мігруючих видів тварин, середовищ їх існування, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу та типових природних рослинних угруповань, що підлягають охороні;

протидія незаконному обігу та торгівлі об'єктами дикої фауни і флори, у т.ч. введення заборони використання диких тварин у цирках, а також у будь-якій іншій комерційній діяльності публічного характеру, крім стаціонарних зоопарків;

збільшення та розширення територій ПЗФ, створення на суходолі і в акваторії Чорного та Азовського морів і збереження та функціонування репрезентативної та керованої системи територій та об'єктів ПЗФ, у т.ч. транскордонних та міжнародного значення;

зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст, зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво;

забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу;

забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану уражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;

перетворення сфери надрокористування в максимально прозору та інвестиційно привабливу галузь, що відповідає кращим міжнародним стандартам;

впровадження екологічного управління на підприємствах одночасно з поліпшенням екологічних характеристик продукції, у т.ч. на основі міжнародних систем сертифікації та запровадження в Україні системи зелених закупівель;

наукові дослідження зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення;

стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами;

упровадження технологій електронного урядування в екологічній сфері;

стимулювання оновлення зношених основних фондів промислової і транспортної інфраструктури та об'єктів житлово-комунального господарства шляхом прямих державних дотацій, здешевлення кредитів, часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами тощо.

Національна екологічна ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України:

Завдання:

розвиток галузевих стратегій щодо:

покращення якості повітря, води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище. Повне поступове припинення скидання у водні об'єкти неочищених та недостатньо очищених стічних вод і забезпечення відповідності ступеня очищення стічних вод установленим нормативам та стандартам, запобігання забрудненню підземних вод;

збереження озонового шару;

запобігання зміні клімату та адаптація до неї;

управління відходами та ресурсами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів;

поступового обмеження використання окремих виробів з пластику у харчовій промисловості;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки забезпечення охорони та захисту природи;

зменшення промислового забруднення та ризиків промислових аварій;

збереження біорізноманіття та ландшафтів;

контролю та запобігання біологічному забрудненню;

поводження з небезпечними хімічними речовинами;

забезпечення обов'язковості інтеграції екологічної складової до політик та/або програм загально-державного, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку, створення податкового, кредитного та інвестиційного клімату для залучення коштів міжнародних донорів та приватного капіталу у природоохоронну діяльність;

усунення прямої залежності економічного зростання від збільшення використання природних ресурсів і енергії та підвищення рівня забруднення навколишнього середовища;

стимулювання впровадження суб'єктами господарювання більш екологічно чистого, ресурсоефективного виробництва та екологічних інновацій, зокрема екологічної модернізації промислових підприємств шляхом зниження ставки екологічного податку або у формі фіксованої річної суми компенсації (відшкодування податку);

упровадження в Україні сталого низьковуглецевого розвитку всіх галузей економіки;

включення питань щодо цінності біорізноманіття в національні, місцеві, стратегічні, програмні документи та плани розвитку економіки та її галузей;

упровадження систем екологічного управління, розвитку добровільної екологічної сертифікації, маркування продукції, екологічного аудиту.

Національна екологічна ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення:

Завдання:

зниження рівня забруднення атмосферного повітря та вод;

регулювання промислового вилову водних живих ресурсів у межах територіальних вод виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу і внутрішніх водоймах;

зменшення антропогенного впливу на екосистеми Чорного та Азовського морів;

покращення якості ґрунтів та впровадження ефективної системи підвищення їх родючості;

запровадження управління екологічним ризиком на основі його моделювання в режимі реального часу із залученням новітніх інформаційних технологій з метою захисту природних екосистем, здоров'я та благополуччя населення;

запобігання розповсюдженню інвазійних видів та контроль за появою та розповсюдженням таких видів у природних екосистемах, у т.ч. морських;

забезпечення та сприяння використанню сучасних пестицидів та агрохімікатів з мінімальним негативним впливом на флору, фауну та здоров'я людини;

зменшення обсягу винесення радіонуклідів за межі зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення;

запобігання неконтрольованому вивільненню генетично модифікованих організмів у навколишнє природне середовище;

формування екологічної складової державної системи захисту критичної інфраструктури;

стимулювання заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва чи побічних продуктів, у т.ч. шлаків;

упровадження сталої системи управління відходами та небезпечними хімічними речовинами;

розв'язання екологічних проблем, відновлення та збереження навколишнього природного середовища Донбасу.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки
 Національна екологічна ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління:

Завдання:

впровадження принципів належного екологічного врядування, підтримка постійного діалогу із заінтересованими сторонами щодо підготовки та прийняття стратегічних рішень;

укріплення інституційної спроможності щодо планування, моніторингу та оцінки ефективності впровадження екологічної політики;

запровадження екологічного обліку для оцінки ефективності політики та управління;

розвиток і вдосконалення природоохоронного законодавства та підвищення рівня його дотримання, включаючи наближення законодавства України до права (acquis) ЄС;

посилення відповідальності за шкоду, заподіяну довкіллю, відповідно до міжнародних зобов'язань України;

забезпечення науково-інформаційної та інноваційної підтримки процесу прийняття управлінських рішень;

кіберзахист відповідних екологічних інформаційних ресурсів, систем, баз даних;

посилення спроможностей природоохоронного управління у проведенні комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища та державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів;

розмежування функцій з охорони навколишнього природного середовища та господарської діяльності з використання природних ресурсів;

забезпечення чіткого розподілу повноважень у сфері охорони навколишнього природного середовища на державному, регіональному та місцевому рівнях;

забезпечення цільового бюджетного фінансування природоохоронних заходів та недержавного інвестування природоохоронних проектів;

удосконалення кадрової політики та професійної підготовки фахівців у системі охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

В СЕО проаналізована відповідність стратегічним цілям Державної екологічної політики України на період до 2030 року заходів Плану з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 р. (табл. 5.1).

Таблиця 5.1. Перелік заходів Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 року, що узгоджуються із стратегічними цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року

Номер і назва завдання	Захід	Строк реалізації	Індикатор	Значення
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності				
Оперативна ціль 1.2 Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки				
1.2.7. Сприяння діяльності виробників крафтової, локальної та органічної продукції, підтримка креативних індустрій	Сприяння створенню та системній підтримці крафтового виробництва	2026-2027	Проведено презентації, ярмарки крафтових виробників	6
	Будівництво парку крафтових ремесел моделі "ЕКО"	2026-2027	Створено крафтовий парк	1

	Запуск Центру Карпатської культури в місті Косові для підтримки релокованого бізнесу та стимулювання розвитку креативних індустрій у регіоні	2026-2027	Створено центр для розвитку креативних індустрій	1
	Реалізація проекту "Крафтові ініціативи Прикарпаття"	2026-2027	Проведено інформативні заходи щодо діяльності крафтових виробників	2
Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України				
1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури	Реалізація проекту «Карпатські вузькоколійки – подорож слідами Карпатських лісових залізниць»	2026-2027	Збудовано новий сучасний музей залізничного вокзалу «Вокзал вузькоколійки»	1
	Створення об'єкта туристичної інфраструктури - заповідника «Касова гора»	2026-2027	Створено рекреаційно-туристичну парково-відпочинкову зону	1
	Розвиток туристичної інфраструктури Дністровського каньйону шляхом облаштування оглядових майданчиків	2026-2027	Облаштовано у межах Дністровського каньйону площадки для оглядових майданчиків	3
	Облаштування оглядових веж на туристичних маршрутах Дністровського каньйону	2026-2027	Збудовано оглядові вежі	3
1.3.2. Забезпечення розроблення програми розвитку та використання рекреаційно-туристичного потенціалу територій обл.	Розроблення Регіональної цільової програми розвитку туризму в Івано-Франківській обл.	2027-2027	Розроблено програму	1
1.3.3. Забезпечення збереження (консервації) і ревіталізації об'єктів природної та культурної спадщини	Сприяння збереженню культурної спадщини	2026-2027	Кількість об'єктів пам'яток архітектури на яких проведено заходи з ревіталізації, консервації	3

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Збереження та популяризація унікальності культурної спадщини – ресурс для розвитку громад Прикарпаття	2026-2027	Кількість впроваджених сучасних цифрових технологій, інноваційних культурних продуктів	6
1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму	Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Еко-центр «Дністер»)	2026-2027	Побудовано еколого-освітній візит-центр	1
	Створення мистецького хабу «Бойківська етноробітня»	2026-2027	Створено мистецький хаб	1
	Будівництво туристично-мистецького центру «Дзбан» в селі Старий Косів	2026-2027	Збудовано туристично-мистецький центр	1
	Створення планетарію як туристичної та інтерактивної науково-освітньої локації	2026-2027	Створено планетарій	1
1.3.5. Сприяння належному облаштуванню туристичних маршрутів та об'єктів туристичних відвідувань, їх цифровізації, створенню комфортних, безпечних, безбар'єрних умов для екскурсантів і туристів	Організація культурних заходів	2026-2027	Кількість проведених культурних заходів	10
	Створення веломаршрутної інфраструктури у громадах області	2026-2026	Відкрито веломаршрути	3
		2026-2026	Протяжність облаштованих велодоріжок, тротуарів, м	5800
		2026-2027	Протяжність прокладених туристичних маршрутів, м	150000
1.3.7. Сприяння формуванню локальних туристичних брендів та популяризації туристичного потенціалу регіону і територіальних громад, зокрема з використанням цифрових технологій	Проведення конкурсу студентських туристичних проєктів і стартапів	2026-2027	Кількість підтриманих стартапів	8
	Створення і підтримка цифрових продуктів. Просування туристичних ресурсів у мережі Інтернет та соціальних медіа	2026-2027	Кількість створених цифрових продуктів	5
1.3.8 Проведення промоційних заходів (фестивалів, ярмарків та ін.), створення умов для організації етно-і гастротурів, залучення крафтових виробників до туристичних маршрутів	Організація і сприяння проведенню ознайомлювальних турів, інших рекламних, інформаційних акцій для суб'єктів туристичної діяльності, засобів масової інформації, блогерів	2026-2027	Кількість проведених заходів	10

Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу				
Оперативна ціль 2.1. Відновлення та соціально-економічний розвиток гірських та сільських населених пунктів				
2.1.2. Визначення пріоритетних напрямів сталого розвитку гірських та сільських територій, створення необхідних умов для комплексного розв'язання наявних проблем в економічній, інфраструктурній, соціальній сферах	Реалізація комплексної програми розвитку агропромислового комплексу та сільських територій Івано-Франківської області на 2026-2030 роки	2026-2027	Кількість профінансованих проєктів, спрямованих на розвиток агропромислового комплексу	20
2.1.4. Сприяння диверсифікації економіки на місцевому рівні, сталому соціально-економічному розвитку територіальних громад шляхом стимулювання економічної активності, розроблення спільних проєктів з господарствами інших громад області та суміжних областей, розвитку туристичної галузі	Підготовка та реалізація спільних проєктів між громадами області та інших областей	2026-2027	Кількість реалізованих проєктів	5
Оперативна ціль 2.3. Підвищення якості надання освітніх, медичних послуг та рівня розвитку спорту та культури				
2.3.6. Забезпечення функціонування спроможної системи громадського здоров'я в області та територіальних громадах	Формування регіональної Стратегії громадського здоров'я Івано-Франківської області	2026-2027	Затвердження Стратегія громадського здоров'я Івано-Франківської області	1
2.3.14. Формування оптимальної та інклюзивної мережі закладів культури і публічних бібліотек, яка задовольнятиме потреби різних груп населення	Створення центрів культурного розвитку	2026-2027	Площа центрів культурного розвитку, кв. м	400
Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури				
2.5.1. Відновлення та розбудова якісних автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення, оновлення мостів, інженерної інфраструктури	Капітальний ремонт доріг загального користування державного та місцевого значення	2026-2027	Протяжність відремонтованого покриття, км	756
	Придбання спецтехніки для утримання та ремонту доріг	2026-2027	Придбано дорожню техніку	3
2.5.9. Будівництво, модернізація та реконструкція мереж водопостачання та водовідведення	Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність реконструйованих каналізаційних мереж і колекторів, м	2260
	Виконання капітального ремонту систем водопостачання	2026-2027	Довжина реконструйованих водопроводів, м	60625

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

		2026-2027	Об'єм реконструйованих резервуарів, м ³	740000
	Забезпечення будівництва каналізаційних мереж	2026-2027	Протяжність побудованих каналізаційних мереж та колекторів, м	76222
	Забезпечення будівництва систем водопостачання	2026-2027	Об'єм побудованих резервуарів, м ³	14000
		2026-2027	Протяжність побудованих водопроводів, м	4239
	Реалізація проектів з реконструкції очисних споруд	2026-2027	Площа реконструйованих каналізаційних споруд, км ²	15000
2.5.11. Забезпечення розвитку благоустрою населених пунктів громад	Благоустрій парків та скверів	2026-2026	Благоустрій та відновлення історичного значення парків	18
	Створення скверів та зелених зон	2027-2027	Озеленена зона в межах міста	1
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування				
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС				
3.1.1. Оновлення документів стратегічного планування з урахуванням пріоритетів відновлення та розвитку територій, збереження збалансованого розвитку екосистем та адаптації до зміни клімату, розробка та затвердження актуальної картографічної основи	Розроблення стратегій розвитку територіальних громад	2026-2027	Місцеві стратегії розвитку	62
	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територіальних громад	2026-2027	Комплексні плани просторового розвитку	5
Стратегічна ціль 4. Забезпечення безпечного, екологічно чистого, "зеленого" розвитку області				
Оперативна ціль 4.2. Покращення рівня екологічної ситуації в регіоні				
4.2.1. Запобігання настанню та ліквідація наслідків стихійних лих, зокрема повені та паводки	Будівництво берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність збудованих берегоукріплень, м	2678
	Будівництво водозахисних дамб	2026-2027	Протяжність збудованих дамб, м	16410
	Проведення реконструкції берегоукріплювальних споруд	2026-2027	Протяжність відремонтованих берегоукріплень, м	15731

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Проведення реконструкції водозахисних дамб	2026-2027	Відновлено дамби, м	186
4.2.2. Покращення екологічної ситуації в зоні діяльності Калуського гірничо-промислового району	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації Калуського гірничопромислового району	2026-2027	Звіт з геодезичних і еколого-геофізичних спостережень	1
4.2.5. Стимулювання заходів із створення лісів на землях усіх форм власності, збереження самосійних лісів, виділення придатних для заліснення земель, закріплення за постійними користувачами захисних насаджень лінійного типу та лісів, що не надані у користування	Реалізація програм відновлення самосійних лісів	2026-2027	Збережена площа самосійних лісів, га	100
4.2.6. Збереження та розширення природних територій та об'єктів природо-заповідного фонду	Створення об'єктів природно-заповідного фонду та збереження природних територій	2026-2027	Площа природоохоронних територій, га	17
		2026-2027	Об'єктів природно-заповідного фонду	49
4.2.7. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища	Впровадження системи моніторингу екологічної ситуації в області	2026-2027	Придбані пости моніторингу якості атмосферного повітря	3
4.2.9. Здійснення заходів з адаптації до змін умов клімату	Забезпечення модернізації житлово-комунальної інфраструктури	2026-2027	Спеціалізована техніка для обслуговування населених пунктів	2
4.2.10. Формування системи управління відходами, зокрема запровадження роздільного збирання побутових відходів	Будівництво полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Площа збудованого полігону ТПВ, га	3
	Будівництво сміттєпереробного заводу	2026-2027	Сміттєпереробні заводи	3
	Впровадження інфраструктури для роздільного збору та переробки твердих побутових відходів	2026-2027	Встановлені майданчики для роздільного збору ТПВ	34
		2026-2027	Лінії сортування ТПВ	1
Очищення та відновлення земель після експлуатації сміттєзвалищ	2026-2027	Рекультивовано закритих сміттєзвалищ, га	14	

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

	Придбання спеціалізованої техніки для збору і видалення побутових відходів	2026-2027	Придбано спец автомобілі для збору і видалення ПВ	15
	Проведення реконструкції полігонів твердих побутових відходів	2026-2027	Рекультивация полігону ТПВ	1
Оперативна ціль 4.3. Забезпечення енергетичної безпеки та самодостатності регіону				
4.3.1. Розвиток генерації електричної енергії з відновлюваних джерел та застосування установок зберігання енергії	Будівництво сонячних електростанцій (СЕС)	2026-2027	Потужність введених СЕС, МВт	10
		2026-2027	Сонячні електростанції	400
4.3.4. Розроблення та впровадження муніципальних і регіонального енергетичних планів	Розробка регіонального та муніципальних енергетичних планів	2026-2027	Енергетичні плани	63
4.3.5. Впровадження систем енергетичного менеджменту в органах місцевого самоврядування, комунальних підприємствах та систем енергомоніторингу громадських і житлових будівель	Впровадження та обслуговування систем енергоменеджменту	2026-2027	Кількість об'єктів, охоплених енергомоніторингом	100
4.3.6. Модернізація, адаптивність та декарбонізація систем централізованого тепlopостачання	Проведення реконструкції та модернізації мереж тепlopостачання	2026-2027	Протжність встановлених теплоізолюваних труб, м	730
4.3.7. Реалізація проектів із збільшення енергетичної ефективності будівель житлового фонду державної та комунальної форми власності	Будівництво сонячних електростанцій (СЕС) на будівлях житлової інфраструктури	2026-2027	СЕС на будівлях житлового фонду	20
	Проведення реконструкції об'єктів комунальної власності з метою забезпечення енергоефективності	2026-2027	Кількість комунальних закладів, де впроваджені енергоефективні заходи	10

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Реалізація заходів Плану реалізації Стратегії розвитку області обов'язково здійснюватиметься з дотриманням норм природоохоронного законодавства.

Оскільки у вересні 2014 р. була ратифікована Угода про асоціацію між Україною та ЄС, то під час аналізу відповідності заходів Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області національним екологічним цілям враховуються положення Угоди щодо розвитку та зміцнення співробітництва між Україною та ЄС з питань охорони навколишнього природного середовища (стаття 360, додаток ХХХ).

Заходи Плану реалізації Стратегії узгоджуються, не суперечать або нейтральні зобов'язанням у сфері охорони довкілля, що визначені на міжнародному та державному рівнях, серед яких міжнародні обов'язки у сфері збереження та збалансованого використання біорізноманіття, зокрема:

- Конвенція про біологічне різноманіття, ратифікована Верховною Радою України 29.11.1994;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (1971 р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція) (Берн, 1979 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження кажанів в Європі (1991 р.);
- Угода про збереження афроєвразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29.10.1996);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 01.07.1999 та інші.

Заходи Плану реалізації Стратегії не суперечать положенням документа Європейської Комісії «Формування стійкої до клімату Європи – нова стратегія ЄС щодо адаптації до зміни клімату».

Заходи Плану реалізації Стратегії не суперечать зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у т.ч. пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення та визначеним ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII, який регламентує цілескерованість державної політики у сфері екології на досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

В зв'язку з тим, що проект Плану заходів з реалізації Стратегії розроблений в період, що характеризується:

- посиленням проявів глобальної зміни клімату і негативних наслідків для ряду секторів економіки і сфер життєдіяльності людини;
- необхідністю виконання завдань, що відповідають стратегічному курсу держави для набуття повноправного членства України в Європейському Союзі;
- необхідністю врахування цілей державної кліматичної політики у програмах комплексного відновлення та подолання наслідків збройної агресії російської федерації проти України та ін. документів державного та/або місцевого планування, що регулюють питання відновлення України та подолання наслідків збройної агресії РФ проти України;
- необхідністю вдосконалення законодавства у сфері зміни клімату;
- низьким рівнем координації дій та інституційної спроможності органів державної влади щодо крос-секторального планування і проведення дій з реалізації державної кліматичної політики;
- неузгодженістю законодавчих та інших нормативно-правових актів у соціально-економічних сферах із цілями та завданнями політики у сфері зміни клімату;
- відсутністю системного підходу до створення наукового підґрунтя для формування та реалізації державної кліматичної політики та діяльності у сфері зміни клімату;
- низьким рівнем поінформованості громадянського суспільства, бізнесу, центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з проблемами зміни клімату та перевагами низьковуглецевого розвитку держави;
- необхідністю створення фінансового та економічного механізму запровадження заходів, спрямованих на пом'якшення зміни клімату,

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

вони узгоджуються або нейтральні з цілями Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках, затверджених Розпорядженням КМУ від 30 травня 2024 р. № 483-р, мета яких – через досягнення своїх стратегічних цілей:

- 1. Зміцнення правових та організаційних засад державної кліматичної політики;
- 2. Пом'якшення зміни клімату та забезпечення соціально справедливого та економічно ефективного переходу до низьковуглецевого розвитку держави;
- 3. Адаптація до зміни клімату, підвищення опірності та зниження ризиків, пов'язаних із зміною клімату

створити організаційні і правові засади формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату для досягнення сталого розвитку та забезпечення ефективного переходу до низьковуглецевого розвитку держави за умови економічної, енергетичної, продовольчої та екологічної безпеки, підвищення рівня добробуту громадян, зменшення впливів та наслідків зміни клімату та для врахування цілей державної кліматичної політики під час повоєнної відбудови України.

Водночас Заходи Плану реалізації Стратегії також узгоджуються або не суперечать Водній стратегії України на період до 2050 року, схваленої розпорядженням КМУ від 09.11.2020 №1134-р.

Заходи Плану реалізації Стратегії також нейтральні до завдань Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням КМУ від 14.09.2019 №688-р.

Заходи Плану реалізації Стратегії також узгоджуються з стратегічними цілями або нейтральні до них Державної стратегії управління лісами України на період до 2035 р., схваленої розпорядженням КМУ від 29.12.2021 № 1777-р.

Водночас орієнтація заходів Плану реалізації Стратегії на підвищення енергоефективності області відповідає засадам Енергетичної стратегії України до 2050 року, схваленої розпорядженням КМУ від 21.04.2023 № 373-р.

Також Заходи Плану реалізації Стратегії узгоджуються із ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII, «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 № 2707-XII, «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX, Водного кодексу України (від 06.06.1995 № 213/95-ВР).

Крім того Заходи Плану реалізації Стратегії не суперечать виконанню Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, затвердженого розпорядженням КМУ від 26.07.2018 №530-р, Національної стратегії контролю злоякісних новоутворень на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням КМУ від 02.08.2024 №730-р, Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням КМУ від 14.04.2021 № 366-р.

Тому проекти Плану заходів з реалізації Стратегії не суперечать:

- пріоритетності вимог екологічної безпеки, обов'язковості додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- природоохоронним заходам, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжному характеру заходів щодо охорони довкілля;
- проектним спрямуванням на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- підвищенню комфортності сформованої інфраструктури за рахунок її реконструкції, відновлення і модернізації;
- вдосконаленню системи управління відходами, в т.ч. роздільного збору ПВ;
- забезпеченню загальної доступності Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, а також звіту про його SEO відповідно ЗУ «Про доступ до публічної інформації» і «Про

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки стратегічну екологічну оцінку» шляхом розміщення на офіційному веб-сайті органу державної виконавчої влади та в Єдиному реєстрі СЕО.

Розвиток економічного потенціалу області обов'язково здійснюватиметься з дотриманням норм природоохоронного законодавства.

Враховання зазначених вище зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, на регіональному рівні здійснюється в першу чергу через «Програму охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області на 2026-2030 роки», «Регіональну цільову програму розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2022-2026 роки», «Обласну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури та спорту на 2022-2026 роки», «Регіональну цільову програму охорони та збереження лісових ресурсів комунального лісового господарства Івано-Франківської області на 2022-2026 роки», «Регіональну цільову програму забезпечення енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки», «Регіональну програму розвитку галузі рибного господарства Івано-Франківської області на 2024-2030 роки», «Обласну комплексну програму залучення наукового потенціалу національних університетів Прикарпаття до соціально-економічного розвитку краю на 2024-2027 роки», «Регіональну цільову програму забезпечення діяльності Івано-Франківського обласного комунального агролісогосподарського підприємства "Івано-Франківськоблагроліс" на 2025-2026 роки», «Регіональну програму інформатизації Івано-Франківської області "Цифрове Прикарпаття" на 2025-2027 роки», «Програму з виявлення запасів природних рослинних ресурсів (лісовпорядкування) та інвентаризації земель лісогосподарського призначення, що перебувають у постійному користуванні комунальних лісогосподарських підприємств, на 2025-2026 роки», «Комплексну цільову соціальну програму розвитку цивільного захисту Івано-Франківської області на 2026-2030 роки», «Комплексну програму розвитку агропромислового комплексу та сільських територій Івано-Франківської області на 2026-2030 роки», «Програму розвитку Дністровського регіонального ландшафтного парку на 2026 рік», «Комплексну програму "Здоров'я населення Прикарпаття" на 2026 рік», «Програму розвитку та фінансової підтримки комунальних та комунальних некомерційних підприємств охорони здоров'я Івано-Франківської обласної ради на 2026 рік», «Регіональну програму розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення Івано-Франківської області на 2026 рік», «Регіональну цільову програму паспортизації пам'яток містобудування та архітектури Івано-Франківської області на 2026 рік», «Обласну цільову програму безбар'єрного простору в Івано-Франківській області на 2026-2030 роки» та «Регіональну програму розвитку земельних відносин в Івано-Франківській області на 2026 рік».

Враховуючи результати аналізу, можна зробити висновок, що проєкт Плану заходів з реалізації Стратегії відповідає встановленим на національному рівні цілям екологічної політики, враховує більшість з них і передбачає комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

6. Опис наслідків для довкілля, зокрема для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Антропогенними чинниками змін в області є стан переробної (в т.ч. деревообробної) і добувної промисловості, енергетики й транспорту, машинобудування, житлово-комунального господарства, наявність потенційно небезпечних підприємств, нераціональне лісокористування. Важливою економічною галуззю регіону, зокрема завдяки унікальному розташуванню в Карпатах та багатим природним і культурним ресурсам є туризм.

Активізація транскордонного співробітництва призвела до збільшення потоків транзитного автотранспорту, що став додатковим джерелом забруднення атмосфери.

Відповідно до Методичних рекомендацій зі здійснення СЕО ДДП, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки для довкілля – це непрямі впливи на довкілля, які виникають під дією природних чи антропогенних чинників, що не передбачають прямого впливу на довкілля. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компонента.

Івано-Франківська область має досить великий перелік як негативних так і позитивних значень показників здоров'я населення.

В області значна частка населення із ожирінням – 23,0 % (в країні – 18,5 %).

Природний приріст населення Івано-Франківської області -8,1 на 1000 населення.

Захворюваність населення - 291,0 на 100000 населення.

Передчасна смертність населення у віці 30-69 років - 193,1 на 100000 населення. Передчасна смертність населення у віці 30-69 років від цукрового діабету - 5,5 на 100000 населення. Передчасна смертність населення у віці 30-69 років від хвороб органів дихання - 39,3 на 100000 населення. Середня очікувана тривалість життя при народженні - 71,35 років. Смертність дітей у віці до 5 років - 136,7 на 100000 населення.

Рівень охоплення щепленням Поліо-5 до 6 років - 81,7 % від плану. Охоплення АРТ ЛЖВ - 84,6 %. Рівень охоплення щепленням від Гепатиту до року - 79,8 % від плану.

Згідно «Інформації про стан захворюваності населення області хронічною хворобою нирок» до Рішення Івано-Франківської обласної ради восьмого скликання від 14.02.2025 № 1106-38/2025 «Про стан захворюваності населення області хронічною хворобою нирок, замісна ниркова терапія» в області проживають 150-200 тисяч людей з хронічною хворобою нирок. Від початку війни реєстр хворих нефрологічного профілю області не ведеться, тому за статистичними даними станом на 01.01.2022 було зареєстровано 2155 пацієнтів з 3-5 стадіями хронічної хвороби нирок, причинами яких були цукровий діабет, гіпертонічна хвороба, хронічний гломерулонефрит та полікістоз нирок.

Враховуючи велике зростання кількості гемодіалітичних процедур та максимальне завантаження багатьох гемодіалітичних центрів, доцільне розширення мережі діалітичних центрів в області.

Ріст кількості пацієнтів на гемодіалізі поєднується із ростом пацієнтів з трансплантованою ниркою.

Проблемне лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок 4-5 стадій ускладнень, які призводять до метаболічної хвороби кісток та кальцінуючої хвороби серця і судин.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

В центрах гемодіалізу є пацієнти, які потребують сторонньої допомоги. Особливо проблемним є транспортування таких пацієнтів тричі на тиждень на процедуру гемодіалізу. Створення віддаленого підрозділу паліативної допомоги з можливістю проведення гемодіалізу могло б бути одним із кроків до вирішення проблеми.

Тому першочерговими завданнями є:

1. Забезпечення пацієнтів з хронічною хворобою нирок, що лікуються методом програмованого гемодіалізу та мають ознаки рухових чи органних порушень, транспортом для транспортування на процедуру гемодіалізу в рамках соціальних програм територіальних громад.
2. Створення на базі комунального некомерційного підприємства «Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради» віддаленого структурного підрозділу паліативної допомоги з наданням гемодіалізу та терапії маломобільним та важкохворим пацієнтам.
3. Оновлення діалізного обладнання у діалітичних центрах закладів охорони здоров'я області.
4. Забезпечення пацієнтів лікарськими засобами для попередження метаболічної хвороби кісток та кальцинувальної хвороби серця і судин.
5. Спрямування діяльності центрів трансплантації області на збільшення операцій з пересадки нирки хворим з хронічною хворобою нирок.
6. Підвищення професійного рівня сімейних лікарів та ознайомлення громадськості з можливостями профілактики хронічної хвороби нирок.

На базі Івано-Франківської обласної дитячої клінічної лікарні діє референтний центр з питань рідкісних (орфанних) захворювань. Центр відкритий по 28-и орфанних захворюваннях, а в області є всі 302. Серед цих 28 діагнозів найбільше виявлено системного червоного вовчака. Це - ревматичне захворювання. Також поширені хвороби накопичення: фенілкетонурія, мукополісахаридоз, муковісцидоз.

Визначені в Плані заходів з реалізації Стратегії проекти дозволяють оцінити їх ймовірний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, в розрізі його окремих компонентів: атмосферного повітря, водних, земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, управління відходами тощо. Загалом Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії зорієнтовані на зростання економічної активності, відновлення транспортної інфраструктури, створення безпечних умов життєдіяльності населення, що враховують збереження довкілля. Відтак у середньо- та довгостроковій перспективі їх реалізація не повинна мати негативного впливу на довкілля, в т.ч. здоров'я населення, а навпаки сприяти охороні і збереженню довкілля та покращенню здоров'я населення. Проте під час виконання окремих проектів Плану заходів з реалізації Стратегії можуть мати місце тимчасові короткотермінові негативні впливи на довкілля. Здебільшого до таких завдань належать завдання, пов'язані з відновленням, в т.ч. внаслідок завданої війною шкоди, та розвитком інженерної та дорожньо-транспортної інфраструктури, промислових підприємств (наприклад, під час будівництва/ремонтів доріг тимчасового негативного впливу можуть зазнавати зокрема ґрунти, прилеглі території і т.п.). Загалом реалізація завдань, які можуть мати тимчасовий короткостроковий негативний вплив на компоненти довкілля, з високою ймовірністю буде супроводжуватися позитивними вторинними наслідками для здоров'я населення та його життєдіяльності, оскільки передбачає розвиток інфраструктури, в т.ч. доступності й мобільності тощо. Реалізація проектів Плану заходів з реалізації Стратегії не повинна спричинити появу вторинних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення.

Окремі заходи можуть чинити і триваліший (середньо- і довгостроковий) негативний вплив на компоненти довкілля – ґрунти, поверхневі води, біорізноманіття, природоохоронні території. Зокрема такі завдання пов'язані з формуванням безпечного середовища. Проте, з огляду на воєнну агресію РФ проти України, це вимушені заходи, які дозволяють уберегти територію України та життя і здоров'я населення.

При цьому за умови реалізації оптимістичного сценарію розвитку область активно використовуватиме можливості в умовах припинення військових дій проведення необхідних

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки для інтеграції в ЄС внутрішніх реформ, інтенсифікації залучення інвестицій, масштабної ресурсної підтримки в рамках програми ЄС «Підтримка України».

Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури в рамках відповідних програм також матиме позитивний вплив на область.

Проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки спрямований на забезпечення комфортних і безпечних умов для життя населення області, має зменшити негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, покращить інфраструктуру області, що підвищить якість життя її населення.

Впровадження комплексу реформ у сфері дерегуляції, податкового та митного законодавства, захисту прав інвесторів, стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності у поєднанні із системною роботою органів влади області щодо забезпечення інвестиційної привабливості регіону, створення на Івано-Франківщині сприятливих умов для започаткування та ведення бізнесу, дасть можливість залучити в область значні обсяги інвестицій та суттєво підвищити ділову активність.

Це сприятиме забезпеченню інноваційного сценарію розвитку господарського комплексу – зростанню питомої ваги високотехнологічних інноваційних галузей: деревообробки та виробництва меблів, машинобудування. Проводитиметься технологічна модернізація ряду підприємств з виробництва будматеріалів, текстильної промисловості, продукція яких реалізується на європейських ринках.

Зростання світового попиту на продукцію сільського господарства та харчової промисловості стимулюватиме виробників підвищувати якість продукції та у подальшому впроваджувати стандарти Європейського Союзу до виготовленої в Україні продукції.

За рахунок прогнозованого розширення можливостей грантового фінансування потенційно може бути зменшений вплив низького рівня розвитку виробничої кооперації суб'єктів МСБ, особливо у сільській місцевості.

Пріорити розвитку на період до 2027 р. - розвиток інфраструктури та промисловості на принципах прозорості, підзвітності, сталості, інклюзивності, енергоефективності, адаптації до зміни клімату, стійкості до безпекових загроз та економічної доцільності; балансу екосистем.

В разі прийняття проекту Плану заходів з реалізації Стратегії характеристики стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться. Проте в середньо- і довгостроковій перспективі після реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців області.

Відтак реалізація проекту Плану заходів з реалізації Стратегії Івано-Франківської області на 2021-2027 роки не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище та здоров'я населення. Водночас реалізація більшості заходів проекту Плану заходів з реалізації Стратегії має сприяти позитивному впливу на довкілля області.

Разом з тим, якщо не дотримуватися вимог природоохоронного законодавства, спричинити негативний вплив на навколишнє середовище можуть заходи проекту Плану реалізації Стратегії, приведені в таблиці 6.1.

При цьому План реалізації Стратегії не передбачає безпосередньо заходів, які можуть спричинити негативний вплив на біорізноманіття та об'єкти ПЗФ. Проте ймовірність настання такого негативного впливу на біорізноманіття та території з природоохоронним статусом залежить від розташування територій реалізації заходів проекту Плану реалізації Стратегії, пов'язаних з розвитком та розбудовою інфраструктури та промисловості, та їх наближенням до природоохоронних об'єктів і територій. Водночас заходи Стратегічної цілі 4 проекту Плану реалізації Стратегії зорієнтовані на збереження, відновлення та охорону довкілля.

З наведених оцінок слідує, що короткострокові негативні впливи на стан атмосферного повітря (від викидів забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел) можуть спричинити всі заходи таблиці 6.1.

Таблиця 6.1. Заходи Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, що потенційно можуть мати негативний вплив на довкілля області

Стратегічні, оперативні цілі, завдання та заходи проекту Плану заходів з реалізації Стратегії	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
<p>Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Оперативна ціль 1.1. Стимулювання розвитку обраних ВЕДів в рамках SMART-спеціалізації регіону Завдання 1.2.2. Всебічне стимулювання розвитку таких ключових секцій, як переробна промисловість (КВЕДи 10, 16, 23), добувна промисловість (КВЕД 06, 08), постачання електроенергії та газу (КВЕД 35), тимчасове розміщування й організація харчування (КВЕД 55, 56), інформація та телекомунікації (КВЕД 62)</p>									
Створення умов для розширення діяльності та створення нових суб'єктів підприємницької діяльності у сферах переробної, добувної промисловості, енергетики, готельного бізнесу й організації харчування, ІТ	+	+/-	+/-	+/-	0/-	0	-	0	0
<p>Оперативна ціль 1.2 Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки Завдання 1.2.1. Стимулювання підприємницької активності шляхом стимулювання внутрішньо переміщених осіб працездатного віку, ветеранів/-ок війни та членів їх сімей, безробітних осіб до працевлаштування, заснування власного бізнесу</p>									
Сприяння створенню і підтримці ветеранського бізнесу	+	+/-	+/-	+/-	0/-	0	-	0	0
<p>Завдання 1.2.7. Сприяння діяльності виробників крафтової, локальної та органічної продукції, підтримка креативних індустрій</p>									
Сприяння створенню та системній підтримці крафтового виробництва	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+	0
Будівництво парку крафтових ремесел моделі "ЕКО"	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+	0
Реалізація проекту "Крафтові ініціативи Прикарпаття"	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+	0
<p>Завдання 1.2.8. Сприяння розвитку регіональних систем інноваційної інфраструктури (наукові парки та технопарки, хаби цифрових інновацій тощо)</p>									
Промприлад. Реновація - інноваційний центр на базі старого заводу	+	0	0	-	-	0	-	0	0
Створення і підтримка інноваційних екосистем	+	0	0	0	0	0	-	0	0
<p>Завдання 1.2.10. Сприяння розвитку виробництва аграрної продукції та продуктів її переробки, забезпечення їх відповідності стандартам ЄС</p>									
Створення і розвиток фермерських господарств	+	-	-	-	-	-	-	0	0

Стратегічні, оперативні цілі, завдання та заходи проекту Плану заходів з реалізації Стратегії	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Завдання 1.2.11. Стимулювання розвитку сільськогосподарської кооперації з метою збільшення обсягів виробництва продукції з доданою вартістю									
Створення кооперативів сільськогосподарського виробництва	+	0	0	-	-	0	0	0	0
Завдання 1.2.13. Стимулювання розвитку тваринництва в регіоні									
Створення умов відродження та розвитку напрямів тваринництва	+	-	-	-	0	0	0	0	0
<i>Оперативна ціль 1.3. Розвиток області як туристичного центру України</i>									
Завдання 1.3.1. Створення умов для розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу територій, розвиток туристичної інфраструктури									
Будівництво гірсько-лижного комплексу на горі Михалкова	+	-	-	-	0	-	-	0	0
Розвиток туристичної інфраструктури Дністровського каньйону шляхом облаштування оглядових майданчиків операцій	+	-	-	0	0	0	-	+	0
Облаштування оглядових веж на туристичних маршрутах Дністровського каньйону	+	-	-	0	0	-	-	+	0
Створення мережі глемпінгів у Дністровському каньйоні	+	-	-	-	0	-	-	0	0
Завдання 1.3.4. Підтримка створення туристичних та інтерпретаційних візит-центрів, тематичних парків, музеїв, центрів етнотуризму									
Будівництво туристично-мистецького центру «Дзбан» в селі Старий Косів	+	+/-	-	-	0	+	-	+	0
<i>Оперативна ціль 1.4. Промоція розвитку промисловості в регіоні</i>									
Завдання 1.4.3. Відновлення виробництва калійних добрив									
Створення виробництва калійних добрив	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Завдання 1.4.4. Стимулювання створення та діяльності індустріальних парків в області в т.ч. еко-індустріальних парків									
Створення і розвиток індустріальних парків в громадах області	+/-	-	-	-	-	-	+	0	-
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу									
<i>Оперативна ціль 2.3. Підвищення якості надання освітніх, медичних послуг та рівня розвитку спорту та культури</i>									
Завдання 2.3.2. Забезпечення громад шкільними автобусами для забезпечення доступу до якісної освіти для учнів у віддалених населених пунктах									
Закупівля нових шкільних автобусів	+	0	0	0	-	0	-	0	-

Стратегічні, оперативні цілі, завдання та заходи проекту Плану заходів з реалізації Стратегії	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Будівництво закладів дошкільної освіти	+	0	-	-	-	0	-	0	-
<i>Оперативна ціль 2.5. Розвиток стійкої транспортної та житлово-комунальної інфраструктури</i>									
Завдання 2.5.1. Відновлення та розбудова якісних автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення, оновлення мостів, інженерної інфраструктури									
Будівництво нових шляхопроводів	-	-	-	-	-	-	-	0	0
2.5.5. Розвиток малої авіації на базі КП "Міжнародний аеропорт Коломия"									
Розвиток малої авіації на базі КП "Міжнародний аеропорт Коломия"	+/-	0	0	0	-	-	-	0	0

Джерело: власні напрацювання

Подібно майже всі Заходи таблиці 6.1 проекту ДДП можуть ймовірно впливати на водні та земельні ресурси в зв'язку з розвитком інженерної, транспортної інфраструктури, які можуть бути потенційними чинниками забруднення водних і земельних ресурсів.

При чому окремі заходи таблиці 6.1 проекту Плану заходів з реалізації Стратегії можуть мати на них як негативний так і позитивний вплив.

План заходів з реалізації Стратегії не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас окремі заходи Плану реалізації Стратегії скеровані на підвищення значення екологічної складової в процесі розвитку інфраструктури, а також зорієнтовані на впровадження європейських стандартів стану довкілля.

Водночас прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних заходів з реалізації ДДП досить складно (так само, як і навпаки, довести відсутність такого зв'язку), оскільки, вплив на здоров'я часто неспецифічний і носить опосередкований характер, має пролонгований прояв, характеризується наявністю часового лагу між моментом виникнення та проявом наслідків. Можуть спостерігатися кумулятивні ефекти, пов'язані з декількома видами господарської діяльності. Так, наприклад, захворювання дихальної системи можуть бути наслідками впливу як об'єктів житлово-комунального господарства чи транспорту, так і шкідливих звичок людини, на кшталт, паління цигарок.

На території області за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу від виконання заходів Плану реалізації Стратегії, який супроводжуватиметься негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, не очікується.

Змін клімату і мікроклімату в результаті реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії не буде, оскільки нема причин, які їх спричиняють, а окремі його заходи спрямовані на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

В результаті реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії стан довкілля та умови життєдіяльності населення, стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу,

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки не погіршаться, а, можливо, покращаться, з огляду на врахування екологічної складової в соціальному та економічному аспектах розвитку області.

Ймовірність того, що виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії спричинить такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі собою будуть незначними, але в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля – відсутня.

Відтак, реалізація проекту Плану заходів з реалізації Стратегії не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення. Водночас реалізація усіх заходів проекту Плану реалізації Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в Івано-Франківській області.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту документа державного планування

Виконання заходів Плану реалізації Стратегії передбачає будівництво, реконструкцію, енергозбереження та раціональне використання природних ресурсів, що є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища. Проте під час виконання запланованих заходів та проектів можливе виникнення деяких негативних наслідків.

Серед заходів проекту Плану реалізації Стратегії не передбачені такі, які могли б напяму спричиняти значний негативний вплив на довкілля. З тим, серед них є такі, реалізації яким варто приділити більшу увагу з точки зору врахування екологічних вимог і критеріїв.

Рекомендації щодо реалізації окремих заходів у найбільш екологічно дружній спосіб, щоб не допустити негативного впливу на довкілля, наведені в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1. Рекомендації щодо реалізації окремих заходів проекту Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Заходи	Рекомендації щодо реалізації
1.1.2.1. Створення умов для розширення діяльності та створення нових суб'єктів підприємницької діяльності у сферах переробної, добувної промисловості, енергетики, готельного бізнесу й організації харчування, ІТ сфери	
1.1.5.1. Сприяння створенню наукових центрів та розвитку освітніх ініціатив	Для таких заходів необхідно передбачити врахування екологічних питань під час поточної діяльності. Зокрема, щоб: 1) такі заклади працювали на засадах «зеленого офісу», 2) до переліку
1.1.5.2. Реконструкція та облаштування наукових центрів та розвиток освітніх ініціатив	супроводжуючих послуг, що будуть ними надаватися, включити консультування зі зменшення впливу на довкілля від веденої діяльності, 3) під час відбору реципієнтів пріоритет мають мати екологічно-дружні суб'єкти.
1.2.1.1. Сприяння створенню і підтримці ветеранського бізнесу	Особливо важливо орієнтуватися при післявоєнному відновленні економіки виключно на сучасні еколого-безпечні технології. Розвиток переробної промисловості, виробництва продуктів
1.2.4.1. Об'єднання ресурсів Центру підтримки мікро, малого та середнього підприємництва та Молодіжного бізнес-Хабу/IF HUB та ін. інституцій для спільної діяльності для розвитку підприємництва	харчування, поглибленої переробки сільськогосподарської продукції, перевезення передбачає підвищений контроль негативного впливу на довкілля. В зв'язку зі спрощенням на даний час процедур дозвільного характеру для підприємців, необхідно досягти виконання цього компонента не за рахунок зменшення контролю за дотриманням підприємцями екологічних норм і стандартів.
1.2.10.1. Створення і розвиток фермерських господарств	
1.3.4.1. Будівництво та облаштування Еколого-освітнього візит-центру Дністровського РЛП (Екоцентр «Дністер»)	

<p>1.1.3.2. Розробка і актуалізація інвестиційного паспорта області та сприяння органам місцевого самоврядування області в розробці інвестиційних паспортів.</p> <p>1.1.3.3. Просування, підтримка та супровід інвестиційного порталу Івано-Франківської області</p> <p>1.2.5.2. Проведення інвестиційних, економічних форумів, промоційних турів</p> <p>3.2.5.1. Формування середньострокових планів публічних інвестицій</p> <p>3.2.6.1. Формування єдиних проектних портфелів публічних інвестицій</p>	<p>Підготовка інвестиційних продуктів та сприяння залученню інвестицій має відбуватись із врахуванням можливостей щодо залучення інвестицій до екологічно дружніх видів підприємницької діяльності (діяльність, пов'язана з виробництвом та реалізацією екологічних товарів та послуг, під час виробництва та надання яких застосовуються екологічно-конструктивні методи та технології).</p> <p>Підготовку інвестиційних продуктів доцільно проводити з наданням переваги екологічно безпечним проектам, а також з врахуванням можливих негативних наслідків від початку ведення відповідної економічної діяльності.</p>
<p>1.2.7.1. Сприяння створенню та системній підтримці крафтового виробництва</p> <p>1.2.7.2. Будівництво парку крафтових ремесел моделі "ЕКО"</p> <p>1.2.7.4. Реалізація проекту "Крафтові ініціативи Прикарпаття"</p>	<p>Розвиток переробної промисловості, виробництва продуктів харчування, поглибленої переробки сільськогосподарської продукції, перевезення передбачає підвищений контроль негативного впливу на довкілля. В зв'язку зі спрощенням на даний час процедур дозвільного характеру для підприємців, необхідно досягти виконання цього компонента не за рахунок зменшення контролю за дотриманням підприємцями екологічних норм і стандартів.</p>
<p>1.2.8.1. Промприлад. Реновація – інноваційний центр на базі старого заводу</p> <p>1.1.4.1. Створення і розвиток індустріальних парків в громадах області</p>	<p>Виконання заходів необхідно здійснювати відповідно Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023–2030 роки, затвердженої розпорядженням КМУ від 24.02.2023 № 176-р, з урахуванням пріоритетів екологічної безпеки, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів на засадах сталого розвитку та захисту навколишнього природного середовища згідно моделі екоіндустріальних парків за договорами про здійснення господарської діяльності у межах індустріального парку відповідно ЗУ № 5018-VI від 21.06.2012 «Про індустріальні парки».</p> <p>Місця розміщення індустріальних парків необхідно підбирати відповідно ст. 66-1 Земельного кодексу України, що визначає землі індустріальних парків як землі промисловості, та згідно містобудівної документації регіонального рівня.</p> <p>Перед облаштуванням індустріальних парків вони мають пройти процедуру оцінки впливу на довкілля згідно ст. 3 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля»</p>
<p>2.5.7.1. Розроблення та оновлення містобудівної документації</p> <p>3.1.1.1. Розроблення стратегій розвитку територіальних громад</p> <p>3.1.1.2. Розроблення</p>	<p>При виконанні даного завдання особливу увагу необхідно приділити дотриманню екологічних вимог під час розробки містобудівної документації</p>

<p>комплексних планів просторового розвитку територіальних громад</p> <p>3.1.4.1. Залучення громадських організацій органів місцевого самоврядування до визначення пріоритетів регіонального розвитку, формування стратегічних документів розвитку</p>	
<p>2.5.9.1. Виконання капітального ремонту каналізаційних мереж</p> <p>2.5.9.2. Виконання капітального ремонту систем водопостачання</p> <p>2.5.9.3. Забезпечення будівництва каналізаційних мереж</p> <p>2.5.9.4. Забезпечення будівництва систем водопостачання</p> <p>2.5.9.5. Реалізація проєктів з реконструкції очисних споруд</p>	<p>Під час поліпшення послуг з водопостачання і водовідведення, які відносяться до комунальних, рекомендується всебічно контролювати і не допускати збільшення навантаження на підземні і поверхневі водні ресурси.</p> <p>Необхідно забезпечити дотримання санітарно-гігієнічних вимог до якості води, що використовується для потреб питного водопостачання та приготування їжі, та для стічних вод, що відводяться з населених пунктів. Для водовідведення необхідно забезпечити впровадження сучасних механізмів очистки стічних вод, запобігти скиданню недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти та не допустити збільшення навантаження на існуючі очисні споруди, які вичерпали свої потужності.</p>

Джерело: власні напрацювання

Таблиця 7.1 відображає невичерпний перелік рекомендацій, які можна застосувати під час реалізації проєктів Плану заходів з реалізації Стратегії для поліпшення його екологічної збалансованості. Так, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля. Зокрема:

Атмосферне повітря і клімат. Для зменшення впливу викидів шкідливих речовин (у т.ч. генерованих автомобільним транспортом) в атмосферу на якість повітря та клімат, доцільно:

- створювати території зелених насаджень обабіч автошляхів;
- стимулювати заходи з підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях економіки області.

Поверхневі та підземні води. При використанні водних ресурсів необхідно дотримуватися наступних пріоритетів:

забезпечення рівного доступу до якісної і безпечної для здоров'я людини питної води й водозабезпеченості населених пунктів;

доведення якості питної води до вимог державних стандартів;

водозабезпечення сільського господарства, насамперед тваринництва, а також зрошувального землеробства, кормовиробництва й овочівництва;

водозабезпечення промисловості, енергетики й транспорту, раціональне й економне використання водних ресурсів;

забезпечення необхідної кількості водних ресурсів для відновлення та оздоровлення водних екосистем і досягнення стійкого водозабору та водопостачання;

будівництво нових, модернізація, реконструкція та технічне переоснащення існуючих водоочисних споруд із впровадженням сучасних методів багатоступеневої очистки, мереж

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки водопостачання та водовідведення для запобігання витоків з них з використанням нових матеріалів та методів відновлення трубопроводів;

поліпшення екологічного та водогосподарського стану малих та середніх річок області;

поліпшення якісного стану водних об'єктів шляхом досягнення та підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод, кількісного та хімічного стану масивів підземних вод;

запровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом.

З метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності вздовж річок і навколо озер, водосховищ та ін. водойм в межах водоохоронних зон необхідне виділяти земельні ділянки під прибережні захисні смуги.

Для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів в області та запобігання потрапляння стічних вод домогосподарств та підприємств у ґрунт та поверхневі води необхідні:

розробка стратегій для ефективного управління водними ресурсами, включаючи дренажні системи та зелені покриття, які дозволяють воді просочуватися в землю;

охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання;

перехід на екологічно безпечні методи знезараження питної води;

впровадження проектів створення дощових садків і зеленої інфраструктури, які допомагають утримувати вологу і зменшують теплове навантаження;

сприяння забезпеченню якісного водопостачання та протипаводкового захисту територій;

запобігання забрудненню підземних вод;

тампонаж недіючих та безгосподарних свердловин;

всебічний контроль і недопущення збільшення навантаження на підземні і поверхневі водні ресурси;

введення 100-відсоткового обліку та забезпечення раціонального споживання води;

розроблення схем оптимізації роботи систем централізованого водопостачання та водовідведення в містах і селищах міського типу області;

створення для сільської місцевості районних централізованих відомчих лабораторій, оснащених сучасним контрольно-аналітичним обладнанням для здійснення контролю якості питної води;

здійснення постійного моніторингу та контролю дотримання норм водоохоронного законодавства.

Земельні ресурси. Для запобігання забрудненню ґрунтів та зниженню їхньої родючості слід:

- здійснювати рекультивацію земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу;
- проводити інженерно-технічні, агролісомеліораційні та ґрунтозахисні заходи;
- створювати лісові захисні насадження на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг;
- вести громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади;
- здійснювати масово-роз'яснювальну роботу для попередження підпалів сухостою та незаконної вирубки лісів;
- здійснювати ліквідацію аварійних, фаутичних дерев та сухостою;
- проводити висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників тощо в громадських місцях;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

- очищувати території області від борщівника Сосновського;
- своєчасно викошувати узбіччя, зони зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.

Геологічне середовище. Для мінімізації впливу на геологічне середовище Івано-Франківської області в першу чергу необхідна нейтралізація карстових проявів, що пов'язані з розробкою соленосних пластів у районі міст Калуш, Долина, Болехів та Домбровського кар'єру, де зафіксовано утворення нових карстових воронок, а також на ділянці біля смт Делятин, де відмічена активізація галогенного карсту вздовж дороги «Надвірна – Рахів», які завдають значних збитків господарству, створюють небезпечні умови для здоров'я та життя місцевого населення через осідання земної поверхні над гірничими виробками, особливо над рудниками «Калуш», «Голинь» і «Ново-Голинь».

Необхідно проводити моніторинг поширення розвитку інженерно-геологічних процесів та явищ екзогенно-геологічних процесів та явищ з метою протизсувних заходів в межах території Івано-Франківської області.

Для недопущення негативного впливу на геологічне середовище гірничовидобувної промисловості в Івано-Франківській області необхідні: впровадження нових технологій, що зменшують вплив на нього і підвищують ефективність видобутку; недопущення потрапляння у водні об'єкти та ґрунти відходів видобутку, що може призводити до їх забруднення; зменшення впливу на ландшафт, ризиків техногенних катастроф через неправильну експлуатацію родовищ та аварії, які можуть мати серйозні екологічні та соціальні наслідки; дослідження нових потенційних родовищ корисних копалин для збільшення ресурсної бази; реалізація програм екологічного моніторингу і відновлення довкілля, що сприятимуть збереженню природних ресурсів.

Управління відходами. Для запобігання забрудненню території громади ПВ, у т.ч. появи несанкціонованих сміттєзвалищ, необхідно:

- регулярно проводити моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ в місцях скупчення населення (громадські простори, осередки дозвілля та рекреації) та своєчасно їх ліквідувати;
- активізувати роботу комунальних підприємств з укладення договорів з домогосподарствами на вивезення ПВ;
- посилити просвітницьку діяльність щодо екологічної культури місцевих мешканців не лише серед дітей, але й серед осіб зрілого віку.

Території природно-заповідного фонду. Для охорони, збереження і відновлення біорізноманіття доцільно сприяти збільшенню кількості об'єктів та площі ПЗФ, включаючи їх охоронні зони, необхідні для забезпечення необхідного режиму охорони природних комплексів та об'єктів природно-заповідних територій, запобігання негативному впливу господарської діяльності на прилеглих до них територіях.

Режим охоронних зон територій та об'єктів ПЗФ визначати з урахуванням характеру господарської діяльності на прилеглих територіях на основі оцінки її впливу на довкілля.

Не допускати в охоронних зонах будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти ПЗФ.

Охоронні зони територій та об'єктів ПЗФ враховувати під час розробки проектно-планувальної та проектною документації.

З метою недопущення знищення або руйнування в результаті господарської діяльності цінних для заповідання територій та об'єктів до прийняття у встановленому порядку рішень про організацію чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ і виділення необхідних для цього коштів проводити їх резервування на період до 5-и років.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Не допускати провадження на таких територіях діяльності, що призводить до зміни угідь на земельних ділянках усіх категорій земель (боліт, степів, сіножатей, пасовищ, земельних лісових ділянок).

Формувати нове середовище, адаптоване до сучасних умов, із застосуванням басейнового, ландшафтно-екологічного, географічного та геоботанічного підходів. Формування такого середовища здійснюється шляхом створення екомережі, ренатуралізації антропогенних екосистем і конструювання «культурних ландшафтів».

Забезпечувати збалансоване проектування та функціонування екомережі як комплексного природоохоронного просторового об'єкта, формувати його оптимальну територіальну структуру, визначати місця об'єктів екомережі у складі земельного фонду.

Об'єкти Смарагдової мережі та водно-болотні угіддя міжнародного значення. Так як в області наявні об'єкти Смарагдової мережі, до якої входять природний заповідник «Горгани»; Карпатський НПП; НПП «Гуцульщина»; Галицький НПП; НПП «Верховинський»; Дністровський РЛП, та водно-болотні угіддя міжнародного значення, а порядок розробки планів управління Смарагдовими територіями поки не передбачений національним законодавством, то якісне управління Смарагдовими територіями буде можливе тільки після прийняття відповідного національного законодавства, але при реалізації Стратегії необхідно приділити увагу питанням запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків впливу на них, хоча на даний час проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки не містить цілей заходів, які передбачають конкретну діяльність на територіях Смарагдової мережі. У випадку реалізації заходів Плану реалізації Стратегії, які будь-яким чином могли би здійснювати вплив на об'єкти Смарагдової мережі, вони мають пройти оцінку впливу на довкілля до початку планової діяльності і в будь-якому разі не порушувати режим природно-заповідних територій, передбачених ЗУ «Про природно-заповідний фонд» для природних заповідників (для природного заповідника «Горгани»); для НПП (для Карпатського НПП; НПП «Гуцульщина»; Галицького НПП; НПП «Верховинський») та для РЛП (для Дністровського РЛП).

Так як Бернська конвенція обов'язкова для виконання в Україні, то згідно її положень Україна має зобов'язання з охорони Смарагдових територій, в т.ч. і щодо розробки менеджмент-планів управління об'єктами Смарагдової мережі. Таким чином необхідно розробляти менеджмент-плани для них, а будь-які заходи, які загрожують Смарагдовим територіям, суперечать взятим зобов'язанням. При цьому будь-хто має право надати інформацію про загрози Смарагдовим територіям до Бернської конвенції, а державні органи влади зобов'язані усунути такі загрози.

Окрім зазначеного, доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування області з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проекти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проектів.

Структура заходів проекту Плану реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки відповідає стратегії економічного зростання. З тим, одним з важливих етапів екологічного оцінювання в процесі впровадження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії повинна бути окрема оцінка передбачених ним заходів з точки зору ймовірного негативного впливу на довкілля від впровадження кожного конкретного заходу, а також їх кумулятивного впливу.

Переважає більшість рекомендацій експертів з проведення СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків його виконання були враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей проекту Стратегії. На всіх етапах реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії заплановані рішення повинні здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в т.ч. ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про систему громадського здоров'я», «Про затвердження державних санітарних правил та норм захисту населення від впливу електромагнітного

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки випромінювання», Водного кодексу України, Земельного кодексу України та ін. законів, постанов та наказів.

Враховуючи результати аналізу, можна зробити висновок, що проект Плану заходів з реалізації Стратегії не суперечить цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, та головним пріоритетам регіонального рівня; враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

8.1. Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської обл. на 2021-2027 рр.

ЗУ «Про СЕО» ухвалений 20 березня 2018 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, №16, ст. 138) є основою для проведення СЕО проекту Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2027 р.

Законом визначено повноваження суб'єктів СЕО, порядок проведення такої оцінки, транскордонні консультації та інформування про затвердження ДДП та моніторинг його виконання. Зокрема, чітко прописано етапи проведення СЕО (стаття 9), а саме:

- 1) визначення обсягу СЕО;
- 2) складання звіту про СЕО;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій;
- 4) врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження ДДП;
- 6) моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення.

Також закон визначає обсяг СЕО (ст. 10) та дає характеристику звіту про СЕО (ст. 11).

Методологія СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки включала шість етапів:

Етап 1 – підготовчий

Ухвалення рішення про проведення СЕО. Рішення щодо проведення СЕО було прийнято Івано-Франківською обласною державною – Івано-Франківською обласною військовою адміністрацією.

Визначення кола органів влади, які братимуть участь у консультаціях. СЕО передбачає необхідність проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я, для чого відповідно ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» департаментам екології та природних ресурсів та охорони здоров'я Івано-Франківської ОДА була забезпечена можливість надати зауваження та пропозиції до проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області та екологічного звіту з її СЕО.

Визначення кола заінтересованих сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до участі та консультацій. Відповідно Протоколу про СЕО для підвищення прозорості процесу СЕО, забезпечення можливості виявлення потенційного конфлікту цінностей різних соціальних груп, які потенційно можуть постраждати від погіршення стану довкілля, і тих, для кого збереження довкілля - одне з основних видів діяльності (науковці, представники громадських екологічних організацій, освітяни), а також гарантії, що важливі для громадськості питання будуть розглянуті під час визначення сфери охоплення СЕО, проект Плану заходів з реалізації Стратегії та екологічний звіт з СЕО були своєчасно доведені до їх відома.

Інформування громадськості. Вимоги щодо інформування громадськості сформульовані в ст. 5 «Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» (Орхуська конвенція). Інформування громадськості - важлива складова на всіх етапах СЕО. На підготовчому етапі громадськість поінформовано про початок СЕО.

Етап 2 - визначення сфери охоплення СЕО

Визначення ключових регіональних екологічних проблем. Для зосередження СЕО на тих складових довкілля, які важливі для області, виконаний огляд її екологічних проблем. Для

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки визначення пріоритетності екологічних проблем області з'ясовано:

1) Які проблеми найдавніші та найбільш значущі в області?

2) Які зміни відбуваються в довкіллі?

3) Яка історія та витoki цих проблем? Визначені головні екологічні проблеми області на основі наявних аналітичних матеріалів.

Визначення просторових і часових меж оцінки. Просторовий масштаб оцінки охоплює природні, соціально-економічні, культурні ресурси області та взаємозв'язки між ними, а також практику землекористування, на яку може потенційно вплинути будь-який з альтернативних сценаріїв, розроблених для області.

Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо того, яка інформація включається до екологічного звіту. Згідно ст. 8 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» було оприлюднено Заяву про визначення обсягу СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області шляхом її спрямування до Єдиного реєстру СЕО Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України через Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема», що передбачено ст. 8 та пунктом 6 статті 10 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку», а саме: «Обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (відповідні підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я) надають у письмовій формі свої зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу СЕО у строк, що не перевищує 10 днів з дня отримання такої заяви. За відсутності письмових зауважень і пропозицій протягом зазначеного строку замовник самостійно визначає обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що має бути включена до звіту про СЕО».

Етап 3 - оцінка екологічної ситуації на території регіону

Збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників. Визначені складові довкілля, на яких зосереджено увагу СЕО. Визначені ключові показники, які характеризують стан складових довкілля і дозволяють прийняти рішення, оцінити зміни у довкіллі, зосередивши увагу на тих параметрах, які реагують на зміни і створюватимуть зворотній зв'язок, а також тих, моніторинг яких ефективний. Зібрана інформація дозволяє оцінити поточний стан довкілля.

Проведення аналізу трендів стану довкілля. Основою для початку розробки документації з СЕО є якісна оцінка екологічних проблем розвитку області в минулому (з наголосом на головні тенденції та очікувані проблеми). Такий аналіз дозволяє оцінити альтернативи запропонованій стратегії розвитку обл., обумовлені об'єктивними тенденціями зміни стану довкілля.

Етап 4 - проведення СЕО (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довкілля та відповідність національним цілям і екологічним програмам та планам області)

Оцінка ступеню врахування національних цілей та екологічних програм і планів в стратегічних цілях і проектах Стратегії. Оцінено ступінь врахування природоохоронних національних цілей та програм і планів області в рамках запропонованої стратегії її розвитку. Для цього використано екологічне законодавство, стратегічні документи національної екологічної політики, документи державного планування та екологічні програми та плани області.

Визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру. В області присутні як антропогенні, так і природні чинники змін, до яких відносять також політику та управлінські дії. Зміни екологічної ситуації в області обумовлені синергетичною взаємодією економічних, адміністративних, демографічних і соціально-культурних чинників, а також рівнем розвитку промисловості, сільського господарства, науки і технологій. Чинниками змін в області є розширення та скорочення галузей економіки (енергетики, сільського господарства, переробної промисловості, лісового господарства тощо); зміна моделей міського та сільського розвитку; розширення або звуження взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, бізнесом і громадськими організаціями; зміни чисельності населення в області; зміни у практиці землекористування тощо. Виокремлено чинники рівня області і чинники, пов'язані з національними, міжнародними та глобальними

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки впливами. Чинники більш високого (надрегіонального) рівня пов'язані з національною політикою та міжнародними угодами, спрямованими, на збалансований розвиток, збереження біорізноманіття, протидію зміні клімату, покращення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я.

Оцінка впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на складові довкілля. Для конкретних заходів проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, що мають територіальну прив'язку, оцінено їх вплив на складові довкілля (на атмосферне повітря, воду, ґрунти, природні ресурси, флору і фауну, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я). Для заходів проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, для яких неможливо чітко визначити територіальну прив'язку, оцінка впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії ґрунтується на експертній оцінці. При цьому оцінені прямі, непрямі, другорядні, сукупні, синергетичні, короткотермінові, тимчасові та довготривалі впливи.

Оцінки впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на стан здоров'я та добробут населення. Для конкретних заходів проекту Плану реалізації Стратегії, що мають територіальну прив'язку, оцінений їх вплив на стан здоров'я та добробут населення (небезпека для здоров'я населення, соціально-економічні наслідки, управління відходами, транспорт, розвиток інфраструктури, естетичні характеристики території, використання ландшафтів для рекреаційних цілей тощо). Для заходів проекту Плану реалізації Стратегії, для яких неможливо чітко визначити територіальну прив'язку, вплив проекту Плану заходів з реалізації Стратегії ґрунтується на експертній оцінці експертів з СЕО. При цьому оцінені прямі, непрямі, другорядні, сукупні, синергетичні, короткотермінові, тимчасові та довготривалі впливи.

Етап 5 - розробка документації з СЕО та передача на затвердження

Підготовка екологічного звіту з СЕО результатів реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії. В екологічному звіті відображені всі етапи СЕО. На основі проведеного аналізу результатів реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії визначені їх потенційні негативні впливи на довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я.

Обговорення документації, збір і врахування пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості. Для ознайомлення громадськості з результатами СЕО та збору пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості до проекту Плану заходів з реалізації Стратегії зацікавленим органам влади оприлюднено для оцінки правильності організації СЕО та якості документації з СЕО проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки та звіт з його СЕО.

Зміст звіту про СЕО визначався змістом та характером пропозицій, сформованих у ході розроблення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки з урахуванням сучасних знань і методів оцінювання.

З огляду на стратегічний характер такого виду ДДП як Звіт про СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області, ключове значення у його виконанні мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з ін. документами державного планування. Відповідність пропозицій проекту загальним цілям охорони довкілля та забезпечення безпечного для здоров'я населення середовища існування дозволило встановити застосування цільового аналізу при проведенні СЕО.

Також проведено аналіз та оцінку ймовірних наслідків виконання заходів, як на окремі компоненти довкілля (ґрунти, поверхневі та підземні водні ресурси, атмосферне повітря, рослинний і тваринний світ), так і на комплексні умови території – стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила оцінити як сукупний (кумулятивний), так і накладений (синергічний) вплив минулих, поточних та проектних чинників.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Для здійснення СЕО був обраний метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів, та метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану навколишнього середовища були використані статистичні та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на національному та регіональному рівнях.

Особливе значення для аналізу та моделювання просторового розвитку відіграють геопросторові дані, тобто дані з чіткою географічною прив'язкою. Більшість таких даних застарілі та зберігаються у паперовому форматі, що унеможлиблює їх застосування для виконання поточного аналізу та прогнозування розвитку області. Це стосується як інформації щодо природних умов та ресурсів, розвитку небезпечних природних процесів, так і структури землекористування та територій зі встановленим режимом використання (природоохоронні території, зони санітарної охорони, охоронні зони, санітарно-захисні зони тощо).

Участь громадськості - один з ключових принципів СЕО. Участь громадськості та ін. зацікавлених сторін в СЕО - гарантія запобігання можливостям прийняття органами влади таких стратегічних рішень, які можуть обмежити екологічні права та інтереси громадян.

Згідно «Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» (Орхуська конвенція), Протоколу про СЕО та Директиви ЄС про СЕО **«Громадськість – це одна або більше фізичних або юридичних осіб і, згідно з національним законодавством або практикою, їхні об'єднання, організації або групи»**. Орхуська конвенція визначає **зацікавлену громадськість** як «громадськість, на яку справляє або може справити вплив на процес прийняття рішень з питань, що стосуються навколишнього середовища, або яка має зацікавленість в цьому процесі; для цілей даного визначення недержавні організації, які сприяють охороні довкілля та відповідають вимогам національного законодавства, вважаються такими, що мають зацікавленість» (ст. 2.5).

Протокол про СЕО вимагає забезпечення своєчасних і ефективних можливостей для участі громадськості в СЕО планів і програм, коли ще можливий вибір будь-якого з варіантів (ст. 8.1). Проект плану або програми, а також екологічний звіт повинні бути своєчасно доведені до відома громадськості (ст. 8.2). Необхідно виявити **зацікавлену громадськість**, у т.ч. відповідні неурядові організації (ст. 8.3). Саме зацікавленій громадськості повинна бути надана можливість висловити свою думку щодо проекту плану або програми, а також щодо екологічного звіту в розумні терміни (ст. 8.4).

При проведенні СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки участь громадськості забезпечена через оприлюднення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії з його СЕО.

Розробка остаточного проекту документації з СЕО та передача в Івано-Франківську обласну державну – Івано-Франківську обласну військову адміністрацію для розгляду та ухвалення. Розробники СЕО в разі необхідності забезпечують врахування в екологічному

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

звіті з SEO рекомендації зацікавлених органів влади та громадськості (громадських організацій). Невраховані рекомендації також відображаються в документації з SEO з поясненням причин неврахування. Екологічний звіт, розроблений в процесі SEO, передається Івано-Франківській обласній державній адміністрації для розгляду та ухвалення в якості політики розвитку області.

Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації. Розроблена документація з SEO розміщується на веб-сайті Івано-Франківської обласної державної адміністрації поряд із затвердженим проектом Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки.

Етап 6 - моніторинг фактичного впливу впровадження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля

Створення системи моніторингу та оцінки впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля. Документація з SEO містить пропозиції щодо організації системи моніторингу впливу впровадження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля. Ця система враховує той факт, що планування розвитку області процес поступовий і залежить від розробки та схвалення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, відбору проектів і програм з його реалізації, моніторингу фактичного впливу та запуску нового циклу планування. SEO - складова всіх етапів планування. В зв'язку з цим хід реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії має контролюватися з врахуванням:

1) показників, які характеризують виконання природоохоронних заходів під час реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії;

2) результатів ОВД окремих заходів, які виконуватимуться в рамках проекту Плану заходів з реалізації Стратегії. Результати такого моніторингу необхідно враховувати під час оновлення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії або підготовки нових стратегічних документів.

Утворення робочого органу з моніторингу впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля. Для моніторингу впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля має бути створений робочий орган, який може функціонувати у складі робочої групи з моніторингу виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії. До його складу можуть увійти автори-виконавці та експерти з SEO, а також представники громадськості. Робочий орган з моніторингу має забезпечити доступ громадськості та органів влади до результатів моніторингу.

Таким чином проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки розроблений на середньостроковий період, відповідає методичним рекомендаціям із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затвердженим наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296, методичним рекомендаціям щодо врахування кліматичного компонента в документах державного планування та під час здійснення стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля, затвердженим наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 31.10.2024 № 1382, постанові Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272 «Про Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», та є плановим документом.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації проекту Плану заходів вказує на те, що його реалізація негативно не вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, здоров'я населення. Це означає, що проект Плану заходів з реалізації Стратегії спрямований на оптимістичний екологічно збалансований сценарій розвитку.

Під час підготовки Звіту про SEO визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та ін. заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

У контексті SEO проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розглядалися **песимістичний (нульовий), базовий та оптимістичний сценарії розвитку.**

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

За песимістичним (нульовим) сценарієм проект Стратегії не затверджується та більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я.

Песимістичний (нульовий) сценарій розвитку області демонструє ситуацію, за якої вона стикається із труднощами у досягненні стратегічних цілей та проектів, та втрачає чи не отримує належну підтримку. Негативні тенденції в економіці, зокрема зменшення інвестиційної привабливості, зменшення активності бізнесу, зростання безробіття та погіршення соціально-економічної ситуації, призведуть до загострення проблем та виникнення нових слабких сторін. Відсутність необхідних інвестицій, модернізації інфраструктури та системи освіти й охорони здоров'я, невиконання проектів з їх розвитку, ускладнення екологічної ситуації та соціальна напруженість погіршать умови життєдіяльності населення, можуть стати серйозними викликами для області. Ці процеси також сприятимуть втраті соціальної стабільності: відтоку кваліфікованих кадрів, швидкого старіння населення, погіршення умов життєдіяльності населення та знизять загальну конкурентоспроможність області.

Натомість інші два сценарії можливого розвитку області, - базовий та оптимістичний, які є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану розвитку області, ґрунтуються на стримано-оптимістичних припущеннях розвитку.

За базовим сценарієм розвитку області спостерігатиметься помірний прогрес в економіці, інфраструктурі та соціальній сфері. Хоча не всі заходи та ініціативи будуть реалізовані повністю, значні зусилля будуть спрямовані на підтримку місцевого підприємництва, підвищення інвестиційної привабливості та модернізацію комунальної інфраструктури. Завдяки стабільній, хоча й обмеженій, міжнародній та міжмуніципальній підтримці, область зможе втілити ключові заходи та частково підвищить умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я. Однак багато сфер залишатимуться на стадії розвитку або потребуватимуть додаткових ресурсів для подальшого зростання.

Водночас базовий сценарій демонструватиме наявність стійких позитивних змін. Область поступово вирішуватиме проблеми з тіньовою економікою, покращуватиме систему цивільного захисту та впроваджуватиме зелену енергетику. Поліпшення у транспортній інфраструктурі підвищать доступність і якість послуг, хоча деякі питання залишатимуться невирішеними і потребуватимуть додаткових ресурсів. Загалом, базовий сценарій забезпечуватиме стабільний розвиток, проте вимагатиме подальших зусиль і підтримки для досягнення більш амбітних цілей.

Тому за базовим сценарієм, попри певні виклики, область демонструватиме здатність підтримувати стабільний рівень розвитку. Ресурси й зусилля спрямовуватимуться не лише на збереження та відновлення наявного, але й на поступове впровадження нових ініціатив. Проте для цього важливо безперервно працювати над реалізацією найважливіших заходів.

Оптимістичний сценарій розвитку області передбачає стійке економічне зростання та високий ступінь реалізації стратегічних цілей. Завдяки ефективним заходам, спрямованим на розвиток місцевого підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості, область досягне значних успіхів у розвитку економіки. Комплексна модернізація та відновлення житлово-комунальної інфраструктури створить комфортні та безпечні умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я, забезпечуючи високий рівень життя. Впровадження сучасних технологій у сфері зеленої енергетики та екологічного управління зробить область прикладом стійкого розвитку. Завдяки успішному виконанню соціальних заходів, область забезпечить якісні умови життєдіяльності усіх верств населення, сприятиме збереженню та покращенню здоров'я мешканців, а також зміцнить соціальну згуртованість. Загалом, реалізація цього сценарію дозволить області впевнено рухатися до процвітання, збалансованого розвитку та підвищення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я.

В основі проекту Плану заходів з реалізації Стратегії закладено стримано-оптимістичний сценарій розвитку.

В інтересах ефективного розвитку області та підвищення якості умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого проекту Плану заходів з реалізації Стратегії.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання проекту документа державного ланування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Обов'язковою складовою процесу виконання ДДП є здійснення моніторингу наслідків його виконання для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, а також для своєчасного вжиття заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення ймовірних негативних наслідків виконання ДДП, а в разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків, - вжиття заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення (затвердженим Постановою КМУ від 16.12.2020 № 1272 зі змінами згідно Постанови КМУ від 02.05.2023 № 430). Відповідно до пункту 5 зазначеного Порядку для забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля визначено:

1. Зміст заходів для здійснення моніторингу та строки їх виконання. Моніторинг фактичного впливу на довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я під час реалізації Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії буде здійснюватися структурним підрозділом Івано-Франківської обласної державної (військової) адміністрації, який визначатиме перелік індикаторів, забезпечить доступ до вихідних даних та результатів моніторингу.

Для проведення моніторингу будуть виконуватися наступні заходи:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, зокрема визначених для оцінки досягнення Цілей сталого розвитку України до 2030 року (затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722), порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників проводитиметься аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів, визначених Проектом Планом заходів з реалізації Стратегії);
- порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників проводитиметься аналіз зв'язку з реалізацією заходів, передбачених Проектом Плану заходів з реалізації Стратегії).

Здійснення цих заходів забезпечуватиме можливість:

- виявлення наслідків виконання Проекту Стратегії для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням Проекту Стратегії;
- виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків виконання Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, період її реалізації та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання визначених в ній завдань. Водночас вплив на довкілля проектів та заходів, скерованих на досягнення цілей Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, виконання яких передбачає проведення СЕО відповідно ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку», будуть моніторитися окремо під час їх реалізації та після їх завершення.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та їх цільові значення відповідно до кожного з визначених у звіті про СЕО наслідків виконання ДДП для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення. Моніторинг наслідків виконання Проекту Стратегії для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, базується на відстеженні певних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля (таблиця 9.1).

Таблиця 9.1. Екологічні індикатори моніторингу виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

№ з/п	Індикатори негативних наслідків виконання ДДП для довкілля та їх запобігання, зменшення та пом'якшення	Завдання Плану заходів	Наявність моніторингових даних
На атмосферне повітря			
1.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів по регіонах області, тис. т	1.3.1 1.3.4 2.5.7 2.5.9 2.5.11 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.5-4.2.7 4.2.9 4.2.10 4.3.1 4.3.4-4.3.7	+
2.	Викиди забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення по регіонах області, тис.т	1.3.1 1.3.4 2.5.7 3.1.1 3.1.4 4.2.7	+
На клімат			
3.	Викиди діоксиду вуглецю (CO ₂) у розрахунку на 1 тис. км ² території, т	1.3.1 1.3.4 2.5.7 2.5.9 2.5.11 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.5-4.2.7 4.2.9 4.2.10 4.3.1 4.3.4-4.3.7	+
4.	Темп зростання/зниження викидів забруднюючих речовин і парникових газів від стаціонарних джерел викидів на одну особу по регіонах (у % до попереднього року)	1.3.1 1.3.4 2.5.7 2.5.9 2.5.11 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.5-4.2.7 4.2.9 4.2.10 4.3.1 4.3.4-4.3.7	+
5.	Темп зростання/зниження викидів забруднюючих речовин і парникових газів від пересувних джерел викидів на одну особу по регіонах (у % до попереднього року)	1.3.1 1.3.4 2.5.7 3.1.1 3.1.4 4.2.7	+
6.	Частка оснащення житлових будинків вузлами комерційного обліку теплової енергії, відсотків до загальної кількості житлових будинків, які підлягають оснащенню, %	4.2.9-4.3.4 4.3.5 4.3.6 4.3.7	+
7.	Кількість генеруючих установок приватних домогосподарств, які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання та енергії вітру, одиниць	4.3.1 4.3.7	+
8.	Кількість багатоквартирних будинків ОСББ, в яких реалізовано проекти термомодернізації, одиниць	4.2.9 4.3.5-4.3.7	+
На водні ресурси			
9.	Забрано води з природних водних об'єктів, млн. м ³	2.5.9 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.7	+
10.	Спожито свіжої води, млн. м ³	2.5.9 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.7	+
11.	У поверхневій воді скинуто очисними спорудами області стічних вод, млн. м ³	2.5.9 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.7	+
12.	Відсоток населених пунктів, що мають централізоване водопостачання, %	3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.9	+
13.	Відсоток населених пунктів, що мають централізоване водовідведення, %	3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.9	+
На флору, фауну, біорізноманіття, ландшафт			
14.	Відсоток заповідності території області, %	1.3.1 1.3.4 2.5.7 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.6	+

15.	Площа зелених насаджень області, га	2.5.7 2.5.11 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.6 4.2.7	+
16.	Лісистість території, %	2.5.7 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.5 4.2.6	+
17.	Кількість видів рослин і тварин на території області, що підлягають охороні, одиниць	1.3.1 1.3.4 3.1.1 3.1.4 4.2.6 4.2.7	+
18.	Обсяг добутих водних біоресурсів, т	3.1.1 3.1.4	+
19.	Кількість територій Смарагдової мережі, одиниць	2.5.7 3.1.1 3.1.4 4.2.6	+
20.	Площа територій Смарагдової мережі, га	2.5.7 3.1.1 3.1.4 4.2.6	+
На ґрунти			
21.	Площа земель, що зазнають підтоплення, км ²	3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.1 4.2.7	+
22.	Площа земель сільськогосподарського призначення за категоріями, га	3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.5	
23.	Кількість розроблених проєктів землеустрою, винесених в натуру водоохоронних зон і прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм (% до кількості запланованих заходів)	2.5.7 2.5.11 3.1.1 3.1.4 4.1.1 4.2.5 4.2.6 4.2.10	+
На надра			
24.	Кількість розроблюваних родовищ корисних копалин	4.2.2	+
Енергетика			
25.	Річний обсяг споживання електричної енергії в області, млн.кВт*год.	1.4.4 3.1.1 3.1.4 4.2.9 4.3.1 4.3.4 4.3.5	+
26.	Річний обсяг споживання електричної енергії населенням, млн. кВт*год.	3.1.1 3.1.4 4.2.9 4.3.1 4.3.4 4.3.5 4.3.7	+
27.	Річний обсяг споживання природного газу населенням, млн. м ³	3.1.1 3.1.4 4.2.9 4.3.4 4.3.5 4.3.6	+
Внаслідок утворення відходів			
28.	Річний обсяг утворення ПВ на території області, тис. т	2.5.9 3.1.1 3.1.4 4.2.9 4.2.10	+
29.	Обсяг видалених відходів, тис. т	2.5.9 3.1.1 3.1.4 4.2.9 4.2.10	+
30.	Частка використання відходів як вторинної сировини, %	3.1.1 3.1.4 4.2.9 4.2.10	+
31.	Охоплення населення послугами зі збирання ПВ	3.1.1 3.1.4 4.2.9 4.2.10	+
32.	Обсяг утворених та накопичених промислових відходів, млн. т	3.1.1 3.1.4	+
Громадське здоров'я			
33.	Загальний коефіцієнт народжуваності, на 1 тис. осіб наявного населення	2.3.6-2.3.7 2.3.9 3.1.1 3.1.4	+
34.	Загальний коефіцієнт смертності, на 1 тис. наявного населення	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
35.	Смертність населення області за хворобами системи кровообігу: ішемічна хвороба серця, цереброваскулярні хвороби на 100 тис. населення	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
36.	Смертність дітей до 1 року на 1000 народжених живими	2.3.6-2.3.7 2.3.9 3.1.1 3.1.4	+
37.	Природний приріст (скорочення)	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+

38.	Захворюваність на всі форми туберкульозу на 100 тис. населення	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
39.	Захворюваність населення на активний туберкульоз (первинна) на 100 тис. населення	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
40.	Захворюваність населення на злоякісні новоутворення (первинна) на 100 тис. населення	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
41.	Загальна кількість пацієнтів з діагнозом гострий мозковий інсульт, пролікованих стаціонарно в закладах охорони здоров'я, осіб	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
42.	Загальна кількість пацієнтів з діагнозом гострий інфаркт міокарда, які проліковані в стаціонарах закладів охорони здоров'я, осіб	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
43.	Рівень охоплення систематичним скринінгом на туберкульоз осіб з груп підвищеного ризику захворювання на туберкульоз, %	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
44.	Частка населення, охопленого онкоскринінгом на найбільш поширені серед населення злоякісні новоутворення, %	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
45.	Частка підтверджених діагнозів «Гострий мозковий інсульт» у хворих, які були доставлені бригадами екстреної медичної допомоги до закладів охорони здоров'я, які уклали договір з НСЗУ за відповідним пакетом медичних послуг, %	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
46.	Захворюваність населення області за віковими категоріями	2.3.6-2.3.7 3.1.1 3.1.4	+
На матеріальні активи			
47.	Довжина збудованих/реконструйованих водопровідних мереж, м	2.5.9 3.1.1 3.1.4 4.2.9	+
48.	Кількість побудованих, реконструйованих свердловин/станцій доочистки питної води, одиниць	2.5.9 3.1.1 3.1.4	+
На об'єкти культурної спадщини			
49.	Кількість культурно-історичних об'єктів, одиниць	1.2.7 1.3.1 1.3.3 1.3.4 2.3.14 2.3.15	+
Інші показники			
50.	Кількість екологічних публікацій та соціальної реклами природоохоронного спрямування, поширених в ЗМІ	1.1.3 1.2.5 1.2.9 2.3.16 3.1.2	+
51.	Кількість курсів та програм екологічного спрямування закладів загальної середньої, позашкільної та вищої освіти	1.1.4 1.3.9 2.4.5 3.1.5 4.1.1	+
52.	Кількість проектів екологічного спрямування вирішення спільних проблем територіальних громад	1.1.4 1.1.5 1.2.4 1.2.7 1.2.8 1.3.1 1.3.4	+

Джерело: власні напрацювання

Перелік показників (індикаторів) для здійснення моніторингу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, орієнтовний (невичерпний) і, за потреби, може бути змінений (зменшений або доповнений).

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії вказує на те, що його реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, здоров'я населення тощо.

Водночас під час виконання ДДП в результаті моніторингу реалізації його цілей можуть бути виявлені впливи на довкілля, у т.ч. на здоров'я населення, які матимуть прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення. У такому разі перелік індикаторів для моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, в т.ч. здоров'я населення, доповнюється відповідними індикаторами, які дозволять об'єктивно оцінити та відстежити зміни.

4. Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Під час реалізації Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії відстежуватимуться екологічні загрози для довкілля шляхом спостережень та збору

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

наявних статистичних та звітних даних про стан довкілля, про наслідки для довкілля та здоров'я населення, які виникатимуть в результаті реалізації передбачених проектом заходів Плану реалізації Стратегії. Отримані показники аналізуватимуться та об'єктивно оцінюватимуться шляхом порівняння наявних значень з нормативними (встановленими нормативно-правовими актами) та/або з цільовими значеннями.

5. Періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідно ст. 17 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання ДДП, у т.ч. для здоров'я населення, оприлюднюватиме 1 раз на рік Івано-Франківська обласна державна адміністрація на своєму веб-сайті у мережі Інтернет, вноситиме до Єдиного реєстру СЕО та у разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, вживатиме заходів для їх усунення.

6. Засоби і способи виявлення наслідків для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання ДДП, не передбачених звітом про СЕО, включають:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про вплив реалізації ДДП на довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- отримання інформації, що використовуватиметься для удосконалення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірка дотримання екологічних норм, встановлених відповідними органами влади;
- відстеження процесу виконання ДДП відповідно до ухвалених в ньому цілей та завдань, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків для довкілля, в т. ч. здоров'я населення.

У разі виявлення відхилень від нормативних показників складових довкілля, виконуватиметься аналіз захворюваності населення області з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в т.ч. статистичні дані.

У разі, коли під час здійснення моніторингу виявлятимуться непередбачені звітом про СЕО негативні наслідки реалізації Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії для довкілля, у т.ч. для здоров'я мешканців області, Івано-Франківська обласна державна (військова) адміністрація вживатиме заходів для їх усунення, а також розглядатиме пропозиції щодо внесення змін до Плану заходів з реалізації Стратегії для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення суттєвих змін до Плану заходів з реалізації Стратегії, вони підлягатимуть СЕО.

Івано-Франківська обласна державна адміністрація протягом 5-и робочих днів з дня затвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розміщує на своєму офіційному веб-сайті та в Єдиному реєстрі СЕО Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України затверджений План заходів з реалізації Стратегії, рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Плану заходів з реалізації Стратегії, і повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку».

Для організації моніторингу використовуються існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони спеціально удосконалюються для цілей СЕО. Вибираються такі методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим в процесі СЕО. Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, що дозволить вжити своєчасні заходи щодо виправлення ситуації.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення

Проект Плану заходів з реалізації Стратегії відповідає положенням:

Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з ін. сторони, ратифікованої ЗУ від 16 вересня 2014 р. №1678-VII;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої ЗУ від 29 жовтня 1996 року №435/96-ВР;

Паризької Угоди, ратифікованої ЗУ від 14 липня 2016 року № 1469-VIII;

резолуції Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року № 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року»;

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»,

а також Європейському закону про клімат (European climate law, 2021),

не містить конкретних проектів господарської діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля сусідніх держав, і які потребують надання документів дозвільного характеру на їх провадження, а також не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Відтак СЕО Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії не потребує транскордонних консультацій щодо ймовірних наслідків від його реалізації для довкілля, в т.ч. здоров'я населення, зачеплених держав (сусідніх країн). Водночас заходи, які будуть скеровані на виконання завдань та досягнення цілей Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, і відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля та/або проведенню СЕО відповідно до ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку», окремо проходитимуть процедуру оцінки впливу на довкілля, в т.ч., за потреби, щодо транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення зачеплених держав, до прийняття рішення про їх реалізацію.

При цьому питання транскордонних наслідків для довкілля було би ускладнене за будь-яких умов через те, що процедура транскордонних консультацій не врегульована міждержавними домовленостями.

Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію

Одним із інструментів забезпечення збалансованості проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки є проведення в процесі його розробки СЕО. СЕО – це системний і запобіжний процес, що здійснюється з метою аналізу потенційного впливу на довкілля документів стратегічного характеру, а також з метою інтегрування результатів оцінки в процес прийняття рішень.

Стратегічна екологічна оцінка проекту Плану заходів - приклад застосування цього підходу.

СЕО проекту Плану заходів проводилася за методологією країн ЄС і включала:

- визначення ключових регіональних екологічних проблем;
- аналіз трендів стану довкілля регіону;
- аналіз відповідності Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії визначеним екологічним цілям;
- експертну оцінку ймовірного впливу Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на складові довкілля;
- рекомендації щодо реалізації окремих проектів Плану заходів з реалізації Стратегії.

Для Івано-Франківської області характерна наявність низки проблем екологічного характеру, найактуальнішими з яких є:

Складна екологічна ситуація на території Калуського гірничо-промислового району (місто Калуш, села Кропивник і Сівка Калуська Калуського району Указом Президента України від 10.02.2010 № 145/2010 визнані зоною надзвичайної екологічної ситуації);

Незадовільний стан атмосферного повітря деяких населених пунктів;

Забруднення водних об'єктів стічними водами через зношеність очисних споруд житлово-комунального господарства та промислових підприємств;

Накопичення промислових і побутових відходів, яке призводить до засмічення населених пунктів, берегів річок, лісових насаджень, вздовж автодоріг, залізниць тощо і впливає на стан здоров'я населення;

Загальне погіршення стану ґрунтів та втрата їх родючості;

Геологічні загрози (зсувні процеси, ділянки активного природного та техногенного карсту, ймовірність виникнення селів та проходження снігових лавин, висока сейсмічність, річкова та площинна ерозія);

Порушена вікова і природна структура лісів, зниження лісових площ, зменшення лісистості водозборів річок, зниження верхньої межі лісу, спрощення видового складу лісових насаджень.

В цілому розробка проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки проведена з врахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації.

Запропонований проектом Плану заходів з реалізації Стратегії сценарій розвитку області прийнятний з точки зору збалансованості, а його реалізація за умови дотримання екологічних вимог, не передбачає появу нових негативних наслідків для довкілля, не сприятиме збільшенню антропогенного навантаження на нього.

Заходи проекту Плану заходів з реалізації Стратегії загалом не спрямовані на збільшення впливів на довкілля. Вони узгоджуються з державними та регіональними екологічними цілями, визначеними ЗУ «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» та Стратегію формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках, затверджених Розпорядженням КМУ від 30 травня 2024 р. № 483-р, а також з Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

Водночас реалізація більшості заходів проекту Плану реалізації Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в області.

Ймовірність того, що виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії призведе до таких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, - незначна.

Таким чином, поєднання у проекті Плану заходів з реалізації Стратегії зусиль, спрямованих на заохочення економічного зростання та капіталовкладень у регіон, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме розвиток Івано-Франківської області як регіону високої якості життя та безпечного довкілля.

В рамках реалізації ДДП – СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки можливих трансграничних негативних наслідків не виявлено.

Передбачено здійснення моніторингу ефективності її впровадження за допомогою екологічних індикаторів. Це важлива складова контролю реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля та необхідна передумова забезпечення збалансованості розвитку області з врахуванням екологічних норм.

Експерт доцент кафедр:
біології, здоров'я людини та фізичної терапії;
документальних комунікацій та менеджменту
Рівненського державного гуманітарного університету
кандидат економічних наук за спеціальністю
«Економіка природокористування та охорони
навколишнього середовища», голова президії
Рівненської обласної організації
Українського товариства охорони природи

Борис БЕРТАШ

Список джерел

1. Водний кодекс України, №214/95-ВР від 06.06.1995 р. // Відомості Верховної Ради України, 1995, № 24. - ст. 189.
2. Водно-болотні угіддя України / за ред. Г.Б.Марушевського, І.С.Жарук. Київ: Чорноморська програма "Ветландс Інтернешнл", 2006. 312 с.
3. Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів: постанова КМУ від 4 серпня 2023 року № 816. – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text>.
4. Громадське здоров'я Еккраїни: профілі регіонів. – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://phc.org.ua/en/node/3463>.
5. Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року «Про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих проектів та програм». – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.isu.net.ua › files › dyrektyva_2001.doc.
6. Дідух Я.П. та ін. Геоботанічне районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 197.
7. Дюсик И. Стратегическая экологическая оценка концепций регионального развития. Том 1: методология / Ири Дюсик, Даниэль Росеки, Войцех Выналек. — Министерство экологии Чешской Республики. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://archive.rec.org/REC/Programs/EnvironmentalAssessment/pdf/Czech_SEA_Meth_RU.pdf.
8. Земельний кодекс України № 2768-III від 25 жовтня 2001 року. // Відомості Верховної Ради України, 2002, № 3-4, ст. 27.
9. Канаш О.П., Медведєв В.В. Агрогрунтове районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 194.
10. Карамушка В.І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проектну діяльність): практ. посібник / Віктор Карамушка. – К.: К.І.С., 2012. – 138 с.
11. Лісовий кодекс України № 3853-XII від 21.01.1994 // Відомості Верховної Ради України, 1994, № 17, ст. 100.
12. Маринич О.М. та ін. Фізико-географічне районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 228-229.
13. Національна Стратегія для впровадження СЕО та реалізації вимог СЕО Протоколу ЄЕК ООН: Україна (травень 2006 р.), 2006. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.unecse.org/fileadmin/DAM/env/eia/documents/SEA_CBNA/Ukraine_strategy_uk.pdf.
14. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України № 2801-XII від 19 листопада 1992 року // Відомості Верховної Ради України, 1993, № 4, ст. 19.
15. Пособие по применению Протокола ЕЭК ООН по стратегической экологической оценке. Заключительная версия (февраль 2011 г.). Организация Объединенных Наций и Региональный Экологический Центр по Центральной и Восточной Европе. – 2011. – 273 с. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.unecse.org/fileadmin/DAM/env/eia/sea_manual/documents/SEA_Manual_final_Feb2011_ru.pdf.
16. Природа Украинской ССР. Почвы / под ред. Н.Б.Вернандер. Киев: Наук. думка, 1986. 214 с.
17. Природа Украинской ССР. Растительный мир / под ред. А.М.Маринича. Киев: Наук. думка, 1985. С. 34-40.
18. Про охорону атмосферного повітря: Закон України № 2707-XII від 16 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України, 1992, № 50, ст. 678.
19. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затверджений Законом України № 2102-IX від 24.02.2022 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>.

20. Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Івано-Франківської області: Розпорядження КМУ, № 707-р від 12 червня 2020 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/707-2020-%D1%80#Text>.
21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій: Закон України, № 2389-IX від 09 липня 2022 року. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text>.
22. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України, № 1602-III від 23.03.2000 // Відомості Верховної Ради України, 2000. - № 25. - ст. 195.
23. Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція): Конвенція Європейської Економічної Комісії ООН від 23-25 червня 1998 року. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text.
24. Про екологічну експертизу: Закон України, № 45/95-ВР від 9 лютого 1995 р. // Відомості Верховної Ради України, 1995. - № 8. - ст. 54.
25. Проект змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою КМУ № 695 від 5 серпня 2020 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/news/35001.html>.
26. Про затвердження Державних медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць: наказ Міністерства охорони здоров'я України № 813 від 10.05.2024, зареєстрований в Міністерстві юстиції України за №763/42108 від 24 травня 2024 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0763-24#Text>.
27. Про затвердження Державних медико-санітарних нормативів Орієнтовно безпечні рівні впливу хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць: наказ Міністерства охорони здоров'я України № 813 від 10.05.2024, зареєстрований в Міністерстві юстиції України за № 764/42109 від 24 травня 2024 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0764-24#n4>.
28. Про затвердження Державних санітарних норм допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови: наказ Міністерства охорони здоров'я України № 463 від 22.02.2019, зареєстрований в Міністерстві юстиції України за № 281/33252 від 20 березня 2019 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0281-19#Text>.
29. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»: наказ Міністерства охорони здоров'я України № 400 від 12.05.2010, зареєстрований в Міністерстві юстиції України за № 452/17747 від 01 липня 2010 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-10#Text>.
30. Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів: наказ Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996, зареєстрований в Міністерстві юстиції України за № 379/1404 від 24 липня 1996 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96#Text>.
31. Про затвердження державних санітарних правил та норм захисту населення від впливу електромагнітного випромінювання: наказ Міністерства охорони здоров'я України № 239 від 01.08.1996, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 29 серпня 1996 р. за №488/1513. – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0488-96#Text>.
32. Про засади державної регіональної політики: Закон України, № 156-VIII від 05.02.2015 // Відомості Верховної Ради України, 2015. - № 13. - ст. 90.
33. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 79 від 31 березня 2016 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції

- Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки України 26 квітня 2016 року за № 632/28762. – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16#Text>.
34. Про затвердження методичних рекомендацій із здійснення SEO документів державного планування: Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України, № 296 від 10.08.2018 – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/FN045244>.
35. Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією: наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 309 від 22.12.2022 зі змінами). – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>. Онлайн карта: <https://www.tdukr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=a1cf75d784924d3a83986f33ce1f830a>.
36. Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану (зі змінами): Постанова КМУ №590 від 09.06.2021 - [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-%D0%BF#Text>.
37. Про затвердження Програми діяльності КМУ: Постанова КМУ № 849 від 29.09.2019 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/849-2019-%D0%BF#Text>.
38. Про затвердження Регіональної схеми екологічної мережі Івано-Франківської області: рішення Івано-Франківської обласної ради від 14 лютого 2012 року № 282 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.vin.gov.ua/upr-ter/zapovidna-sprava/410-ekolohichna-merezha/7158-pro-zatverdzhennia-rehionalnoi-skhemy-ekolohichnoi-merezhi-vinnytskoi-oblasti>.
39. Про затвердження Схеми планування території Івано-Франківської області: рішення Івано-Франківської обласної ради від 08.11.2013 № 587. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://vinrada.gov.ua/18-sesiya_18.htm.
40. Про інвестиційну діяльність: Закон України, № 1560-XII від 18.09.1991 // Відомості Верховної Ради України, 1991. - № 47. - ст. 646.
41. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України, № 280/97-ВР від 21.05.1997 // Відомості Верховної Ради України, 1997. - № 24 - ст. 170.
42. Про місцеві державні адміністрації: Закон України, № 586-XIV від 09.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1999. - № 20-21. - ст. 190.
43. Про надра: Кодекс України № 133/94-ВР від 27.07.1994 // Відомості Верховної Ради України, 1994, № 36, ст. 341.
44. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України, № 2697-VIII від 28.02.2019 // Відомості Верховної Ради України, 2019. - №16 - ст. 70.
45. Про охорону атмосферного повітря: Закон України, № 2707-XII від 16.10.1992 // Відомості Верховної Ради України, 1992, № 50, ст. 678.
46. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України, № 1268-XII від 26.06.1991 // Відомості Верховної Ради України, 1991, № 41, ст. 547.
47. Про оцінку впливу на стан довкілля окремих планів та програм: Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=60064.
48. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України, № 2059-VIII від 23.05.2017 // Відомості Верховної Ради України, 2017. - № 29 - ст. 315.
49. Про правовий режим воєнного стану: Закон України, № 389-VIII від 12 травня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України, 2015, № 28, ст. 250.
50. Про природно-заповідний фонд України: Закон України, № 2457-XII від 16.06.1992 // Відомості Верховної Ради України, 1992, № 34, ст. 503.
51. Про ратифікацію Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті: Закон України, № 534-XIV від 19 березня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1999. - № 18 - ст. 153.

52. Про ратифікацію Протоколу про СЕО до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті: Закон України, № 562-VIII від 01 липня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України, 2015. - № 32. - ст. 319.
53. Про систему громадського здоров'я: Закон України, № 2573-IX від 06 вересня 2022 року // Відомості Верховної Ради України, 2023, № 26. - ст. 93.
54. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України, № 2850-IV від 08.09.2005 // Відомості Верховної Ради України, 2005. - № 51. - ст. 548.
55. Про Стратегічну екологічну оцінку: Закон України, № 2354-VIII від 20 березня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України, 2018. - № 16. - ст. 138.
56. Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року: Розпорядження КМУ від 09.11.2022 №1134-р – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2022-%D1%80#Text>.
57. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України на період до 2035 року: Розпорядження КМУ № 1777-р. від 29.12.2021 – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text>.
58. Про схвалення Енергетичної стратегії України до 2050 року: Розпорядження КМУ №373-р. від 21.04.2023 – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/nras/pro-skhvalennia-enerhetychnoi-stratehii-ukrainy-na-period-do-2050-roku-373r-210423>.
59. Про схвалення Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року: Розпорядження КМУ № 688-р. від 14.09.2019 – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D1%80#Text>.
60. Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року: розпорядження КМУ № 1363-р від 20.10.2021 – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-%D1%80#Text>.
61. Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: розпорядження КМУ від 17.01.2025 № 34-р – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2025-%D1%80#Text>.
62. Про тваринний світ: Закон України, № 2894-III від 13.12.2001 // Відомості Верховної Ради України, 2002. - № 14. - ст. 97.
63. Протокол по стратегической экологической оценке к Конвенции об оценке воздействия на окружающую среду в трансграничном контексте / Организация Объединенных Наций, Европейская Экономическая Комиссия: ЕСЕ/МР.ЕІА/2003/3. – Нью-Йорк и Женева, 2003. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/protocol_ecology.pdf.
64. Про управління відходами: Закон України № 2320-IX від 20 червня 2022 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>.
65. Про утворення військових адміністрацій: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: №68/2022 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text>.
66. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 р.: Указ Президента України, №722/2019 від 30.09.2019 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.
67. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 р. – Івано-Франківськ, 2025 – 140 с. іл. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.if.gov.ua/dovkillya>.
68. Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («тінювий список», частина 2) / кол. авт., під ред. К.А.Борисенко, А.А.Куземко. Київ: «LAT & K», 2019. 234 с.
69. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки

- 73.Цілі сталого розвитку: Україна: Національна доповідь 2017 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>.
- 74.Щодо затвердження Базового плану адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації): наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 17.12.2012 № 659. – [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/FIN81968>.
- 75.Экологические показатели и основанные на них оценочные доклады. Восточная Европа, Кавказ и Центральная Азия. – Нью-Йорк и Женева: ООН, 2007. – 110 с.
- 76.Noble B. Regional Strategic Environmental Assessment (R-SEA). Methodological Guidance and Good Practice / Bram Noble, Jill Harriman.– Canada: University of Saskatchewan, 2008.– 59p.
- 77.Strategic Environmental Assessment of Policy, Plan and Program Proposals: CIDA Handbook. – Canada: CIDA, 2004. – 19 p.
- 78.Strategic Environmental Assessment: The Cabinet Directive on the Environment Assessment of Policy, Plan, and Program Proposals: Guidelines for Implementing the Cabinet Directive. – Ottawa Privy Council Office and Canadian Environment Assessment Agency, 2010. – 13 p.